

การพัฒนาความเป็นพลเมืองดี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชัลมี กอเดร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
วิทยาลัยครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ปีการศึกษา 2566

DEVELOPMENT OF GOOD CITIZENSHIP AND LEARNING ACHIEVEMENT
IN SOCIAL STUDIES USING THE FLIPPED CLASSROOM APPROACH FOR
GRADE 4 STUDENTS

SALMEE KODEY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Curriculum and Instruction,
College of Education Sciences
Dhurakij Pundit University
Academic Year 2023

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาจันทบุรี
ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาความเป็นพลเมืองดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้
การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
เสนอโดย นางสาวชลมี กอเดร์
สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ไสว พิภขาว
ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทักดิ์ จินดานุรักษ์)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไสว พิภขาว)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. พงมาลย์ สกลเกียรติ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุตคณิง นฤพนธ์จिरกุล)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงษ์กัญญา แมน โภคสถ)

วันที่ 30 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาความเป็นพลเมืองดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ชื่อผู้เขียน	ชัลมี กอเดร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ไสว พักขาว
หลักสูตร	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
ปีการศึกษา	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับก่อนเรียน (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับก่อนเรียน และ (3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับเกณฑ์ร้อยละ 70 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 52 (ชุมชนบ้านต้นไผ) ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียน 24 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านแบบประเมินความเป็นพลเมืองดี และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความเป็นพลเมืองดีในภาพรวมหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ห้องเรียนกลับด้าน, ความเป็นพลเมืองดี, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษา

Thesis Title DEVELOPMENT OF GOOD CITIZENSHIP AND LEARNING ACHIEVEMENT
IN SOCIAL STUDIES USING THE FLIPPED CLASSROOM APPROACH FOR
GRADE 4 STUDENTS

Author Salmee Kodey

Thesis Advisor Associate Professor Dr. Sawai Fakkao

Program Master of Education in Curriculum and Instruction

Academic Year 2023

ABSTRACT

This research aims to (1) compare the good citizenship of Grade 4 students before and after learning through the Flipped Classroom approach; (2) compare the learning achievements of Grade 4 students before and after learning through the Flipped Classroom approach; and (3) compare the learning achievements of Grade 4 students after learning through the Flipped Classroom approach against a determined criterion of 70 percent. The sample used in the research comprised one classroom consisting of 24 Grade 4 students from Thairathwittaya 52 School (Ban Ton Phai Community) during the academic year 2022, selected through cluster random sampling. The research tools included Flipped Classroom lesson plans, the good citizenship evaluation form, and the learning achievement test. The statistics used in data analysis were mean scores, standard deviations, and t-tests.

The findings revealed that 1) the good citizenship of Grade 4 students after learning through the Flipped Classroom approach was higher than before learning, with statistical significance at the .05 level; 2) the learning achievement of Grade 4 students after learning through the Flipped Classroom approach was higher than before learning, with statistical significance at the .05 level; and 3) the learning achievement of Grade 4 students after learning through the Flipped Classroom approach was higher than the determined criterion of 70 percent, with statistical significance at the .05 level.

Keywords: Flipped Classroom, good citizenship, learning achievement

Sawai Fakkao

Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ไสว พักขาว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ ให้ข้อชี้แนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และยังได้ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัย ตลอดจนได้ให้ความช่วยเหลือในกระบวนการดำเนินงานวิจัยมาตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ ทำให้งานวิจัยมีคุณค่า ผู้วิจัยขอขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ สุปีนานนท์ ประธานกรรมการการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ ประธานกรรมการการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ดร. พงมาลย์ สกลเกียรติ และ ดร.สุตคณิง นฤพนธ์จิรกุล คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำชี้แนะและคำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณ ดร.สุตคณิง นฤพนธ์จิรกุล อาจารย์มะสับริ ยามา คุณครูนาย มะรีเป็ง หะยีและ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้พร้อม ทั้งให้คำแนะนำตลอดจนข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 52 (ชุมชนบ้านต้นไผ่) ที่ให้การสนับสนุน และให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอบคุณครอบครัวซึ่งเป็นกำลังแรงใจสำคัญ เพื่อนครู เพื่อนสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รุ่นที่ 8 ที่คอยสนับสนุนช่วยเหลือทุก ๆ ด้านตลอดมาจนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วง ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้

ชัลมี กอเดร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.7 นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	5
1.8 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ศึกษาปีที่ 4.....	8
2.2 การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน.....	11
2.3 ความเป็นพลเมืองดี.....	19
2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	31
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
3.3 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	43
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการศึกษา.....	51
4.1 ผลเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียน.....	51
และหลังเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน	
4.2 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อน.....	55
เรียนและหลังเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน	
4.3 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลัง.....	56
ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับเกณฑ์ร้อยละ 70	
5. สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	57
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	58
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	59
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก.....	67
ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	68
ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ.....	70
ค เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์.....	74
ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	76
จ ผลการประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	111
ฉ การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการประเมินแบบวัดความเป็นพลเมืองดี.....	124
ช ภาพบรรยากาศชั้นเรียน.....	130
ประวัติผู้เขียน.....	133

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 โครงสร้างรายวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	9
2.2 กิจกรรมและเวลาที่ใช้ เปรียบเทียบระหว่างห้องเรียนแบบเดิม กับห้องเรียนกลับด้าน.....	16
2.3 ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน.....	18
2.4 ระดับสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	21
2.5 พฤติกรรมบ่งชี้ตามระดับสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง.....	23
3.1 แสดงข้อมูลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน..... เขตพื้นที่ประถมศึกษา เขต 2 ในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานีทั้ง 27 โรงเรียน	42
4.1 ผลเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียน..... และหลังเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ในภาพรวม (n=24)	51
4.2 ผลเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียน..... และหลังเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ด้านพลเมืองรู้เคารพ สิทธิ (n=24)	52
4.3 ผลเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียน..... และหลังเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (n=24) ด้านพลเมือง รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ (n=24)	53
4.4 ผลเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียน..... และหลังเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ด้านพลเมืองมีส่วน ร่วมอย่างมีวิจารณญาณ (n=24)	54
4.5 ผลเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียน..... และหลังเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ด้านพลเมืองผู้สร้าง การเปลี่ยนแปลง (n=24)	55
4.6 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียน..... และหลังเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน	56
4.7 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับ..... การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับเกณฑ์ร้อยละ 70	56

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2.1 องค์ประกอบทั้ง 4 การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped..... Classroom)	14
2.2 รูปแบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน.....	15
2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของห้องเรียนแบบเดิมกับห้องเรียนกลับด้าน.....	15

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพการณ์ในปัจจุบันทั่วโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีที่ก้าวไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนา ส่งผลให้วิถีชีวิตของคนมีความแตกต่างกันมากขึ้น ผู้คนจำนวนมากหลากหลายเชื้อชาติย้ายข้ามประเทศ ข้ามภาษาและข้ามวัฒนธรรม มาอาศัยอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกัน ก่อให้เกิดเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ในด้านทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยต้องจัดการศึกษาให้ทันกับสถานการณ์โลกที่เต็มไปด้วยความรู้และข้อมูลที่เพิ่มขึ้น ต้องพัฒนาการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสรับรู้ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดทั้งในการแก้ปัญหา วิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้ และก้าวทันต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจะช่วยให้ผู้เรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

สำหรับเป้าหมายของการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คือ ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลกโดยมีสาระครอบคลุมเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลายเพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

การจัดการศึกษาที่ดีควรเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมให้บุคคลได้พัฒนาอย่างสมบูรณ์และเต็มศักยภาพของตนเอง สามารถเรียนรู้และดำรงชีวิตได้อย่างอิสระ บนพื้นฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของตนเอง ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ปฏิบัติ ทั้งในบริเวณโรงเรียนและนอกบริเวณโรงเรียน เพื่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์จริง และสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร ครูผู้สอนจึงไม่ได้เป็นเพียงผู้บรรยาย หรือเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ของตนเองให้กับผู้เรียน แต่ยังมีหน้าที่ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการคิด การลงมือปฏิบัติจริง เรียนรู้ตามสภาพจริงมีและความตระหนักรู้ด้วยตัวเอง

อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษาของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา เขต 2 ในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ในปัจจุบันยังไม่ได้ดำเนินการตามหลักการข้างต้นมากนัก กล่าวคือ ครูในโรงเรียนยังไม่ค่อยได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติและตามสภาพจริงทั้งในบริเวณ

โรงเรียนและนอกบริเวณโรงเรียนแต่ก็จะจัดการเรียนรู้แค่ในห้องเรียนทำให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนไม่บรรลุตามที่หลักสูตรกำหนดทั้งในส่วนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จากประสบการณ์ในการสอนวิชาสังคมศึกษาของผู้วิจัย พบว่า ผู้เรียนไม่ค่อยสนใจและขาดกระตือรือร้นในการเรียนส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำรวมทั้งขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความเป็นพลเมืองดี

พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยนั้นมีความแตกต่างไปจากพลเมืองของระบอบอื่นที่คุณสมบัติ ของพลเมืองจะเป็นไปตามที่ผู้มีอำนาจประสงค์จะให้ เป็น ขณะที่ระบอบประชาธิปไตยมีประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุด ดังนั้น ประชาชนจะเป็นผู้กำหนดชีวิตตนเองได้ในรูปแบบที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีความแตกต่างหลากหลายประชาชนก็ต้องให้ความเคารพซึ่งกันและกัน ใช้กติกาในการแก้ปัญหา จึงจะสามารถอยู่ร่วมกันและปกครองกันตามวิถีทางประชาธิปไตยได้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2557, น. 37) คุณลักษณะความเป็นพลเมืองจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างมาก เพราะการมีประชาธิปไตยที่จะประสบความสำเร็จได้ ย่อมมิใช่มีเพียงแค่ รัฐธรรมนูญที่ดีเท่านั้น แต่ประชาชนจะต้องเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยด้วย (ทิพย์พพร ดันตีสุนทร, 2554, น. 43)

กล่าวได้ว่า ประชาธิปไตยจะสำเร็จได้ด้วยดีก็ต้องฝึกคนให้มีความรู้ความเข้าใจ สำนึกเห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ถูกต้องตั้งแนวทางประชาธิปไตยในหลายประเทศ อาทิ ประเทศอังกฤษในยุคสมัยของนายกรัฐมนตรีโทนี แบลร์ ได้นำเสนอประเด็นเรื่องการสร้าง “ความเป็นพลเมือง” เป็นนโยบายหลักของการปฏิรูปการศึกษา ประเทศสิงคโปร์ในยุคของลีควงยู ได้มีนโยบายการศึกษาในการสร้างประชาชนให้เป็น “พลเมืองสิงคโปร์” และ “พลเมืองโลก” มุ่งพัฒนาคนสิงคโปร์ให้มีศักยภาพทำงานได้ทุกที่ในโลกพร้อมกับการพัฒนาเกาะสิงคโปร์ให้เป็นศูนย์กลางทางธุรกิจและการท่องเที่ยวของโลก ส่วนประเทศมาเลเซียในยุคของมหาธีร์ได้มีโครงการ “ภูมิบุตร” เพื่อสร้างชาวมาเลย์มุสลิมให้เป็นพลเมืองที่มีศักยภาพท่ามกลางการแข่งขันของโลกสมัยใหม่ และประเทศเยอรมนีที่ให้ความสำคัญในการสร้างชาติด้วยการจัดการศึกษา โดยถือว่าการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการปลูกฝังจิตสำนึกประชาธิปไตยให้ เกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก มุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันในเรื่องการเมืองและการศึกษาทั่วไป ส่งเสริมคุณค่าของประชาธิปไตย การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสังคม กฎหมาย และการเมือง การส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางสังคม การปลูกฝังทัศนคติ การวิพากษ์วิจารณ์และการมีความคิดอ่านเป็นของตนเอง (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2556, น. 293) จึงสรุปได้ว่า เมื่อนักเรียนได้รับการปลูกฝังความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยผ่านกระบวนการทางการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย ย่อมจะทำให้พลเมืองนั้นเป็นกำลังหลักสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

การพัฒนาพลเมืองให้มีคุณลักษณะของวิถีประชาธิปไตยจึงจำเป็นต้องปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้เยาวชนได้ตระหนักถึงฐานะของความเป็นพลเมืองในสังคมที่อยู่ภายใต้ระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยคุณสมบัตินี้ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้ 1) มีสิทธิเสรีภาพเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยและเป็นเจ้าของประเทศ 2) มีส่วนในการใช้สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง 3) มีความเข้าใจในเรื่องหลักนิติธรรม กฎหมาย ความชอบธรรม โดยเฉพาะในส่วนของสิทธิเสรีภาพของประชาชน 4) มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ช่วยกันปกป้องรักษาสาธารณประโยชน์

โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักความยุติธรรม ความถูกต้อง ความเอื้ออาทรต่อคนที่เสียเปรียบ 5) ยินดีเสียภาษีให้กับรัฐ เพื่อนำรายได้ดังกล่าวไปทำประโยชน์ต่อประชาชนทั่วไป 6) อารมณ์ดีซึ่งหลักจริยธรรม ศีลธรรมด้วยการไม่เห็นด้วยกับการกระทำที่ผิดกฎหมายและความไม่ถูกต้องในสังคม 7) อารมณ์ดีซึ่งความมีเหตุผล ไม่สนับสนุนพฤติกรรมอันใดที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ขัดต่อกฎหมาย และการกระทำที่มีแนวโน้มมอมเมาประชาชน 8) อารมณ์ดีซึ่งหลักความยุติธรรมทั้งในส่วนของวิถีชีวิตสังคม ระบบการเมืองและกระบวนการยุติธรรม โดยจะแสดงความไม่เห็นด้วยกับการละเมิดต่อกระบวนการยุติธรรม โดยเจ้าหน้าที่ เพราะจะเป็นการทำลายรากฐานสำคัญของสังคมที่เป็นธรรม (ลิขิต ธีรเวคิน, 2553, น. 505)

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น พบว่าการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เตรียมตัวก่อนเข้าเรียน โดยผู้เรียนจะทำความเข้าใจเนื้อหาและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองก่อนที่จะเข้าเรียนในห้องเรียนและสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่ตนเองไม่เข้าใจหรือสงสัยได้ และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมในชั้นเรียนให้มากที่สุด มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเป็นการปลูกฝังนิสัยให้กับนักเรียนในด้านความรับผิดชอบฝึกวิธีการจดบันทึกแบบคอร์เนลล์ จากการวิเคราะห์ในสิ่งที่ฟังจากวิดีโอที่ผู้สอนได้จัดให้หรืออ่านจากใบความรู้หรือหนังสือ เป็นการบันทึกคำสำคัญเนื้อหาหลักหรือประเด็นสำคัญในรูปของแผนที่ความคิด และตั้งคำถาม ช่วยการฝึกตั้งคำถาม การจับประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ในสิ่งที่ฟังพร้อมสรุปบันทึกตามความเข้าใจของตนเองส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดทักษะ สามารถช่วยเหลือผู้เรียนเมื่อมีปัญหา ผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนเป็นรายคน รวมถึงเป็นการลดบทบาทของผู้สอนในการบรรยายเนื้อหาในห้องเรียนอีกด้วย (วิจารณ์ พานิช, 2556, น. 45-49, 58) หากนักเรียนได้ศึกษาความรู้อีกก่อน จะทำให้ง่ายต่อการเรียนในห้องเรียน สามารถต่อยอดความรู้และถามข้อสงสัยได้ทันทีและได้รับการจัดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมที่หลากหลายในชั้นเรียน ผู้เรียนได้รับรู้ถึงการให้ความสำคัญที่ผู้สอนมีให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความสุข

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นพลเมืองดีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงตลอดจนมีคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดีต่อไป

1.2 คำถามวิจัย

1.2.1 ความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่

1.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่

1.2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 หรือไม่

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับก่อนเรียน

1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับก่อนเรียน

1.3.3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับเกณฑ์ร้อยละ 70

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 ความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียน

1.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียน

1.4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา เขต 2 ที่มีขนาดกลาง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ที่มีขนาดกลาง จำนวน 27 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 588 คน

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 52 (ชุมชนบ้านต้นไผ่) จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียน 24 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

1.5.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเป็นพลเมืองดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.5.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเป็นเนื้อหาในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 สมาชิกที่ดีของชุมชน หน่วยที่ 6 วัฒนธรรมในท้องถิ่น และหน่วยที่ 7 การปกครองระบอบประชาธิปไตย

1.5.4 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ระยะเวลาในการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวม 16 ชั่วโมง

1.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัย การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นพลเมืองดีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ความเป็นพลเมืองดี และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.7 นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1.7.1 การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาของบทเรียนด้วยตนเองที่บ้านและนำผลงานหรือปัญหาที่บันทึกไว้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้สอนหรือเพื่อนในห้องเรียน ห้องเรียนกลับด้านจึงเป็นวิธีการจัดกิจกรรมที่เปลี่ยนบทบาทของผู้สอน จากการเป็นผู้บรรยายเนื้อหามาเป็นผลิตรายการการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนได้เรียนรู้ล่วงหน้าและทำหน้าที่เป็นโค้ช คอยแนะนำ เป็นที่ปรึกษา ตั้งคำถามเพื่อให้เด็กคิด เน้นการพัฒนาทักษะและการลงมือปฏิบัติและมีความรับผิดชอบ ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1. จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง 2. อธิบายวิธีการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน 3. เผยแพร่สื่อการเรียนรู้แก่ผู้เรียน 4. จัดกิจกรรมในห้องเรียน และ 5. ประเมินผลการเรียนรู้ โดยแต่ละขั้นมีรายละเอียดของกิจกรรมดังนี้

ขั้นที่ 1 จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง เป็นการที่ผู้สอนจัดเตรียมสื่อที่เป็นคลิปวิดีโอที่สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ให้ผู้เรียนล่วงหน้า

ขั้นที่ 2 อธิบายวิธีการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เป็นการอธิบายผู้เรียนเข้าใจวิธีการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน รวมทั้งแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเพื่อให้ทั้งผู้ปกครองและผู้เรียนยอมรับและพร้อมที่จะปรับตัวในการจัดการเรียน

ขั้นที่ 3 เผยแพร่สื่อการเรียนรู้แก่ผู้เรียน เป็นการที่ผู้สอนส่งคลิปวิดีโอที่เตรียมไว้ล่วงหน้าให้แก่ผู้เรียนได้ศึกษามาก่อนเข้าเรียนในชั้นเรียนทางสื่อสังคมออนไลน์

ขั้นที่ 4 จัดกิจกรรมในห้องเรียน เป็นการที่ผู้สอนให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่ม และตอบคำถามจากสื่อที่ผู้สอนส่งให้ก่อนเข้าชั้นเรียนโดยที่ผู้ครูทำหน้าที่เป็นโค้ชเพื่อคอยอำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำในการเรียนรู้

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการที่ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้โดยการตรวจใบงาน ใบกิจกรรม การนำเสนอผลงานและสะท้อนความคิดจากเพื่อนและครูผู้สอน และการสังเกตพฤติกรรมระกว้างเรียน

1.7.2 ความเป็นพลเมืองดี หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลในการปฏิบัติตนตามสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งใน (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย พลเมืองเคารพสิทธิ พลเมืองรับผิดชอบ พลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ และพลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง ซึ่งวัดโดยใช้แบบประเมินความเป็นพลเมืองดีที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปกรวย จำนวน 28 ข้อ

1.7.2.1 พลเมืองรู้เคารพสิทธิ หมายถึง การมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีอิสระที่จะคิดและแสดงออก ที่รับผิดชอบและไม่ทำให้ ผู้อื่นเดือดร้อน ช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อได้รับการร้องขอ หรือเมื่อเห็นว่าการให้ความช่วยเหลือ ใช้ของ ส่วนรวมอย่างระมัดระวัง

1.7.2.2 พลเมืองรับผิดชอบ การมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการรับผิดชอบต่อและปฏิบัติตน อย่างเหมาะสมตามบทบาท หน้าที่ตนเองในฐานะสมาชิก ของครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน เคารพต่อ สถาบันหลักของชาติ

1.7.2.3 พลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ การมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการติดตามข้อมูล ข่าวสารและ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง ครอบครัว เพื่อนร่วมชั้นเรียน และโรงเรียน มีส่วนร่วม ในกิจกรรมส่วนรวมต่าง ๆ ในระดับชั้นเรียนหรือโรงเรียน ที่เหมาะสมตามวัย

1.7.2.4 พลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง การมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการหาทางออกร่วมกันกับเพื่อน และครู ในการแก้ปัญหาหรือ ความขัดแย้งในชั้นเรียน อย่างมีเหตุผล

1.7.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ด้านสติปัญญาของผู้เรียนหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในการเรียนวิชาสังคมศึกษาตามแนวคิดของบลูมใน 3 ระดับ คือ การจำ การเข้าใจ และการประยุกต์ใช้ ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ

1.8 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.8.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้รับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรียนสูงขึ้นและความเป็นพลเมืองดีมากขึ้น

1.8.2 เป็นแนวทางสำหรับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาในการประยุกต์การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นพลเมืองดีในการเรียนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นอื่น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นพลเมืองดีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.1.1 คำอธิบายรายวิชา

2.1.2 ตัวชี้วัด

2.1.3 โครงสร้างรายวิชา

2.2 การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

2.2.1 ความเป็นมาและความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

2.2.2 แนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

2.2.3 องค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

2.2.4 ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

2.2.5 ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

2.3 ความเป็นพลเมืองดี

2.3.1 ความหมายของพลเมืองดี

2.3.2 สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

2.3.3 ระดับสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

2.3.4 คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4.1 ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4.2 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4.3 ลักษณะของแบบทดสอบ

2.4.4 การสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4.5 การหาคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.1.1 คำอธิบายรายวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ศึกษาพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือเกี่ยวกับประวัติ และความสำคัญ ประวัติศาสดา สาวก การบริหารจิต เจริญปัญญา หลักธรรมศาสนพิธี แนวปฏิบัติของพุทธศาสนิกชน วันสำคัญทางศาสนา พระไตรปิฎก ความดีจากเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันของคุณ และนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวปฏิบัติ ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

ศึกษาความเป็นพลเมืองดีตามวิถีชีวิตประชาธิปไตยของตนเอง ผู้อื่น โดยเน้นในด้านสิทธิเสรีภาพ หน้าที่พลเมืองในท้องถิ่น และประเทศ บรรทัดฐาน วัฒนธรรมในจังหวัด ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจของกลุ่มบุคคลในสังคม ความสำคัญของรัฐธรรมนูญ กฎหมายแม่บทของกฎหมายอื่นๆ หน้าที่รับผิดชอบของตน ในฐานะพลเมืองของท้องถิ่นและประเทศ มีความภาคภูมิใจในความเป็นพลเมืองดีตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย ตระหนักถึงสภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพในฐานะพลเมืองดีในท้องถิ่น และประเทศ ตระหนักถึงความสำคัญของ กลุ่มคนในสังคม ที่มีความหลากหลาย และยอมรับคุณค่าซึ่งกันและกัน

ศึกษาเกี่ยวกับผู้ผลิต ผู้บริโภค ทรัพยากร สินเชื่อ หน้าที่ของธนาคาร ภาษีในชีวิตประจำวัน การพึ่งพา การแข่งขัน การประสานประโยชน์ทางเศรษฐกิจ บทบาทการเงิน การตลาด เทคโนโลยี ความหมาย ประเภทและประโยชน์ของสหกรณ์

ศึกษาทศวรรษ ศตวรรษ สหัสวรรษ การจัดระบบข้อมูลระดับจังหวัด ภาค ศึกษาวิธีการศึกษาทาง ประวัติศาสตร์ ความเป็นจังหวัด ภาค โดยเปรียบเทียบและเปลี่ยนแปลง วิถีชีวิตของคนในจังหวัด ในภาค ศึกษาภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาการตั้งถิ่นฐาน และการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในจังหวัด การสร้างสรรค์ วัฒนธรรมไทย วิเคราะห์ผลงานที่สำคัญ ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย การพัฒนาการตั้งถิ่นฐานของรัฐไทย ปัจจัยพื้นฐานและผลกระทบจากภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทย และผลงานของคุณ สำคัญในประวัติศาสตร์ชาติไทย เข้าใจมิติสัมพันธ์ เชิงทำเลที่ตั้ง ลักษณะทางกายภาพ สามารถจัดทำ และใช้ แผนที่ รู้ถึงผลจากการกระทำของมนุษย์ต่อสิ่งแวดล้อม การแก้ปัญหา และส่งเสริมคุณภาพของสิ่งแวดล้อม

2.1.2 ตัวชี้วัดสำหรับรายวิชา ส 43101 สังคมศึกษา

ส 1.1 ป.4/1, ป.4/2, ป.4/3, ป.4/4 ,ป.4/5, ป.4/6, ป.4/7, ป.4/8

ส 1.2 ป.4/1, ป.4/2, ป.4/3

ส 2.1 ป.4/1, ป.4/2, ป.4/3, ป.4/4, ป.4/5

ส 2.2 ป.4/1, ป.4/2, ป.4/3

ส 3.1 ป.4/1, ป.4/2, ป.4/3

ส 3.2 ป.4/1, ป.4/2

ส 5.1 ป.4/1, ป.4/2, ป.4/3

ส 5.2 ป.4/1, ป.4/2, ป.4/3

รวม 30 ตัวชี้วัด

2.1.3 โครงสร้างรายวิชา

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างรายวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	ประวัติและ ความสำคัญ ของศาสนา	ส 1.1 ป.4/1 ป.4/2 ป.4/8	ศาสนาแต่ละศาสนามีความสำคัญในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน การศึกษาประวัติของศาสนา ศาสดาของแต่ละศาสนา จะทำให้เรามีความเข้าใจ ศาสนาต่างๆ มากขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข	2	
2	หลักธรรมของ ศาสนา	ส 1.1 ป.4/4 ป.4/7	ศาสนาทุกศาสนามีหลักธรรมที่ให้ผู้ปฏิบัติตามมีความสุข ดังนั้น ศาสนิกชนที่ดีจึงควรปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์	3	
3	เชื่อมั่นในการ ทำความดี	ส 1.1 ป.4/3 ป.4/5	การศึกษาการทำความดีของบุคคลต่างๆ ทำให้เราเกิดความชื่นชม เห็นคุณค่า และเป็นแบบอย่างในการทำ ความดีของตนได้	2	
4	ศาสนิกชน ที่ดี	ส 1.1 ป.4/1 ป.4/2 ป.4/3 ป.4/6 ส 1.2 ป.4/1 ป.4/2 ป.4/3	ศาสนิกชนที่ดีของศาสนา จะปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา เห็นคุณค่าของการทำความดีตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	4	
5	สมาชิกที่ดีของ ชุมชน	ส 2.1 ป.4/1 ป.4/2 ป.4/3 ป.4/5	การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน จำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความเป็นธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เข้าใจสิทธิเด็ก และรู้จักหาแนวทางในการแก้ปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นด้วยสันติวิธี	3	

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียน	มาตรฐานการ เรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
6	วัฒนธรรมใน ท้องถิ่น	ส 2.1 ป.4/4	การศึกษาวัฒนธรรมในท้องถิ่นต่างๆ จนมีความเข้าใจ และยอมรับในที่แตกต่างกัน จะทำให้การอยู่ร่วมกันใน สังคมเกิดความสงบสุข	3	
7	การปกครอง ระบอบ ประชาธิปไตย	ส 2.2 ป.4/1 ป.4/2 ป.4/3	ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประชาชนมีบทบาท หน้าที่ สิทธิ และเสรีภาพตามวิถีประชาธิปไตย	2	
8	การบริโภค สินค้าและ บริการ	ส 3.1 ป.4/1 ป.4/2	ผู้บริโภคที่ดีต้องมีหลักเกณฑ์ในการเลือกซื้อสินค้าและ บริการ ปฏิบัติตามสิทธิและรักษาผลประโยชน์ของตน ในฐานะผู้บริโภค เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4	
9	เศรษฐกิจ พอเพียง	ส 3.1 ป.4/3	เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงชี้แนะแนวทางในการดำรงอยู่และ ปรับตัวให้แก่ประชาชนในทุกกระดับ เพื่อให้ดำรงชีวิต อยู่ได้อย่างมีความสุข	3	
10	เศรษฐกิจ ชุมชนใน ประเทศไทย	ส 3.2 ป.4/1	การทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพของคนในชุมชน จะมี หลากหลายอาชีพ ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ เช่น สภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญา ในการแก้ปัญหา การดำรงชีวิตของคนในแต่ละชุมชน	3	
11	เงินทองของ มีค่า	ส 3.2 ป.4/2	เงิน ใช้เป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้สินค้า และบริการที่เราต้องการมาบริโภคและทำให้การ แลกเปลี่ยนระหว่างสินค้าและบริการต่างๆ กระจาย ไปสู่ผู้บริโภคได้สะดวกขึ้น	4	
12	แผนที่ ภาพถ่าย	ส 5.1 ป.4/1	แผนที่ ภาพถ่าย ช่วยให้เข้าใจลักษณะทางกายภาพ และสิ่งต่างๆ ของจังหวัด	2	
13	ทรัพยากร	ส 5.1 ป.4/2 ส 5.2 ป.4/3	ทรัพยากรเป็นของมีค่า เราทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการ อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในจังหวัด ซึ่งแหล่ง ทรัพยากรและสิ่งต่างๆ ในจังหวัดจะมีการระบุไว้ใน แผนที่	4	

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียน	มาตรฐานการ เรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
14	สภาพแวดล้อม ในจังหวัด	ส 5.1 ป.4/3 ส 5.2 ป.4/1	สภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนจะส่งผลต่อการ ดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด ซึ่งจะมีความแตกต่างกัน ออกไป เราสามารถศึกษาได้จากแผนที่ของจังหวัด	3	
15	การเปลี่ยนแปลงสภาพ แวดล้อม	ส 5.2 ป.4/2	การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมรอบตัว ย่อมทำให้ วิถีชีวิตของคนไทยผันแปรตามไปด้วย	4	
16	สิ่งแวดล้อม	ส 5.2 ป.4/1 ป.4/3	สิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต ดังนั้น พวก เราทุกคนจึงต้องมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ให้คงสภาพหรือปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น เพื่อไม่ให้เกิด ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของเรา	4	

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในสาระภูมิศาสตร์ รายวิชา ส 43101 สังคมศึกษา หน่วยการ
เรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สมาชิกที่ดีของชุมชน ประกอบด้วย 1) พลเมืองดีของชุมชน 2) การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี 3)
สิทธิพื้นฐานของเด็ก 4) การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2.2 การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

ในการเรียนการสอนยุคปัจจุบันได้มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ที่ใช้นำมาส่งเสริม
และแก้ปัญหาการจัดการศึกษาในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะ
ต่างๆ ที่ต้องการในยุคปัจจุบัน ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและมีการสื่อสารส่งผลการ
เปลี่ยนแปลงของแหล่งสารสนเทศและความรู้ในสังคมดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องปรับเปลี่ยนให้
สอดคล้องกับกระบวนทัศน์การเรียนรู้ใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วย
ตนเอง โดยเฉพาะความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ได้อย่างเต็มที่ (สุมาลี ชัยเจริญ,
2551) การที่จะพัฒนาประชากรไทยให้มีคุณลักษณะดังกล่าวได้อธิบายสาระสำคัญไว้ตามพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยในหมวด 1
มาตรา 8 การจัดการศึกษาเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิต สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระ
และกระบวนกรเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หมวด 4 มาตรา 22 หลักการจัดการศึกษาต้องยึดหลักที่ว่าผู้เรียนมี

ความสำคัญที่สุด และมาตรา 24 กระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริงการฝึกปฏิบัติให้ได้ คิดเป็น ทำเป็น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

หลักการดังกล่าวตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติจะเห็นได้ว่าทักษะกระบวนการคิดยังเป็นส่วนสำคัญและยังต้องได้รับการส่งเสริมให้กับผู้เรียน เนื่องจากการคิดเป็นปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการกระทำ และการแสดงออกของบุคคลผู้ที่มีความสามารถในการคิดสูงก็จะสามารถ แก้ปัญหาต่างๆ ลุล่วงไปได้และมีการพัฒนาชีวิตของตนเอง ดังนั้น การพัฒนาความสามารถในการคิดจึงเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงรอบด้านอย่างมีความสุข

รูปแบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ได้มีการนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและแก้ปัญหาการเรียนการสอนในยุคที่มีแหล่งข้อมูลข่าวสารและสื่อเทคโนโลยี ICT ที่หลากหลายเนื่องจากการรูปแบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียนตามทักษะ ตามความรู้ความสามารถและสติปัญญาของผู้เรียนแต่ละคน อีกทั้งยังให้อิสระกับผู้เรียนในด้านความคิดและรูปแบบการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียนสนับสนุนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ และการมีปฏิสัมพันธ์กันของผู้เรียนเน้นการสืบค้น ให้การเรียนรู้ที่มีการส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งรูปแบบดังกล่าวสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงการศึกษาในยุคปัจจุบันเป็นอย่างดี

2.2.1 ความเป็นมาและความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

ห้องเรียนกลับด้านเป็นรูปแบบที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมในโรงเรียน Woodland Park High School เมือง Woodland Park รัฐ Colorado สหรัฐอเมริกา โดยครูสอนวิทยาศาสตร์สองท่านชื่อ Jonathan Bergmann และ Aaron Sams แนวคิดการจัดการจัดกิจกรรมเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน เกิดจากครูทั้งสองท่านพบปัญหาจากกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องมาจากผู้เรียนหลายๆ คนไม่สามารถเข้ามาเรียนในชั้นเรียนได้ตามเวลา อันเนื่องมาจากสาเหตุหลาย ๆ ประการรวมถึงปัญหาที่เกิดจากเนื้อหาในวิชาเรียนที่ไม่สามารถจัดได้หมดภายในชั่วโมงเรียน Jonathan และ Aaron จึงมีแนวคิดจาก 1) พิจารณาเลือกเทคโนโลยีที่มีความเป็นไปได้ที่จะนำมาใช้กับนักเรียน และนักเรียนสามารถนำขึ้นมาเรียนได้ขณะเดินทางทาง หรือในเวลาว่างจากอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่นักเรียนมี เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน หรือ แล็ปท็อป นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน 2) โดยมีกิจกรรมต่างๆ เป็นตัวเชื่อม เช่น อีเมลจากนักเรียนที่มีข้อสงสัย อีเมลจากครูผู้สอนตั้งคำถามไปยังนักเรียน บทความหรือเนื้อหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่อยู่บนเว็บไซต์

Bergman and Sams (2012) ได้กล่าวว่ารูปแบบห้องเรียนกลับด้าน เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมการใช้งานและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต เพื่อยกระดับการเรียนรู้ในห้องเรียนต่างๆ ของคุณเพื่อให้คุณสามารถใช้เวลามากขึ้นในการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนแทนการบรรยายหน้าชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว ซึ่งวิธีการที่ถูกใช้เป็นส่วนใหญ่มักจะทำการสอนโดยใช้วิดีโอที่ถูกสร้างขึ้นโดยครู ซึ่งนักเรียน

สามารถเรียนรู้ได้นอกเวลาเรียน Jonathan และ Aaron เรียกว่าห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพราะกระบวนการเรียนและการบ้านทั้งหมดจะ "พลิกกลับ" สิ่งที่เคยเป็นกิจกรรมในชั้นเรียน เช่น การจดบันทึก (lecture) จะถูกทำที่บ้านผ่านทางวิดีโอที่ครูสร้างขึ้นและสิ่งที่เคยต้องทำที่บ้าน (งานต่าง ๆ ได้รับความหมาย) จะนำมาทำในชั้นเรียน (อนุสร หงส์ขุนทด, 2556)

แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านต้องการเปลี่ยนแปลงบริบทของครูผู้สอน จากการสอน มาเป็นเป็นการจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้และกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะการเรียนรู้จากห้องเรียนกลับด้าน จะเน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องทำความเข้าใจ จากเนื้อหาที่ครูจัดเตรียมให้นอกห้องเรียน หรือจากแหล่งการเรียนรู้สารสนเทศอื่นๆ เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาสรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตัวเอง กลับมาทำกิจกรรมในห้องเรียนร่วมกับเพื่อนและครูผู้สอน ในลักษณะที่ว่า "เรียนที่บ้าน ทำการบ้านที่โรงเรียน"

จันทวรรณ ปิยะวัฒน์ (2558, น. 14) ได้กล่าวไว้ว่า ห้องเรียนกลับทาง คือ วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาทางออนไลน์จากบ้านและผู้สอนจะเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกการเรียนการสอนมีการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนและเอื้อให้ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้นกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องเรียน

จันทิมา ปัทมธรรมกุล (2557) ได้ให้ความหมายไว้ว่าห้องเรียนกลับทาง หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนแบบหนึ่งซึ่งเปลี่ยนการใช้ช่วงเวลาของการบรรยายเนื้อหา (Lecture) ในห้องเรียนเป็นการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อฝึกแก้โจทย์ปัญหา และประยุกต์ใช้จริง ส่วนการบรรยายจะอยู่ในช่องทางอื่นๆ เช่น วิดีโอ วิดีโอออนไลน์ podcasting หรือ screencasting ฯลฯ ซึ่งนักเรียนเข้าถึงได้เมื่ออยู่ที่บ้านหรือนอกห้องเรียน ดังนั้น การบ้านที่เคยมอบหมายให้นักเรียนฝึกทำเองนอกห้องจะกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในห้องเรียน และในทางกลับกัน เนื้อหาที่เคยถ่ายทอดผ่านการบรรยายในห้องเรียนจะเปลี่ยนไปอยู่ในสื่อที่นักเรียนอ่านฟังดูได้เองที่บ้านหรือที่ไหน ๆ ก็ตามผู้สอนอาจตั้งโจทย์ หรือให้นักศึกษาสรุปความเนื้อหานั้น ๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักศึกษาและนำมาอภิปรายหรือปฏิบัติจริงในห้องเรียน

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558) ได้อธิบายว่า ห้องเรียนกลับทาง หมายถึง การเรียนการสอนที่ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาของบทเรียนด้วยตนเองที่บ้าน และนำผลงานหรือปัญหาที่บันทึกไว้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้สอนหรือเพื่อนในห้องเรียน ห้องเรียนกลับทางจึงเป็นวิธีการจัดกิจกรรมที่เปลี่ยนบทบาทของผู้สอนจากการเป็นผู้บรรยายเนื้อหาเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกวิธีการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองที่บ้าน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน

อิศรา ก้านจักร (2559) ได้สรุปนิยามไว้ว่า ห้องเรียนกลับด้าน คือ ศาสตร์การสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่เปลี่ยนจากการสอนแบบบอกความรู้หรือรอรับความรู้ มาเป็นการเรียนรู้เชิงรุก ภายใต้การเชื่อมโยงสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ ผ่านการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนกับการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบออนไลน์ โดยที่ผู้สอนจะเป็นผู้แนะนำทางปัญญาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้ และการสร้างสรรค์ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ

วิจารณ์ พานิช (2556, น. 28) กล่าวถึง ห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) ว่าเป็นการเรียนที่ครูจะเน้นช่วยให้เด็กนักเรียนเข้าใจหลักการ ไม่ใช่ท่องจำ หัวใจคือครูเน้นทำหน้าที่ช่วยแนะนำการเรียนของเด็ก ไม่ใช่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ครูเปลี่ยนจากบทบาทปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนทั้งชั้นมาเป็นการปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนเป็นรายคน

สุรศักดิ์ ป่าเฮ (2556, น. 2) ได้กล่าวถึง ห้องเรียนกลับด้าน ตรงกับภาษาอังกฤษว่า The Flipped Classroom เป็นศัพท์บัญญัติที่นิยมไว้ว่า ห้องเรียนกลับด้าน เป็นรูปแบบหนึ่งของการสอนโดยที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากการบ้านที่ได้รับผ่านการเรียนด้วยตนเองจากสื่อวีดิทัศน์ (Video) นอกชั้นเรียนหรือที่บ้านส่วนการเรียนในชั้นเรียนปกตินั้นจะเป็นการเรียนแบบสืบค้นหาความรู้ที่ได้รับร่วมกันกับเพื่อนร่วมชั้น โดยมีครูเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือและชี้แนะ

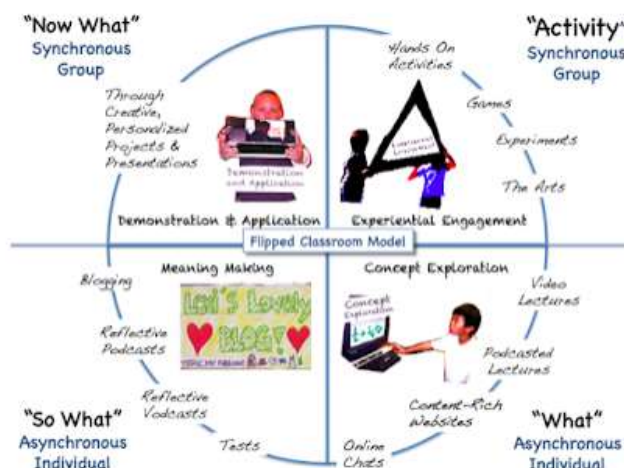
สรุปได้ว่า ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาของบทเรียนด้วยตนเองที่บ้านและนำผลงานหรือปัญหาที่บันทึกไว้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้สอนหรือเพื่อนในห้องเรียน ห้องเรียนกลับทางจึงเป็นวิธีการจัดกิจกรรมที่เปลี่ยนบทบาทของผู้สอน จากการเป็นผู้บรรยายเนื้อหาที่ทำหน้าที่เป็นโค้ช คอยแนะนำ เป็นที่ปรึกษา ตั้งคำถามเพื่อให้เด็กคิด เน้นการพัฒนาทักษะและการลงมือปฏิบัติและมีความรับผิดชอบ

2.2.2 แนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

Jureerat Thomthong (2557) กล่าวถึงแนวคิดหลักของห้องเรียนกลับด้าน คือ "เรียนที่บ้าน ทำการบ้านที่โรงเรียน" หรือเป็นการนำสิ่งเดิมที่เคยทำในชั้นเรียนไปทำที่บ้าน และนำสิ่งที่เคยถูกมอบหมายให้ทำที่บ้านมาทำในชั้นเรียนแทน โดยยึดหลักการที่ว่าเวลาที่นักเรียนต้องการพบครูจริง ๆ คือ เวลาที่เขาต้องการความช่วยเหลือ เขาไม่ได้ต้องการให้ครูอยู่ในชั้นเรียนเพื่อสอนเนื้อหาต่างๆ เพราะเขาสามารถศึกษาเนื้อหานั้นๆ ด้วยตนเอง โดยแบ่งประเภทของห้องเรียน

อาจกล่าวได้ว่าหัวใจสำคัญในการเรียนการสอนห้องเรียนกลับด้านอยู่ที่ "การกลับด้านจากตัวผู้สอนและการสอนของผู้สอน ไปเป็นตัวผู้เรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียน" การใช้วิดีโอและวีดิทัศน์ เป็นเพียงสื่อการสอนหนึ่ง ไม่ใช่สื่อการสอนที่เหมาะสมในทุกครั้งของการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านเสมอไป แต่ผู้สอนอาจมีสื่อการสอน หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ให้สาระความรู้เหมาะสมกับการสอนนั้น ๆ โดยการมอบหมายงานให้ผู้เรียนไปเตรียมตัวที่บ้านก่อนเข้าห้องเรียน เช่น การอ่าน หรือค้นคว้าโครงงาน งานวิจัย ที่บ้านก่อนเข้าชั้นเรียน เพื่อให้เวลาในห้องเรียนเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน รูปแบบการสอนเหล่านี้ผู้สอนต้องทำหน้าที่เป็นคนออกแบบการสอน ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนและสามารถประเมินได้ว่าผู้เรียนมีพัฒนาการเรียนรู้มากกว่าการเรียนแบบเดิม

การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนการสอนเน้นการสร้างผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบรอบด้านหรือ Mastery Learning นั้นจะมีองค์ประกอบสำคัญที่เกิดขึ้น 4 องค์ประกอบที่เป็นวัฏจักร (Cycle) หมุนเวียนกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 ที่เกิดขึ้น ได้แก่

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบทั้ง 4 การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

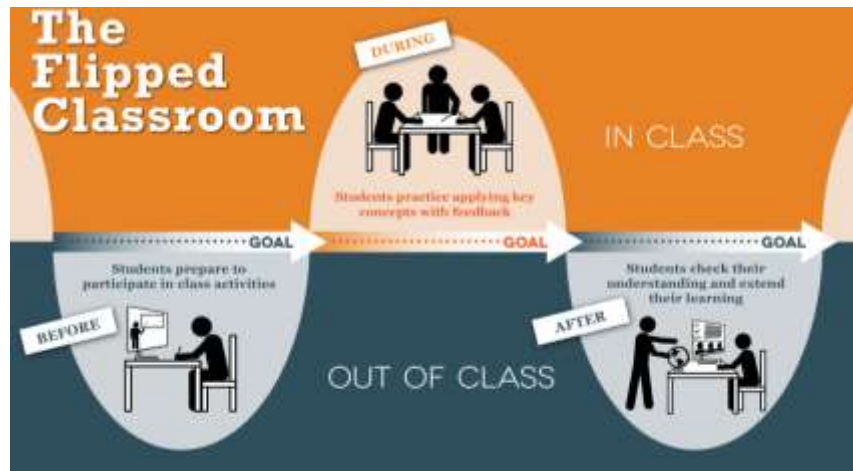
ที่มา: Leopoldo, 2012, จาก <https://jessleopoldo.wordpress.com/2012/02/25/the-flipped-classroom-model-a-full-picture>

(1) การกำหนดยุทธวิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ (Experiential Engagement) โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อเรียนเนื้อหาโดยอาศัยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งการใช้กิจกรรมที่กำหนดขึ้นเอง เกม สถานการณ์จำลองสื่อปฏิสัมพันธ์ การทดลอง หรืองานด้านศิลปะแขนงต่างๆ

(2) การสืบค้นเพื่อให้เกิดมโนทัศน์รวบยอด (Concept Exploration) โดยครูผู้สอนเป็นผู้คอยชี้แนะให้กับผู้เรียนจากสื่อหรือกิจกรรมหลายประเภท เช่น สื่อประเภทวิดีโอบันทึกการบรรยาย การใช้สื่อบันทึกเสียงประเภท Podcasts การใช้สื่อ Websites หรือสื่อออนไลน์ Chats

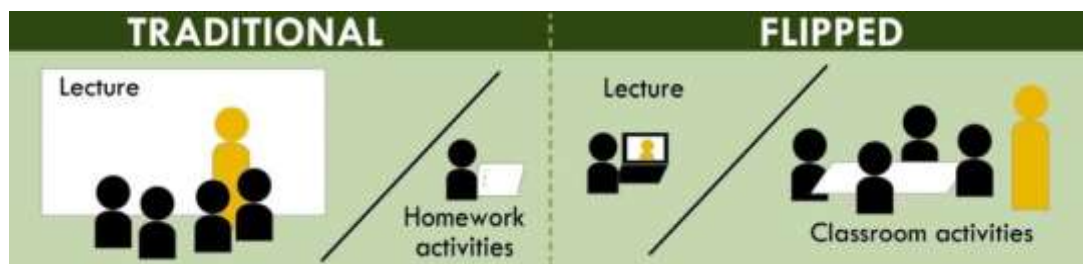
(3) การสร้างองค์ความรู้ที่มีความหมาย (Meaning Making) โดยผู้เรียนเป็นผู้บูรณาการสร้างทักษะองค์ความรู้จากสื่อที่ได้รับจากการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างกระดานความรู้อิเล็กทรอนิกส์ (Blogs) การใช้แบบทดสอบ (Tests) การใช้สื่อสังคมออนไลน์และกระดานสำหรับอภิปรายแบบออนไลน์ (Social Networking & Discussion Boards)

(4) การสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Application) เป็นการสร้างองค์ความรู้โดยผู้เรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการจัดทำเป็นโครงการ (Project) และผ่านกระบวนการนำเสนอผลงาน (Presentations) ที่เกิดจากการรังสรรค์งานเหล่านั้น

ภาพที่ 2.2 รูปแบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน

ที่มา: Center for Teaching and Learning, (n.d.), จาก <https://ctl.utexas.edu/instructional-strategies/flipped-classroom>

ภาพที่ 2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของห้องเรียนแบบเดิมกับห้องเรียนกลับด้าน

ที่มา: สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2556, จาก <http://phd.mbuisc.ac.th/academic/flipped%20classroom2.pdf>

การจัดการเรียนการสอนแบบเดิม (Traditional Learning) คือ ผู้สอนบรรยายเนื้อหาหน้าชั้นเรียน ป้อนความรู้ประสบการณ์ให้ผู้เรียนในลักษณะครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher Center) และมอบหมายการบ้านให้ผู้เรียนไปศึกษาเพิ่มเติม แตกต่างจากการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านที่มุ่งเน้นการสร้างสรคองค์ความรู้ด้วยตัวผู้เรียนเองตามทักษะความรู้ ความสามารถ และสติปัญญาแต่ละบุคคลในลักษณะการเรียนรู้โดยที่เด็กเป็นศูนย์กลาง (ChildCenter) ผ่านระบบสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบอินเทอร์เน็ต หรือระบบสื่อสารหลากหลายประเภทในปัจจุบัน จากที่บ้านก่อนเข้าชั้นเรียน นับเป็นลักษณะการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกชั้นเรียนอย่างอิสระ

ตารางที่ 2.2 กิจกรรมและเวลาที่ใช้ เปรียบเทียบระหว่างห้องเรียนแบบเดิม กับห้องเรียนกลับด้าน

ห้องเรียนแบบเดิม	ห้องเรียนแบบกลับด้าน
กิจกรรม WARM-UP 5 นาที ทบทวนการบ้านของ คืนก่อน 20 นาที บรรยายเนื้อหาวิชาใหม่ 30-45 นาที	กิจกรรม Warm-up 5 นาที ถามตอบ เรื่องวีดีทัศน์ 10 นาที กิจกรรมเรียนรู้ที่ครูมอบหมายหรือนักเรียนคิดเอง Lab 75 นาที
กิจกรรมเรียนรู้ที่ครูมอบหมาย หรือนักเรียนคิดเอง หรือ LAB 20-35 นาที	

ที่มา: วิจารณ์ พานิช, 2556, น. 27

2.2.3 องค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

2.2.3.1 ผู้เรียน ศึกษาเนื้อหาสาระก่อนเข้าชั้นเรียน ฝึกตั้งคำถามและหาคำตอบเพื่อให้เข้าใจ
เนื้อหาอย่างลึกซึ้ง ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่นำไปสู่การสรุปความรู้ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ จนเกิด
เป็นนวัตกรรมใหม่

2.2.3.2 ผู้สอน ต้องเปลี่ยนบทบาทจากเดิมที่เป็นผู้สอนเพียงอย่างเดียว เป็นผู้อำนวยความสะดวก
สะดวก (facilitator) ผู้ให้คำแนะนำ (coaching) เสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เสริมพลังด้านบวก
แรงสร้างแรงบันดาลใจ แก่ผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเอง

2.2.3.3 วิธีการสอน/กิจกรรมการสอน ผู้สอนต้องวางแผนออกแบบการสอนรูปแบบการสอน
วิธีการสอน หรือกิจกรรมที่เหมาะสมกับรายวิชาและผู้เรียนด้วยเหตุผลที่ว่าเนื้อหาแต่ละวิชามีเหตุผล ความ
จำเป็นและปัจจัย ที่ทำให้การออกแบบการสอนแตกต่างกันออกไป อาทิ อพัชชา ช่างขวัญยืน และ ทิพรรัตน์
สิทธิวงศ์ (2559) ได้วิจัยหาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบ
โครงการ ในรายวิชาคอมพิวเตอร์สารสนเทศชั้นพื้นฐาน สำหรับปริญญาตรี และได้ผลคุณภาพอยู่ในระดับดี
เนื่องจากรายวิชาศึกษาทั่วไปนั้นผู้เรียนจำนวนมาก การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นั้นไม่สามารถจัด
กิจกรรมภายในห้องเรียนได้ จึงต้องมีการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน โดยรูปแบบที่เหมาะสมกับการ
เรียนรู้ในรายวิชาศึกษาทั่วไปคือรูปแบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบ
โครงการ

2.2.3.4 สื่อการสอน สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาวิชา เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การ
เรียนการสอนประสบผลสำเร็จ การเลือกสื่อการสอนห้องเรียนกลับด้านสำหรับศตวรรษที่ 21 ต้องคำนึงถึง
ความเหมาะสม ความสนใจ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลาย และสามารถพัฒนาทักษะการ
เรียนรู้ด้านต่างควบคู่กับการดำรงชีวิต โดยอาศัยระบบเทคโนโลยี ประเภท วิดีโอบันทึก สื่อบันทึกเสียง

(Podcasts) การใช้สื่อ Websites หรือสื่อออนไลน์ Chats สนับสนุนทำให้ผู้เรียนเกิดการบูรณาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.2.3.5 การประเมินผล ต้องออกแบบการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับกิจกรรม ภาระงาน การบ้าน หรือผลงาน ที่ผู้สอนกำหนด โดยใช้เกณฑ์กำหนดระดับคุณภาพของผู้เรียนตามคะแนนที่ได้

2.2.4 ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

Bergmann and Sams (2012) ได้เสนอวิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการเรียนรู้ สามารถสรุปได้เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ขั้นวางแผนบทเรียน เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และพิจารณาว่า วิดีทัศน์ที่จะจัดทำขึ้นนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ ผู้สอนควรทำการศึกษาและเรียนรู้โปรแกรมการแชร์ภาพหน้าจอ (Screen casting) ใน การสร้างวีดิทัศน์ให้เกิดความชำนาญ เพื่อให้วีดิทัศน์มีประสิทธิภาพมากที่สุด

(2) ขั้นบันทึกวีดิทัศน์ เป็นการบันทึกโดยใช้คอมพิวเตอร์ร่วมกับอุปกรณ์เทคโนโลยีอื่นๆ เช่น ไมโครโฟน กล้อง หรืออุปกรณ์ในการใช้เขียน โดยขณะบันทึกผู้สอนไม่ควรเขียนบท (Script) เนื่องจากเอกสารประกอบการสอนนั้นเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ผู้สอนสามารถปรับใช้ในการบรรยายได้นอกจากนี้ การอ่านบทยังทำให้ขาดความเป็นธรรมชาติและความสร้างสรรค์อีกด้วย

(3) ขั้นการตัดต่อแก้ไขวีดิทัศน์ ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้สอนจะต้องมีความพิถีพิถัน ละเอียดรอบคอบ เนื่องจากขั้นตอนนี้ใช้เวลาค่อนข้างมาก แต่การตัดต่อช่วยให้สามารถตัดทอนเนื้อหาที่ไม่ต้องการ หรือเนื้อหาที่มีความผิดพลาดออกไปได้โดยไม่ต้องบันทึกใหม่ทั้งหมด

(4) ขั้นการเผยแพร่วีดิทัศน์ การเผยแพร่นั้นขึ้นอยู่กับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน ในการเข้าถึงเทคโนโลยีและสื่อออนไลน์ เช่น ผู้สอนอาจจะอัปโหลดลงบนเครือข่ายหรือแพลตฟอร์มออนไลน์ และอาจจะบันทึกบนแผ่นวีดิทัศน์ในกรณีที่ผู้เรียนไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

Lo and Hwang (2018) ได้เสนอแนวทางในการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ไว้ดังนี้

(1) กิจกรรมก่อนชั้นเรียน โดยที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการทำงานแบบเน้นภาระงาน เช่น การศึกษาวีดิทัศน์การเรียนการสอนในเรื่องที่เกี่ยวข้อง การทำแบบฝึกหัดแบบออนไลน์ หรือออฟไลน์ หรือสถานการณ์ปัญหาที่ต้องใช้กระบวนการคิด เป็นต้น

(2) กิจกรรมในชั้นเรียน เป็นการทบทวนการเรียนรู้ก่อนชั้นเรียนด้วยคำถามหรือการสนทนา ร่วมกัน โดยที่ผู้สอนเป็นผู้อธิบายเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้อง เน้นกิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคลและแบบกลุ่มย่อย เช่น กิจกรรมเพื่อนสอนเพื่อน (Peer instruction) หรือกิจกรรมเพื่อนคู่คิด (Think pair share) เป็นต้น

(3) กิจกรรมหลังชั้นเรียน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทบทวนเนื้อหาและสะท้อนผลการเรียนรู้ อาจเป็นการทำแบบฝึกหัดออนไลน์และออฟไลน์ หรือการบันทึกการเรียนรู้

สุพัทธา อุตมั่ง (2558) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ไว้ดังนี้

(1) จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง

(2) อธิบายวิธีการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านให้ผู้เรียนเข้าใจ รวมทั้งแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อให้ทั้งผู้ปกครองและ ผู้เรียนยอมรับและพร้อมที่จะปรับตัวในการจัดการเรียนการสอน

(3) จัดกิจกรรมในห้องเรียนให้ผู้เรียนได้ประโยชน์จากการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติและเรียนรู้จริงตามความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล โดยที่ผู้สอนทำหน้าที่เป็นโค้ชเพื่อคอยอำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำในการเรียนรู้

(4) สร้างระบบประเมินผลอย่างเหมาะสมและเน้นการประเมินตามสภาพจริง

ตารางที่ 2.3 ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

Bergmann and Sams (2012)	Lo and Hwang (2018)	สุพัตรา อุดมิ่ง (2558)	ขั้นตอนของผู้วิจัย
1. ชั้นวางแผนบทเรียน	1. กิจกรรมก่อนชั้นเรียน	1. จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง	1. จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง
2. ชั้นบันทึกวีดิทัศน์	2. กิจกรรมระหว่างชั้นเรียน	2. อธิบายวิธีการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน	2. อธิบายวิธีการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน
3. ขั้นตอนการแก้ไขตัดต่อวีดิทัศน์	3. กิจกรรมหลังชั้นเรียน	3. จัดกิจกรรมในห้องเรียน	3. เผยแพร่สื่อการเรียนรู้แก่ผู้เรียน
4. ขั้นตอนการเผยแพร่วีดิทัศน์		4. สร้างระบบประเมินผลอย่างเหมาะสม	4. จัดกิจกรรมในห้องเรียน
			5. ประเมินผลการเรียนรู้

2.2.5 ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้ส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์เพียงอย่างเดียว แต่คุณประโยชน์ของการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ที่ Bergmann and Sams (2012) กล่าวไว้ในหนังสือของเขาที่ชื่อ Flip Your Classroom : Reach Every Student in Every Class Every Day ได้สรุปให้เห็นถึงกิจกรรมที่น่าสนใจและสอดคล้องกับการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สรุปได้ดังนี้

(1) เพื่อเปลี่ยนวิธีการสอนของครู จากการบรรยายหน้าชั้นเรียนหรือจากครูสอนไปเป็นครูฝึกฝึกการทำแบบฝึกหัดหรือทำกิจกรรมอื่นในชั้นเรียนให้แก่ศิษย์เป็นรายบุคคลหรืออาจเรียกว่าเป็นครูตัวต่อ

(2) เพื่อใช้เทคโนโลยีการเรียนที่เด็กสมัยใหม่ชอบ โดยใช้สื่อ ICT ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการนำโลกของโรงเรียนเข้าสู่โลกของนักเรียนซึ่งเป็นโลกยุคดิจิทัล

(3) ช่วยเหลือเด็กที่มีงานยุ่ง เด็กสมัยนี้มีกิจกรรมมาก ดังนั้นจึงต้องเข้าไปช่วยเหลือในการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทสอนที่สอนด้วยวีดิทัศน์อยู่บนอินเทอร์เน็ต (Internet!) ช่วยให้เด็กเรียนไว้วงหน้าหรือเรียนตามชั้นเรียนได้ง่ายขึ้น รวมทั้งเป็นการฝึกเด็กให้รู้จักการจัดการจัดเวลาของตนเอง

(4) ช่วยเหลือเด็กเรียนอ่อนให้ชวนขวายหาความรู้ ในชั้นเรียนปกติเด็กเหล่านี้จะถูกทอดทิ้งแต่ในห้องเรียนกลับด้านเด็กจะได้รับการเอาใจใส่จากครูมากที่สุดโดยอัตโนมัติ

(5) ช่วยเหลือเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกันให้ก้าวหน้าในการเรียนตามความสามารถของตนเอง เพราะเด็กสามารถฟัง-ดูวีดิทัศน์ได้เองจะหยุดตรงไหนหรือรอกลับ (Review) ก็ได้ตามที่ตนเองพอใจที่จะเรียน

(6) ช่วยให้เด็กสามารถหยุดและกรอกลับครูของตนเองได้ทำให้เด็กจัดเวลาเรียนตามที่ตนเองพอใจ เบื่อก็กหยุดพักได้สามารถแบ่งเวลาในการดูเป็นช่วงได้

(7) ช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครูเพิ่มขึ้น ตรงกันข้ามกับการที่เรียนแบบออนไลน์ การเรียนแบบห้องเรียนกลับด้านยังเป็นรูปแบบการเรียนที่นักเรียนยังคงมาโรงเรียนและนักเรียนพบปะกับครู ห้องเรียนกลับด้านเป็นการประสานการใช้ประโยชน์ระหว่างการเรียนแบบออนไลน์ และการเรียนระบบพบหน้า ช่วยเปลี่ยนและเพิ่มบทบาทของครูให้เป็นทั้งพี่เลี้ยง (Mentor) เพื่อน เพื่อนบ้าน (Neighbor) และผู้เชี่ยวชาญ (Expert)

(8) ช่วยให้ครูรู้จักนักเรียนดีขึ้น หน้าที่ของครูไม่ใช่เพียงช่วยให้ศิษย์ได้ความรู้หรือเนื้อหา แต่ต้องกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจ (Inspire) ให้กำลังใจ รับฟังและช่วยเหลือ ส่งเสริมผู้เรียนซึ่งเป็นมิติสำคัญที่จะช่วยเสริมพัฒนาการทางการเรียนของเด็ก

(9) ช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกันเอง จากกิจกรรมทางการเรียนที่ครูจัด ประสบการณ์ขึ้นมา นั้น ผู้เรียนสามารถที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันได้ดี เป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนของนักเรียนที่เคยเรียนตามคำสั่งครูหรือทำงานให้เสร็จตามกำหนด เป็นการเรียนเพื่อตนเองไม่ใช่คนอื่น ส่งผลต่อเด็กที่เอาใจใส่การเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกันจะเพิ่มขึ้นโดยอัตโนมัติ

(10) ช่วยให้เห็นคุณค่าของความแตกต่าง ตามปกติแล้วในชั้นเรียนเดียวกันจะมีเด็กที่มีความแตกต่างกันมากมีความถนัดและความชอบที่แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดกิจกรรมการสอนแบบห้องเรียนกลับทาง จะช่วยให้ครูเห็นจุดอ่อนจุดแข็งของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อนด้วยกันก็เห็น และช่วยเหลือกันด้วยจุดแข็งของแต่ละคน

(11) เป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการห้องเรียน ช่วยเปิดช่องให้ครูสามารถจัดการชั้นเรียนได้ตามความต้องการที่จะทำ ครูสามารถทำหน้าที่ของการสอนที่สำคัญในเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างคุณภาพแก่ชั้นเรียนช่วยให้เด็กรู้อนาคตของชีวิตได้ดีที่สุด

(12) เปลี่ยนคำสนทนากับพ่อแม่ ประสานความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ซึ่งการรับทราบและแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีได้

(13) ช่วยให้เกิดความโปร่งใสในการจัดการศึกษา การใช้ห้องเรียนแบบกลับทางโดยนำสาระคำสอนไปไว้ในวิดีโอที่ส่งไปเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต เป็นการเปิดเผยเนื้อหาสาระทางการเรียนให้สาธารณชนได้ทราบ สร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองทราบ

2.3 ความเป็นพลเมืองดี

2.3.1 ความหมายของพลเมืองดี

พลเมืองของแต่ละประเทศย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ของประเทศนั้น บุคคลต่างสัญชาติที่เข้าไปอยู่อาศัยซึ่งเรียกว่า คนต่างด้าว ไม่มีสิทธิเท่าเทียมกับพลเมืองและมีหน้าที่แตกต่าง ออกไป เช่น อาจมีหน้าที่เสียภาษี หรือค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้น ตามที่กฎหมายของแต่ละประเทศบัญญัติไว้ บุคคลจะเป็นพลเมืองดีของสังคมนั้น ต้องตระหนักถึง บทบาท หน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติสอดคล้องกับหลักธรรม วัฒนธรรม ประเพณี และรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ รวมทั้งบทบาททางสังคมที่ตนดำรงอยู่ เมื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์ย่อมเกิดความภาคภูมิใจ และเกิดผลดีทั้งต่อตนเองและสังคม การเป็นพลเมืองที่ดีเคารพกฎหมาย เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น มีความกระตือรือร้น ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นหลัก ในการดำเนินชีวิตอย่างสงบสุข

ปริญญญา เทวานฤมิตรกุล (2555) ได้ให้ความหมายของความเป็นพลเมืองดี ไว้ว่า หมายถึง การเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่พลเมืองได้ครบถ้วน ทั้ง กิจที่ต้องทำและกิจที่ควรทำเป็นสิ่งที่กำหนดให้ ทำหรือห้ามมิให้กระทำ ถ้าทำก็จะก่อให้เกิดผลดี เกิด ประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว หรือสังคมส่วนรวม แล้วแต่กรณี ถ้าไม่ทำหรือไม่ละเว้นการกระทำตามที่กำหนดจะได้รับ ผลเสียโดยตรง คือ ได้รับโทษ หรือถูกบังคับ เช่น ปรับ จำคุก หรือประหารชีวิต เป็นต้น โดยทั่วไปสิ่งที่ระบุงกิจที่ต้องทำได้แก่ กฎหมาย เป็นต้น รวมถึงสิ่งที่คนส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องทำ หรือละเว้นการกระทำ ถ้าไม่ทำหรือละเว้นการกระทำ จะได้รับผลเสียโดยทางอ้อม เช่น ได้รับการดูหมิ่นเหยียดหยาม หรือไม่คบค้าสมาคมด้วย ผู้กระทำการที่ควรทำจะได้รับการยก ย่องสรรเสริญจากคนในสังคม โดยทั่วไปสิ่งที่ควรทำ ได้แก่ วัฒนธรรมประเพณี เป็นต้น

ปณิดา ปัตตาทานัง (2556) ได้ให้ความหมายของความเป็นพลเมืองดี ไว้ว่า ความเป็นพลเมืองดี หมายถึง คุณลักษณะที่สำคัญของผู้ที่ยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรมของศาสนา มีหลักการทางประชาธิปไตยในการดำรงชีวิต ปฏิบัติตามกฎหมาย ดำรงตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสังคม และ ประเทศชาติ ให้เป็นประเทศประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ตามหลักประชาธิปไตย

(ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ได้กำหนดให้สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง เป็นสมรรถนะหลัก 1 ใน 6 ของผู้เรียนโดยได้กำหนดนิยามของสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งไว้ว่าเป็น การปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก รู้เคารพสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น เคารพในกฎกติกาและกฎหมาย มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างมีวิจารณญาณ อยู่ร่วมกับผู้อื่นท่ามกลางความหลากหลาย เห็นคุณค่าของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีบทบาทในการตัดสินใจและสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยยึดมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตย และสันติวิธี

กล่าวโดยสรุป ความเป็นพลเมืองดี หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลในการปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก รู้เคารพสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น เคารพในกฎกติกาและกฎหมาย มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างมีวิจารณญาณ อยู่ร่วมกับผู้อื่นท่ามกลางความหลากหลาย เห็นคุณค่าของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีบทบาทในการตัดสินใจและสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยยึดมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตย และสันติวิธีที่สำคัญของผู้ที่สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

สำหรับความเป็นพลเมืองดีในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำมาจากสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งใน (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ประกอบด้วย พลเมืองรู้เคารพสิทธิ พลเมืองรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ พลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ และพลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.3.2 สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

(ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ได้กำหนดให้สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง เป็นสมรรถนะหลัก 1 ใน 6 ของผู้เรียนโดยได้กำหนดนิยามของสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งไว้ว่าเป็น การปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก รู้เคารพสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น เคารพในกฎกติกาและกฎหมาย มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างมีวิจารณญาณ อยู่ร่วมกับผู้อื่นท่ามกลางความหลากหลาย เห็นคุณค่าของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีบทบาทในการตัดสินใจและสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยยึดมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตย และสันติวิธี

องค์ประกอบสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ประกอบด้วย

(1) พลเมืองรู้เคารพสิทธิ เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ตระหนักในสิทธิเสรีภาพของตนเอง ช่วยเหลือ ให้เกียรติ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่นบนพื้นฐานของการพึ่งพาอาศัยกัน โดยปราศจากอคติ ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

(2) พลเมืองรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ ปฏิบัติตนตามกฎ กติกา ข้อตกลง กฎหมาย อย่างถูกต้องและเหมาะสม รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ตนเองในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

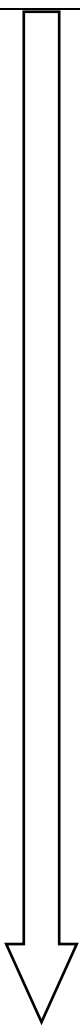

(3) พลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ ติดตามสถานการณ์และประเด็นปัญหาของสังคมอย่างมีวิจารณญาณ มีส่วนร่วมทางสังคมด้วยจิตสาธารณะและสำนึกสากล

(4) พลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง มีความกระตือรือร้นในการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกทางสังคม บนพื้นฐานของความเท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตย และสันติวิธี

2.3.3 ระดับสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

(ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งไว้ 6 ระดับ

ตารางที่ 2.4 ระดับสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระดับการพัฒนา		ระดับความสามารถ			
ระดับ	คำบรรยายระดับ	ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1	เข้าใจผลกระทบของการกระทำอะไรก็ตามใจตนเอง รับผิดชอบและปฏิบัติตนตามคำแนะนำอย่างเหมาะสม มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวมและแจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหาในชั้นเรียน	เริ่มต้น			
2	มีความสามารถในการยับยั้งชั่งใจ เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น รู้จักปฏิเสธช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นหรือक्रमอบหมายและแจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียน	กำลังพัฒนา			
3	อิสระที่จะคิดและแสดงออกที่รับผิดชอบและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ ติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัวเพื่อนร่วมชั้นเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวมต่าง	สามารถ	เริ่มต้น		
4	อดทนอดกลั้นในความคิดเห็นและการแสดงออกที่แตกต่าง ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย ช่วยเหลือและแบ่งปันกับผู้อื่น รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ ติดตามและตรวจสอบข้อมูลข่าวสารเข้าร่วมกิจกรรม	เหนือความคาดหวัง	กำลังพัฒนา		
5	รู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเอง และผู้อื่นยอมรับและเคารพความแตกต่างหลากหลาย พยายามที่จะเห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือและแบ่งปันกับผู้อื่น รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเคารพต่อ		สามารถ	เริ่มต้น	

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

ระดับการพัฒนา		ระดับความสามารถ				
ระดับ	คำบรรยายระดับ	ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6	
6	รู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเอง และผู้อื่น พยายามที่จะเห็นอกเห็นใจและช่วยเหลือผู้อื่น เคารพและปฏิบัติตามกฎกติกาทางสังคม มีความรับผิดชอบต่อผลการกระทำตามบทบาทหน้าที่พลเมืองประชาธิปไตย ติดตามและประเมินความถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูล ริเริ่มและมีส่วนร่วมทางสังคมในประเด็นที่สนใจระดับท้องถิ่นและประเทศ ด้วยจิตสาธารณะ กระตือรือร้นในการหาทางออกและร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหา โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมเป็นธรรมด้วยสันติวิธี และวิถีประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	↓	เหนือ ความ คาดหวัง	กำลัง พัฒนา		
7	รู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเอง และผู้อื่น พยายามที่จะเห็นอกเห็นใจผู้อื่นทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน ให้เกียรติช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่เลือกปฏิบัติ เคารพและปฏิบัติตามกฎกติกาทางสังคม มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่พลเมืองประชาธิปไตย ติดตามและประเมินความถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม			สามารถ	เริ่มต้น	
8	ยึดมั่นในหลักสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค พยายามที่จะเห็นอกเห็นใจผู้อื่นทั้งในโลกจริงและโลกเสมือนบนพื้นฐานของการพึ่งพาอาศัยกันโดยปราศจากอคติใช้วิจารณญาณในการติดตามสถานการณ์และประเด็นปัญหา ด้วยจิตสาธารณะและสำนึกสากล กระตือรือร้นในการร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของท้องถิ่น ด้วยค่านิยมประชาธิปไตย			เหนือ ความ คาดหวัง	กำลัง พัฒนา	
9	ยึดมั่นในหลักสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค เคารพและปฏิบัติตามกฎกติกาทางสังคม พยายามที่จะเห็นอกเห็นใจผู้อื่นทั้งในโลกจริงและโลกเสมือนบนพื้นฐานของการพึ่งพากันโดยปราศจากอคติ ไม่เลือกปฏิบัติ มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่พลเมืองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขยอมรับความแตกต่างหลากหลาย ค่านิยมประชาธิปไตย และแนวทางที่ไม่เกิดความรุนแรงต่อสังคมและต่อตัวเอง					สามารถ
10	ยึดมั่นและปกป้องในหลักสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค สื่อสารผ่านช่องทางสาธารณะระดับภูมิภาคและประชาคมโลก ด้วยจิตสาธารณะ สำนึกสากลด้วยความเชื่อมั่นในสังคมที่เท่าเทียม					เหนือ ความ คาดหวัง

ตารางที่ 2.5 พฤติกรรมบ่งชี้ตามระดับสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

ระดับ	ค่านิยมระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้			
		พลเมืองรู้เคารพสิทธิ	พลเมืองรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่	พลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ	พลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง
1	เข้าใจผลกระทบของการกระทำอะไรก็ตามที่ตนเอง รับผิดชอบ และปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเหมาะสม มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวมและแจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหาในชั้นเรียน	- เข้าใจผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากการกระทำของตนที่มีต่อผู้อื่น	- รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเหมาะสม	- ช่วยเหลือกิจกรรมส่วนรวมของชั้นเรียน	- แจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหาในชั้นเรียน หรือจะเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาอย่างง่ายในโรงเรียน
2	มีความสามารถในการยับยั้งชั่งใจ เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น รู้จักปฏิเสธช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ของตนเองมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น หรือ ครอบคลุมหมาย และแจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียน	- รู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเอง รู้จักปฏิเสธเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ	- รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ตนเองในฐานะสมาชิกของครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน	- เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวมที่โรงเรียนจัดขึ้นหรือครอบคลุมหมายหรือกำหนดให้เข้าร่วม	- แจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียน
3	อิสระที่จะคิดและแสดงออกที่รับผิดชอบต่อและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ของตนเองเคารพต่อสถาบันหลักของชาติติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัวเพื่อนร่วมชั้นเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวมต่าง ๆ ในระดับชั้นเรียนหรือโรงเรียนแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผล	- มีอิสระที่จะคิดและแสดงออกที่รับผิดชอบต่อและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนเมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อเห็นว่าการต้องการช่วยเหลือใช้ของส่วนรวมอย่างระมัดระวัง	- รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ตนเองในฐานะสมาชิกของครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน เคารพต่อสถาบันของชาติ	- ติดตามข้อมูลข่าวสารและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง ครอบครัว เพื่อนร่วมชั้นเรียน และโรงเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวมต่างๆ ในระดับชั้นหรือโรงเรียนที่เหมาะสมตามวัย	- หาทางออกร่วมกันกับเพื่อนและครู ในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผล

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ระดับ	ค่านิยมระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้			
		พลเมืองรู้ เคารพสิทธิ	พลเมือง รับผิดชอบ ต่อบทบาทหน้าที่	พลเมืองมีส่วนร่วม อย่างมี วิจารณญาณ	พลเมืองผู้สร้าง การเปลี่ยนแปลง
4	อดทนอดกลั้นในความคิดเห็นและการแสดงออกที่แตกต่างยอมรับความแตกต่างหลากหลายช่วยเหลือและแบ่งปันกับผู้อื่น รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ในฐานะพลเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ ติดตามและตรวจสอบข้อมูลข่าวสารเข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ระดับโรงเรียนและชุมชน หาท่างออกร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งอย่างมีเหตุผล	- สามารถกำกับควบคุมตนเอง รู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่นยอมรับความแตกต่างไม่กลั่นแกล้งเพื่อน (Bullying)ทางร่างกายและวาจาช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเห็นว่าการต้องการความช่วยเหลือ	- รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ ระเบียบ กฎ กติกาตลอดจนแนวปฏิบัติตามวิถีวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่น เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ	- ติดตามข่าวสารเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง โรงเรียน ชุมชน เข้าร่วมกิจกรรม และร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรม สาธารณะ ประโยชน์ระดับโรงเรียนหรือชุมชนที่เหมาะสมตามวัย	- หาท่างออกร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา ความขัดแย้งในชั้นเรียนหรืออย่างมีเหตุผล
5	รู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่นยอมรับและเคารพความแตกต่างหลากหลายพยายามที่จะเห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือและแบ่งปันกับผู้อื่น รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ในฐานะพลเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ ติดตามและตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ระดับโรงเรียนและชุมชน หาท่างออกร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา	- รู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น เคารพในความหลากหลายไม่กลั่นแกล้งเพื่อนทางร่างกายและวาจาช่วยเหลือผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆไม่ด่วนตัดสินผู้อื่นโดยใช้อคติ แบ่งปันสิ่งของต่างๆของตนให้กับผู้อื่นตามความเหมาะสม	- รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ ระเบียบ กฎ กติกาตลอดจนแนวปฏิบัติตามวิถีวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่นด้วยความเข้าใจ เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ ในฐานะพลเมืองในระบบประชาธิปไตย	- ติดตามข่าวสารและตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่นเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ระดับโรงเรียนหรือชุมชนที่เหมาะสมตามวัยโดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้น	- หาท่างออกร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา ความขัดแย้งหรือทบทวน กฎ ระเบียบ กติกาในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผลโดยใช้กระบวนการปรึกษาหารือตามวิถีประชาธิปไตย

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ระดับ	ค่านิยมระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้			
		พลเมืองรู้ เคารพสิทธิ	พลเมือง รับผิดชอบ ต่อบทบาท หน้าที่	พลเมืองมีส่วน ร่วมอย่างมี วิจารณญาณ	พลเมืองผู้สร้าง การเปลี่ยนแปลง
6	รู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเอง และผู้อื่นพยายามที่จะเห็นอกเห็นใจและช่วยเหลือผู้อื่นเคารพและปฏิบัติตามกฎกติกาทางสังคมมีความรับผิดชอบต่อผลการกระทำตามบทบาทหน้าที่พลเมืองประชาธิปไตย ติดตามและประเมินความถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูลริเริ่มและมีส่วนร่วมทางสังคมในประเด็นที่สนใจระดับท้องถิ่นและประเทศ ด้วยจิตสาธารณะ กระตือรือร้นในการหาทางออกและร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาโดยคำนึงถึงความเท่าเทียมเป็นธรรมด้วยสันติวิธีและวิถีประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	- รู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่นไม่กลั่นแกล้งผู้อื่นทั้งทางร่างกาย วาจา และความสัมพันธ์ทางสังคม (Social bullying) ให้เกียรติ และช่วยเหลือผู้อื่นไม่คว่นตัดสินผู้อื่นโดยใช้อคติพยายามที่จะเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) แบ่งปันสิ่งของต่าง ๆ ของตนให้กับผู้อื่นตามความเหมาะสม	- เคารพและปฏิบัติตามกฎ กติกา ข้อตกลงและกฎหมายอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตลอดจนแนวปฏิบัติตามวิถีวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย	- ติดตามและประเมินความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม และประเด็นปัญหาของท้องถิ่น ประเทศ ริเริ่มและมีส่วนร่วมทางสังคมในประเด็นที่สนใจด้วยจิตสาธารณะ (Public Mind) โดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้น	- กระตือรือร้นในการหาทางออก ร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่นหรือประเทศ โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมเป็นธรรมด้วยสันติวิธีและวิถีประชาธิปไตย

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ระดับ	คำนิยามระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้			
		ผลเมืองรู้เคารพสิทธิ	ผลเมืองรับผิดชอบ	ผลเมืองมีส่วนร่วม	ผลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง
	<p>รู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่นพยายามที่จะเห็นอกเห็นใจผู้อื่นทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน ให้เกียรติช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่เลือกปฏิบัติ เคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมาย กติกาทางสังคม มีความรับผิดชอบตอบทบาทหน้าที่</p> <p>ผลเมืองประชาธิปไตย ติดตามและประเมินความถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ริเริ่มและมีส่วนร่วมทางสังคมในประเด็นที่สนใจ</p> <p>ระดับท้องถิ่นและประเทศ ด้วยจิตสาธารณะกระตือรือร้นในการหาทางออกร่วมกันและริเริ่มในการสร้างการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น ภูมิภาค และประชาคมโลก เกี่ยวกับประเด็นปัญหา โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมเป็นธรรม ด้วยสันติวิธีและวิถีประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>	<p>- รู้จักและปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่นไม่กลั่นแกล้งผู้อื่นทั้งทางร่างกาย วาจา แลความสัมพันธ์ทางสังคม และความสัมพันธ์ในโลกไซเบอร์(Cyber bullying) ให้เกียรติพยายามที่จะเห็นอกเห็นใจผู้อื่นทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน (Digital Empathy) ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่เลือกปฏิบัติ</p>	<p>- เคารพและปฏิบัติตนตามกฎหมาย กติกา ข้อตกลง และกฎหมายอย่างเหมาะสม ตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ</p> <p>ตลอดจนแนวปฏิบัติตามวิถีวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายด้วยความเข้าใจในฐานะผลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>	<p>- ติดตามและประเมินความถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม และประเด็นปัญหาของท้องถิ่น ประเทศ ภูมิภาค และประชาคมโลก ริเริ่มและมีส่วนร่วมทางสังคมในประเด็นที่สนใจด้วยจิตสาธารณะ (Public Mind) โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาคและประชาคมโลก</p>	<p>- กระตือรือร้นในการหาทางออก ร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและริเริ่มในการสร้างการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่นภูมิภาค และประชาคมโลกโดยคำนึงถึงความเท่าเทียมเป็นธรรม ด้วยสันติวิธีและวิถีประชาธิปไตย</p>

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ระดับ	ค่านิยมระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้			
		พลเมืองรู้เคารพสิทธิ	พลเมืองรับผิดชอบบทบาทหน้าที่	พลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ	พลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง
8	ยึดมั่นในหลักสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคพยายามที่จะเห็นอกเห็นใจผู้อื่นทั้งในโลกจริงและโลกเสมือนบนพื้นฐานของกาพึ่งพาอาศัยกันโดยปราศจากอคติใช้วิจารณญาณในการติดตามสถานการณ์และประเด็นปัญหาที่เริ่มและมีส่วนร่วมทางสังคมในประเด็นที่หลากหลายระดับภูมิภาคและประชาคมโลกด้วยจิตสาธารณะและสำนึกสากล กระตือรือร้นในการร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของท้องถิ่นด้วยค่านิยมประชาธิปไตย	- เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นตระหนักในสิทธิเสรีภาพของตนเองช่วยเหลือให้เกียรติผู้อื่น ไม่เลือกปฏิบัติ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่นทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน (Digital Empathy) บนพื้นฐานของกาพึ่งพาอาศัยกันโดยปราศจากอคติ	เคารพและปฏิบัติตามกฎกติกา และกฎหมายตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมืองในระบบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยความเข้าใจและยอมรับในความแตกต่างหลากหลายของสังคมไทย	- ใช้วิจารณญาณในการติดตามสถานการณ์บ้านเมือง นโยบายภาครัฐ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ รวมทั้งประเด็นปัญหาในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค ริเริ่มและมีส่วนร่วมทางสังคมในประเด็นที่หลากหลายด้วยจิตสาธารณะ (Public Mind) โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และประชาคมโลก	- กระตือรือร้นในการร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของท้องถิ่น ภูมิภาคและประชาคมโลก ค่านิยมประชาธิปไตย และแนวทางสันติวิธี

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ระดับ	ค่านิยมระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้			
		พลเมืองรู้เคารพสิทธิ	พลเมืองรับผิดชอบบทบาทหน้าที่	พลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ	พลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง
9	ยึดมั่นในหลักสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคเคารพและปฏิบัติตามกฎ กติกาทางสังคม พยายามที่จะเห็นอกเห็นใจผู้อื่นทั้งในโลกจริงและโลกเสมือนบนพื้นฐานของการพึ่งพากันโดยปราศจากอคติ ไม่เลือกปฏิบัติที่มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่พลเมือง ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ยอมรับความแตกต่างหลากหลายใช้ชีวิตริเริ่มและมีการติดตามสถานการณ์ และประเด็นปัญหา ริเริ่มและมีส่วนร่วมทางสังคมในประเด็นที่ หลากหลายระดับภูมิภาคและประชาคมโลก ด้วยจิตสาธารณะและสำนึกสากล กระตือรือร้นในการร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของท้องถิ่น ด้วยความเชื่อมั่นในสังคมที่เท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตยและแนวทางที่ไม่เกิดความรุนแรงต่อสังคมและต่อตัวเอง	- เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ตระหนักในสิทธิเสรีภาพของตนเอง ทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน(Digital Empathy) ช่วยเหลือให้เกียรติ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) บนพื้นฐานของการพึ่งพาอาศัยกันโดยปราศจากอคติไม่เลือกปฏิบัติ(Non-Discrimination) เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ	- เคารพและปฏิบัติตามกฎ กติกา และกฎหมายตาม บทบาทหน้าที่ และ ความรับผิดชอบของพลเมือง ในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยความเข้าใจ และยอมรับในความแตกต่างของ หลากหลายของประชาคมโลก	- ใช้วิจารณญาณในการติดตามสถานการณ์บ้านเมือง นโยบายภาครัฐ การเคลื่อนไหวทางสังคม และการเมืองของพลเมืองการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมและ เศรษฐกิจรวมทั้ง ประเด็นปัญหา ระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และประชาคมโลก ริเริ่ม และมีส่วนร่วมทางสังคมในประเด็นที่ หลากหลายด้วยจิตสาธารณะ (Public Mind) และสำนึกสากล(Global Mindedness) โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นทั้งในระดับ ชุมชนสังคม และประชาคมโลก	- กระตือรือร้นในการร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกเกี่ยวกับ ประเด็นปัญหาของท้องถิ่น ภูมิภาค และประชาคมโลก ด้วยความเชื่อมั่นในสังคมที่เท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยม ประชาธิปไตย และแนวทางที่ไม่เกิดความรุนแรงต่อสังคมและต่อตัวเอง

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ระดับ	คำนิยามระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้			
		พลเมืองรู้เคารพสิทธิ	พลเมืองรับผิดชอบหน้าที่	พลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจรรย์ญาณ	พลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง
10	ยึดมั่นและปกป้องในหลักสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคสื่อสารผ่านช่องทางสาธารณะระดับภูมิภาคและประชาคมโลกด้วยจิตสาธารณะ สำนักสากลด้วยความเชื่อมั่นในสังคมที่เท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตย และแนวทางที่ไม่เกิดความรุนแรงต่อสังคมและต่อตัวเองแนวทางสันติวิธี	- เคารพและปกป้องสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ตระหนักในสิทธิเสรีภาพของตนเองช่วยเหลือให้เกียรติและเห็นอกเห็นใจผู้อื่นทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน (Digital Empathy) บนพื้นฐานของการพึ่งพาอาศัยกันโดยปราศจากอคติไม่เลือกปฏิบัติ(Non-Discrimination) เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ	- เคารพและปฏิบัติตามกฎกติกา และกฎหมายตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยความเข้าใจและยอมรับในความแตกต่างและแสดงออกซึ่งความเคารพในความหลากหลายของสังคมไทย และประชาคมโลก	- ใช้วิจรรย์ญาณในการติดตามสถานการณ์บ้านเมืองนโยบายภาครัฐ การเคลื่อนไหวทางสังคมและการเมืองของพลเมืองการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ รวมทั้งประเด็นปัญหาในระดับท้องถิ่น ภูมิภาคและประชาคมโลก ริเริ่มและมีส่วนร่วมทางสังคมในประเด็นที่หลากหลาย และสื่อสารผ่านช่องทางสาธารณะด้วยจิตสาธารณะและสำนักสากลโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นทั้งในระดับชุมชนสังคม และประชาคมโลก	- กระตือรือร้น มีบทบาทนำหรือเป็นต้นแบบในการร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของท้องถิ่น ภูมิภาคและประชาคมโลกด้วยความเชื่อมั่นในสังคมที่เท่าเทียมเป็นธรรมค่านิยมประชาธิปไตยและแนวทางที่ไม่เกิดความรุนแรงต่อสังคมและต่อตัวเอง

2.3.4 คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความตั้งใจในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเมื่อเกิดผลเสียหายก็ไม่โยนความผิดให้แก่ผู้อื่น น้อมรับความผิดพลาด แล้วนำมาพิจารณาไตร่ตรองเพื่อปรับปรุงแก้ไขมิให้เกิดความเสียหาย หรือความผิดพลาดขึ้นอีก ผู้มีความรับผิดชอบควรพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบถึงความดีงาม ความถูกต้องเหมาะสม ผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นก่อนที่จะกระทำการใด ๆ

สำนึกสากล หมายถึง เจตคติของบุคคลที่ให้ความสำคัญกับการมองโลกที่ตนเองมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันกับสังคมโลกมีความรับผิดชอบต่อโลกในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง โดยยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม สนใจต่อประเด็นปัญหาโลก เห็นว่าทุกคนต้องพึ่งพาอาศัยกันและอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และถือว่ามนุษยทุกคนในโลกต่างเป็นสมาชิกที่มีสิทธิ เสรีภาพและมีความเสมอภาคกัน

โลกจริงโลกเสมือน หมายถึง พื้นที่ในการรับรู้ ส่งสาร แสดงตัวตน และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นซึ่งมีทั้งในโลกจริง เช่น ในห้องเรียนในชุมชน ในประเทศ และในโลกเสมือน เช่น ในสังคมออนไลน์ ในโลกดิจิทัล เว็บไซต์ บอร์ด หรือระบบข้อความออนไลน์ เป็นต้น

วิถีประชาธิปไตย หมายถึง รูปแบบการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันของกลุ่มคนในสังคม ที่มีกติกหรือหลักการปฏิบัติตนตามกฎหมายปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพไม่ล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น เคารพกฎเกณฑ์ของสังคมและดำรงตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม

ความเท่าเทียมในสังคม หมายถึง การส่งเสริมให้บุคคลใช้สิทธิและเสรีภาพในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างสงบ เสมอภาค และจัดการเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับบุคคลที่มาจากอคติในด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา ฯลฯ ความเป็นธรรมในสังคมการปฏิบัติต่อกันอย่างเป็นธรรม การจัดสรรผลประโยชน์หรือภาระแก่สมาชิกในสังคมอย่างเท่าเทียมยุติธรรม โดยคำนึงถึงความแตกต่างและผลประโยชน์ที่แต่ละบุคคลได้รับ

สันติวิธี หมายถึง วิธีการแก้ไขความขัดแย้งหรือข้อโต้แย้งในสถานการณ์หนึ่ง ๆ ที่มีใจการยอมจำนนต่อปัญหาหรือการนิ่งเฉยแต่เป็นการร่วมกันหาแนวทางทางออกบนพื้นฐาน การอยู่ร่วมกันฉันท์มิตร ปราศจากอคติและความเกลียดชังอดทนอดกลั้นต่อการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา

ค่านิยมประชาธิปไตย หมายถึง ความเชื่อ ศรัทธา ของบุคคลในการพร้อมที่จะรู้จักและปกป้องสิทธิ เสรีภาพขั้นพื้นฐานของความชอบธรรมของตน ให้ความเคารพและไม่ละเมิดสิทธิอันชอบธรรมของผู้อื่น ยึดถือเสียงส่วนใหญ่และเคารพสิทธิของเสียงส่วนน้อย มีจิตสำนึกในเรื่องความเสมอภาค ความยุติธรรม และนิติธรรม

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้นิยามความเป็นพลเมืองดี สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นแนวทางในการประเมินความเป็นพลเมืองดีตามสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ระดับ 3 ตาม คือ ระดับ 6-8 ตาม (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช... ที่แสดงถึงความเป็นอิสระที่จะคิดและแสดงออกที่รับผิดชอบและ ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เคารพสิทธิเสรีภาพของ ผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ ติดตามข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว เพื่อนร่วมชั้นเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรม ส่วนรวมต่าง ๆ ในระดับชั้นเรียนหรือโรงเรียน

แก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง ในชั้นเรียนอย่างมี เหตุผล ซึ่งประกอบด้วย พลเมืองรู้เคารพสิทธิ พลเมืองรับผิดชอบ ต่อบทบาทหน้าที่ พลเมืองมีส่วนร่วม อย่างมีวิจาร์ณญาณ และพลเมือง ผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง

2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้สอนต้องศึกษาแนวทางในการวัดและประเมินผล การสร้างเครื่องมือ การหาคุณภาพของเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละแบบให้ชัดเจนเสียก่อน

2.4.1 ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

ล้วน สายศ และ อังคณา สายยศ (2544) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ ที่ประเมินพฤติกรรมด้านสติปัญญาในการเรียนรู้ของผู้เรียนออกมาเป็นระดับความสามารถ ซึ่งจำแนก พฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านความรู้และการคิด

ศิริชัย กาญจนวาสี (2556) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ อันเกิด จากกระบวนการเรียนการสอน โดยมีแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ที่ใช้วัดผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น จากกิจกรรมการ เรียนการสอนที่ผู้สอนได้จัดทำขึ้น ซึ่งอาจเป็นความรู้หรือทักษะต่าง ๆ

ทิตนา แคมมณี (2559) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Attained) หรือการพัฒนาทักษะในการเรียนของผู้เรียน โดยพิจารณาจากคะแนนสอบที่ผู้สอนได้กำหนดไว้ หรือคะแนนที่ได้จากงานที่ผู้สอนมอบหมาย

สุพัตรา เกษมเรืองกิจ (2551, น. 32) กล่าวว่า ความหมาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางวิชาการ รวมทั้งสมรรถภาพทางสมองด้าน ต่าง ๆ ที่ได้จากการอบรมสั่งสอนและวัดได้โดยอาศัยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย

สิริสรณ์ สิทธิรินทร์ (2554, น. 18) กล่าวว่า ความหมาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จทางการเรียนของบุคคลที่วัดได้จากกระบวนการทดสอบหรือกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการ ทดสอบด้วยวิธีการอย่างหลากหลาย เช่น การตรวจผลงานของผู้เรียนการสังเกตพฤติกรรม เป็นต้น

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านสติปัญญาจากการเรียนรู้ ของผู้เรียนโดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการวัดผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น

2.4.2 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2550) ได้ทำการศึกษาเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement test) ซึ่งนักวัดผลและนักการศึกษามีการเรียกชื่อแตกต่างกัน เช่น แบบทดสอบ ความสัมฤทธิ์ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ หรือแบบสอบผลสัมฤทธิ์ โดยแบบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัด ความรู้ทักษะและความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งแบ่งประเภทของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) แบบทดสอบที่ผู้สอนสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบที่มุ่งเน้นการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่สอน โดยแบบทดสอบมีลักษณะเป็นแบบข้อเขียน ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1.1) แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบผู้สอนเป็นผู้กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้วให้ ผู้เรียนทำการตอบโดยการเขียน บรรยาย แสดงความรู้ ความคิด เจตคติ

(1.2) แบบทดสอบปรนัย หรือแบบให้ตอบสั้น ๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้เรียนทำการเขียนตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ ผู้เรียนจะไม่สามารถเขียนบรรยาย แสดงความรู้ ความคิดได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ แบบทดสอบถูก-ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่และแบบทดสอบเลือกตอบ

(2) แบบทดสอบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่ว ๆ ไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพและได้มาตรฐาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) กล่าวถึง การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามแนวคิดของบลูม สามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

(1) ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้ทางด้านความรู้ ความคิด การแก้ปัญหา จัดเป็นพฤติกรรมด้านสมองเกี่ยวกับสติปัญญา ความคิด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ แบ่งเป็น 6 ระดับ ดังนี้

(1.1) จำ (Remember) หมายถึง ความสามารถในการดึงเอาความรู้ที่มีอยู่ในหน่วยความจำระยะยาวออกมา แบ่งประเภทย่อยได้ 2 ลักษณะคือ จำได้ ระลึกได้

(1.2) เข้าใจ (Understand) หมายถึง ความสามารถในการกำหนดความหมายของคำ ตัวอักษรและการสื่อสารจากสื่อต่าง ๆ

(1.3) ประยุกต์ใช้ (Apply) หมายถึง ความสามารถในการดำเนินการภายใต้สถานการณ์ที่กำหนด

(1.4) วิเคราะห์ (Analyze) หมายถึง ความสามารถในการแยกส่วนประกอบของสิ่งต่าง ๆ และค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบ ความสัมพันธ์ระหว่างของส่วนประกอบกับโครงสร้างรวมหรือส่วนประกอบเฉพาะ

(1.5) ประเมินค่า (Evaluate) หมายถึง ความสามารถในการตัดสินใจโดยอาศัยเกณฑ์หรือมาตรฐาน

(1.6) สร้างสรรค์ (Create) หมายถึง ความสามารถในการรวมส่วนประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกันที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างมีเหตุผล

(2) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) หมายถึง พฤติกรรมด้านจิตพิสัยเป็นค่านิยม ความรู้สึกทัศนคติ ความสนใจ และคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ประกอบด้วยพฤติกรรม 5 ระดับ ได้แก่

(2.1) การรับรู้ (Receiving/Attending) หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อปรากฏการณ์ หรือ สิ่งเร้า ซึ่งเป็นไปในลักษณะของการแปลความหมายของสิ่งเร้านั้นว่าคืออะไร แล้วจะแสดงออกมาในรูปของ ความรู้สึกที่เกิดขึ้น

(2.2) การตอบสนอง (Responding) หมายถึง เป็นการกระทำที่แสดงออกมาในรูปของความ พึงใจต่อสิ่งเร้านั้น

(2.3) การเกิดค่านิยม (Valuing) หมายถึง การเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม หรือปฏิบัติตามในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนกลายเป็นความเชื่อ

(2.4) การจัดระบบ (Organizing) หมายถึง การจัดระบบของค่านิยมที่เกิดขึ้นโดยอาศัย ความสัมพันธ์ ถ้าเข้ากันได้ก็จะยึดถือต่อไปแต่ถ้าขัดกันอาจไม่ยอมรับ

(2.5) บุคลิกภาพ (Characterizing) หมายถึง การนำค่านิยมที่ยึดถือมาแสดงพฤติกรรมที่เป็น นิสัย พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวกับความรู้สึกและจิตใจ แล้วเกิดปฏิกิริยาโต้ตอบ ซึ่งจะเป็นการควบคุมทิศทาง พฤติกรรมของคน

(3) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) หมายถึง พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย เป็น พฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่ว ประกอบด้วย 5 ชั้น ดังนี้

(3.1) การรับรู้ เลียนแบบ ทำตาม (Imitation) หมายถึง เป็นการให้ผู้เรียนได้รับรู้หลักการ ปฏิบัติที่ถูกต้อง

(3.2) การปรับให้เหมาะสม (Manipulation) หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้เรียนพยายามฝึก ตาม แบบที่ตนสนใจและพยายามทำซ้ำ เพื่อที่จะให้เกิดทักษะ

(3.3) การหาความถูกต้อง (Precision) หมายถึง พฤติกรรมที่สามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องชี้แนะ เมื่อเกิดการกระทำซ้ำแล้วก็พยายามหาความถูกต้องในการปฏิบัติ

(3.4) การทำอย่างต่อเนื่อง (Articulation) หมายถึง การตัดสินใจเลือกรูปแบบที่เป็นของ ตัวเอง โดยจะกระทำตามรูปแบบนั้นอย่างต่อเนื่อง ถูกต้อง คล่องแคล่ว

(3.5) การทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization) หมายถึง พฤติกรรมที่ได้จากการฝึก อย่างต่อเนื่องจนสามารถปฏิบัติได้คล่องแคล่วว่องไว เป็นไปอย่างธรรมชาติ

สรุปได้ว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นวิธีการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งมีการสร้าง แบบทดสอบหลากหลายเพื่อให้สามารถวัดครอบคลุมพฤติกรรมทั้งทางด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัยและด้าน จิตพิสัย สำหรับการวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนด้านพุทธิพิสัยในระดับ จำ เข้าใจ และ ประยุกต์ใช้

2.4.3 ลักษณะของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงลักษณะของแบบทดสอบ ดังนี้

กัญจนา ลินทรัตน์ศิริกุล (2557) อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับแบบทดสอบไว้ว่า แบบทดสอบ (tests) เป็นเครื่องมือสำคัญในการวิจัยและใช้กันมากที่สุดในการวิจัยทางด้านหลักสูตรและการสอน แบบทดสอบ หมายถึงชุดของสิ่งเร้าหรือข้อคำถามที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้สอบตอบและมีการกำหนดคะแนนให้

ซึ่งคะแนนดังกล่าวจะบ่งชี้ถึงความสามารถของผู้สอบ สำหรับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความรู้ และทักษะในเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปแล้วหลังจากที่มีการจัดการเรียนการสอน ว่าผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด รูปแบบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีหลายลักษณะ คือ ข้อสอบแบบถูก-ผิด ข้อสอบแบบจับคู่ ข้อสอบแบบ เลือกตอบ ข้อสอบแบบเติมคำ ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ และข้อสอบแบบอัตนัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) ข้อสอบแบบถูก - ผิด เป็นข้อสอบที่ประกอบไปด้วยข้อความหรือประโยคและให้ผู้สอบเลือกว่าถูกหรือผิด จริงหรือไม่จริง ใช่หรือไม่ใช่ ข้อสอบแบบถูก - ผิดเป็นข้อสอบที่ใช้ในการวัดข้อเท็จจริง นิยาม คำจำกัดความ หลักการต่าง ๆ นอกจากนี้ยังใช้ในการวัดข้อความ หรือประโยคที่แสดงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล เพื่อให้ผู้สอบพิจารณาถึงความสัมพันธ์ว่าจริงหรือไม่จริง

(2) ข้อสอบแบบจับคู่ เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วย 2 คอลัมน์ คอลัมน์หนึ่งจะประกอบด้วยข้อความ ตัวเลข หรือสัญลักษณ์เพื่อจับคู่กับอีกคอลัมน์หนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยคำ ประโยคหรือวลี ข้อความในคอลัมน์หนึ่งจะเป็นคำถาม และอีกคอลัมน์หนึ่งซึ่งจะเลือกมาตอบเรียกว่า ตัวเลือก วิธีการจับคู่จะต้องอธิบายในคำชี้แจงให้ชัดเจนว่าจะให้จับคู่อย่างไรและตัวเลือกที่เลือกมาจับคู่กับคำถามนั้นเลือกได้ครั้งเดียวหรือเลือกได้มากกว่า 1 ครั้ง

(3) ข้อสอบแบบเลือกตอบ เป็นข้อสอบที่มีข้อความให้ผู้ตอบเลือกจากตัวเลือกหลายๆ ตัว การเลือกจะต้องพิจารณาถึงข้อความในแต่ละข้อว่าตัวเลือกใดเป็นตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดหรือดีที่สุด ลักษณะของข้อสอบแบบเลือกตอบประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นคำถามจะอยู่ในรูปข้อความที่ไม่สมบูรณ์หรือข้อความคำถาม และส่วนที่เป็นตัวเลือกจะมีตัวเลือกหนึ่งเป็นตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดหรือดีที่สุด และตัวเลือกอื่นๆจะเป็นตัวเลือกที่ไม่ถูกต้องหรือเรียกว่า ตัวลวง

(4) ข้อสอบแบบเติมคำ เป็นข้อสอบที่ให้ผู้สอบเขียนคำสำคัญ วลี หรือตัวเลขลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ในประโยค และประโยคที่ให้เติมข้อความไม่ควรเว้นให้เติมคำตอบหลายแห่ง ข้อความที่เว้นให้เติมควรอยู่ท้ายประโยค

(5) ข้อสอบแบบตอบสั้นๆ เป็นข้อสอบที่ผู้สอบจะต้องหาคำตอบมาตอบเองและคำตอบที่กำหนดให้ตอบ จะต้องสั้น และเฉพาะเจาะจง การเขียนคำถามไม่ควรคัดลอกข้อความจากในหนังสือจะทำให้ผู้สอบที่ตอบได้เป็นเพราะจำข้อความจากหนังสือมาตอบ เพราะฉะนั้นในการเขียนข้อความคำถามควรเขียนคำถามใหม่ เพื่อให้ผู้ตอบใช้ความเข้าใจในการตอบ

(6) ข้อสอบแบบอัตนัย หรือข้อสอบแบบความเรียงเป็นข้อสอบที่ให้เขียนคำตอบเองจากคำถามที่ถาม ข้อสอบแบบนี้จะใช้วัดผลการเรียนรู้ที่ไม่สามารถวัดได้โดยใช้ข้อสอบแบบปรนัยได้ เช่น วัดความสามารถในการอธิบาย การวิเคราะห์ เปรียบเทียบในสิ่งที่เหมือนกันหรือต่างกัน

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความรู้และทักษะในเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปแล้ว รูปแบบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีหลายลักษณะ คือ ข้อสอบแบบถูก-ผิด ข้อสอบแบบจับคู่ ข้อสอบแบบ เลือกตอบ ข้อสอบแบบเติมคำ ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ และข้อสอบแบบอัตนัย

2.4.4 การสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2552) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ดังนี้

- (1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร
 - (2) วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อทำการวิเคราะห์เนื้อหาสาระและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ตารางวิเคราะห์หลักสูตร
 - (3) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมที่เป็นผลการเรียนรู้ที่ผู้สอนมุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งผู้สอนต้องมีการกำหนดไว้ล่วงหน้า สำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และการสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์
 - (4) กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้างโดยการศึกษารายวิเคราะห์หลักสูตร และจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาและตัดสินใจเลือกใช้ชนิดของข้อสอบที่จะใช้วัดว่าจะเป็นแบบใด โดยต้องเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเหมาะสมกับผู้เรียน แล้วทำการศึกษาวิธีเขียนข้อสอบชนิดนั้นให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการและวิธีการเขียนข้อสอบ
 - (5) เขียนข้อสอบ ผู้ออกข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตรและให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยอาศัยหลักและวิธีการเขียนข้อสอบ
 - (6) ตรวจสอบข้อสอบเพื่อให้ข้อสอบที่เขียนมีความถูกต้องตามหลักวิชา มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาทบทวนตรวจสอบข้อสอบอีกครั้งก่อนที่จะจัดพิมพ์และนำไปใช้
 - (7) จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง เมื่อตรวจสอบข้อสอบเสร็จแล้วให้พิมพ์ข้อสอบทั้งหมดจัดทำแบบทดสอบฉบับทดลองโดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบ (direction) และจัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม
 - (8) ทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ การทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ เป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง โดยนำแบบทดสอบไปทดลองกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มที่ต้องการสอบจริงแล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์ และปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพ
 - (9) จัดทำแบบทดสอบฉบับจริงจากผลการวิเคราะห์ข้อสอบ หากพบว่าข้อสอบข้อใดไม่มีคุณภาพหรือมีคุณภาพไม่ดีพอ อาจจะต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขข้อสอบให้มีคุณภาพดีขึ้นแล้วจึงจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริงที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป
- ศิริชัย กาญจนวาสี (2556) กล่าวถึง ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ ดังนี้
- (1) กำหนดจุดมุ่งหมาย โดยต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
 - (2) สร้างแบบทดสอบ โดยกำหนดรูปแบบ ขอบเขต และแนวทางการสร้างเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสอบที่มีคุณภาพ ตลอดจนการกำหนดน้ำหนักความสำคัญหรือสัดส่วนข้อสอบ

(3) เขียนข้อสอบ โดยผู้เขียนจำเป็นต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดีและต้องมี ความรู้ในเทคนิคการเขียน โดยมีลำดับขั้นตอนการเขียน ดังนี้

(3.1) กำหนดแบบแผนข้อสอบ

(3.2) ร่างข้อสอบ

(3.3) ทบทวนร่างข้อสอบโดยผู้เขียนข้อสอบและโดยผู้อื่น เช่น อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น

(3.4) ปรับปรุงข้อบกพร่องของข้อสอบและภาษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน

(4) ทดลองใช้ข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ ควรระมัดระวังในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำแบบทดสอบ ซึ่งควรใช้ทดลองกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง เมื่อทดลองใช้ แล้วนำมาวิเคราะห์และคัดเลือกข้อสอบ โดยการหาความยากง่ายและอำนาจจำแนกที่เหมาะสม ทำการวิเคราะห์แบบทดสอบโดยการหาความเที่ยงและความตรงเชิงเนื้อหา

(5) วิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ ด้านความเที่ยงตรง

(6) ปรับปรุงแบบทดสอบ แล้วจัดทำแบบทดสอบฉบับจริงเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

กล่าวสรุปได้ว่า การสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีหลักการสำคัญ คือ ต้องสร้างให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จนได้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคุณภาพและมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้

2.4.5 การหาคุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงการหาคุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

วิธีการหาคุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

(1) ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เป็นการหาค่าความเที่ยงตรงที่ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าข้อสอบหรือข้อคำถามแต่ละข้อ วัดได้ตรงตามสิ่งที่ต้องการวัดเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์การเรียนรู้มากน้อยเพียงใด โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบไม่วัดจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) จาก สูตร

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ ΣR แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินค่า IOC ถ้ามีค่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงจุดประสงค์ หรือตรงตามเนื้อหานั้น แสดงว่าข้อคำถามข้อนั้นใช้ได้

(2) ความยากง่าย (Difficulty) เป็นสัดส่วนของจำนวนผู้ที่ตอบข้อสอบได้ถูกต้องต่อจำนวนผู้ที่ตอบข้อสอบทั้งหมด หรือเป็นจำนวนร้อยละของผู้ตอบข้อสอบนั้น ๆ ซึ่งค่าความยากง่ายจะมีค่าระหว่าง 0 ถึง 1.00 สามารถหาได้จากสูตร

$$P = \frac{R_H + R_L}{N_H + N_L}$$

เมื่อ	P	คือ	ความยากง่าย
	R_H	คือ	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มคะแนนสูง
	R_L	คือ	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มคะแนนต่ำ
	N_H	คือ	จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มคะแนนสูง
	N_L	คือ	จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มคะแนนต่ำ

เกณฑ์การแปลความหมายค่าความยากง่าย (p)

ความยากง่าย (p)	ความหมาย
0.81 – 1.00	ง่ายมาก (ควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง)
0.60 – 0.80	ค่อนข้างง่าย (ดี)
0.40 – 0.59	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
0.20 – 0.39	ค่อนข้างยาก (ดี)
0 – 0.19	ยากมาก (ควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง)

(3) อำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นการหาค่าความสามารถของข้อสอบในการจำแนกหรือแยกให้เห็นความแตกต่างระหว่างผู้สอบที่มีผลสัมฤทธิ์ต่างกัน เพื่อที่จะใช้พยากรณ์หรือบ่งชี้ความแตกต่างที่เห็นชัดในด้านความสามารถ โดยอำนาจจำแนกของข้อสอบ จะมีค่าตั้งแต่ - 1 ถึง + 1 ค่าอำนาจจำแนกที่ดีควรมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป สามารถหาได้จากสูตร

$$r = \frac{R_H - R_L}{N_H \text{ or } N_L}$$

เมื่อ	r	คือ	ค่าอำนาจจำแนก
-------	---	-----	---------------

R_H	คือ	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มคะแนนสูง
R_L	คือ	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มคะแนนต่ำ
N_H	คือ	จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มคะแนนสูง
N_L	คือ	จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มคะแนนต่ำ

เกณฑ์การแปลความหมายค่าอำนาจจำแนก (r)

อำนาจจำแนก (r)	ความหมาย
0.60 – 1.00	อำนาจจำแนกดีมาก
0.40 – 0.59	อำนาจจำแนกดี
0.20 – 0.39	อำนาจจำแนกพอใช้
0.10 – 0.19	อำนาจจำแนกต่ำ (ควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง)
-1.00 – 0.09	อำนาจจำแนกต่ำมาก (ควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง)

(4) ความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นการหาความคงที่ของคะแนนที่วัดได้แต่ละครั้ง วิธีการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทำได้หลายวิธีคือ

(4.1) วิธีสอบซ้ำ เป็นการหาความสัมพันธ์ของคะแนนจากการทำแบบทดสอบฉบับ เดียวกันสองครั้ง โดยวิธีนี้เป็นการตรวจสอบความคงที่ของการแสดงออกของผู้สอบสองครั้งว่า จะมีความคงที่หรือไม่ โดยห่างกันประมาณ 2 สัปดาห์ ดังนั้น การหาความเชื่อมั่นโดยวิธีนี้ควรนำไปใช้กับแบบทดสอบวัดคุณลักษณะที่ค่อนข้างจะคงที่ไม่แปรเปลี่ยนโดยง่าย

(4.2) วิธีแบบทดสอบคู่ขนาน การหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีแบบทดสอบคู่ขนาน เป็นการหาความสัมพันธ์ของคะแนนจากการนำแบบทดสอบ 2 ฉบับที่เทียบเท่ากันไปสอบกับบุคคลกลุ่มเดียวกัน

(4.3) วิธีหาความสอดคล้องภายใน แบ่งเป็น

(4.3.1) วิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ การหาความเที่ยงโดยวิธีนี้เป็นการหาความสัมพันธ์ของคะแนนจากการใช้แบบทดสอบฉบับเดียว และสอบเพียงครั้งเดียว โดยนำผลการสอบมาแบ่งเป็นข้อมูล 2 ชุด โดยอาจแบ่งเป็นข้อคู่ - ข้อคี่ แบ่งเป็นครึ่งฉบับแรก ครึ่งฉบับหลัง จากการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะได้สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบครึ่งฉบับ แล้วจึง นำไปปรับขยายเป็นสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบทั้งฉบับ จากสูตรของสเปียร์แมน บราวน์ (Spearman Brown) ดังนี้

$$R_{tt} = \frac{2r_{mm}}{1 + r_{mm}}$$

เมื่อ	R_{tt}	แทน	ความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับ
	r_{mm}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบครั้งฉบับ

(4.3.2) วิธีหาจากสูตรของคูเดอร์และริชาร์ดสัน การหาความเที่ยงโดยวิธีนี้ เป็นการหาความสัมพันธ์ของคะแนนจากการใช้แบบทดสอบฉบับเดียวและสอบเพียงครั้งเดียวโดยนำผลการสอบมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ ใช้สูตรของคูเดอร์และริชาร์ดสันซึ่งเป็นการหาความเที่ยงของแบบทดสอบที่มีระบบการให้คะแนนแบบ 0,1 (ผิด 0, ถูก 1) สูตรที่ใช้มี 2 สูตร คือ สูตร KR - 20 กับสูตร KR - 21

สูตร KR -20 ในกรณีที่ค่าความยากง่ายของข้อสอบแต่ละข้อไม่เท่ากัน

$$R_{KR-20} = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	p	แทน	ความยากง่ายของข้อสอบแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนที่ตอบผิด (1-p)
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบทดสอบ

สูตร KR-21 ในกรณีที่ค่าความยากง่ายของข้อสอบทุกข้อเท่ากันหรือไม่แตกต่างกันมาก

$$R_{KR-20} = \frac{K}{K-1} \left[\frac{1 - \bar{X} (K - \bar{X})}{KS^2} \right]$$

เมื่อ	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมของแบบทดสอบทั้งฉบับ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบทดสอบ

สูตร KR - 20 และ KR - 21 นี้ใช้ได้เฉพาะการหาความเที่ยงของแบบทดสอบที่ให้คะแนนแต่ละข้อ เป็นแบบ 0 กับ 1 เท่านั้น สูตร KR - 21 ใช้ในกรณีข้อสอบทุกข้อมีค่าความยากเท่ากัน ซึ่งในทางปฏิบัติต้องพิจารณาเงื่อนไขที่ เป็นจริงด้วย

(4.3.3) วิธีหาจากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา การหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรของครอนบัค (Cronbach) นี้ปรับมาจากสูตร $KR - 20$ ใช้หาความเที่ยงของเครื่องมือวัดที่ให้คะแนนแตกต่างกันไปในแต่ละข้อได้โดยไม่ต้องเป็นระบบการให้คะแนนแบบ 1 กับ 0 สูตรการคำนวณเป็นดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S^2}{S^2} 1_t \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ความเที่ยงของแบบทดสอบ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบทดสอบ
	K	แทน	จำนวนข้อสอบทั้งหมด

การหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา สามารถทำได้โดยใช้ผลการสอบจากแบบทดสอบฉบับเดียว นำไปสอบกับบุคคลกลุ่มเดียว และนำไปใช้กันได้อย่างกว้างขวาง โดยไม่จำกัดเฉพาะแบบทดสอบที่ให้คะแนนแบบ 1 กับ 0

ขั้นตอนการหาคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

(1) นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของข้อสอบกับสมรรถนะ

(2) พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องกับนิยามตัวแปร IOC แล้วพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50

(3) ทดลองใช้ข้อสอบและวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ ครั้งที่ 1 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ไปทดสอบหาคุณภาพกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง ผลจากการหาคุณภาพของแบบทดสอบฉบับพื้นฐานโดยใช้เกณฑ์หาค่าความยากตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 และค่าอำนาจจำแนก ใช้เกณฑ์ตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 โดยวิเคราะห์เป็นรายข้อ

(4) ทดลองใช้ข้อสอบและวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ ครั้งที่ 2 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดิม เพื่อหาค่าความยากและอำนาจจำแนก

(5) ทดลองใช้ข้อสอบและวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ ครั้งที่ 3 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้ และได้ปรับปรุงแล้วไปทดสอบครั้งที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่าง นำผลมาหาคุณภาพของแบบทดสอบ

ขั้นตอนการหาคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

(1) การหาคุณภาพของแบบทดสอบโดย ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน 3 คน และด้านวัดและประเมินผล 2 คน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมระหว่างข้อสอบกับนิยามเนื้อหาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการใช้ภาษา ข้อความ คัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

(2) นำแบบทดสอบที่ทำการปรับปรุงแล้วไปพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความยาก อำนาจจำแนก และเวลาเฉลี่ยในการสอบ หลังจากนั้นนำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

(3) นำแบบทดสอบของนักเรียนทุกคน มาวิเคราะห์ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

(4) นำแบบทดสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ไปตรวจสอบความเที่ยง (reliability) ของ แบบทดสอบทั้งฉบับ

(5) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อตรวจสอบความเป็นเอกมิติของแบบทดสอบหลังจากนั้นทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของแบบทดสอบกับความรู้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน

กล่าวสรุปได้ว่า การหาคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเองจึงต้องมีการตรวจสอบคุณภาพก่อนนำเครื่องมือไปใช้จริง การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเป็นการตรวจสอบคุณสมบัติของเครื่องมือในเรื่อง ความตรงตรง ความยากง่าย อำนาจจำแนกและความเชื่อมั่น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

สุภาพร สุคนัด และคณะ (ม.ป.ป.) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียน เจตคติต่อการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) มีความรับผิดชอบต่อการเรียน เจตคติต่อการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

ลัทพล ด่านสกุล และคณะ (2558) ศึกษาเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านด้วยพอดคาสต์ โดยใช้กลวิธีการกำกับตนเองที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องโครงสร้างการ โปรแกรม และการกำกับตนเองของนักเรียนห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้กลวิธีการกำกับตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โครงสร้างการ โปรแกรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิมพ์ประภา พาลพ่าย (2557) ศึกษาเรื่อง การใช้สื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนรู้สื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

กาญจนา จันทร์ช่วง (2560) ศึกษาเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

วรัทยา มณีรัตน์ (2560) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี เรื่อง กรด-เบส และทักษะ กระบวนการแก้โจทย์ปัญหาของนักเรียนห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียน กลับ มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชัยยศ จินารัตน์ (2563) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีตามแนวคิดประชา สังคมแนวใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยองค์ประกอบแบบทดลองความเป็นพลเมืองดี ประกอบด้วย ความรู้ การเคารพกฎหมายและทางานสาธารณะ การมีส่วนร่วมและเคารพความแตกต่าง รวมถึง ความรับผิดชอบต่อ สังคม พบว่า องค์ประกอบแบบจำลองความเป็นพลเมืองดีมีอิทธิพลในการ พยายามร่วมกันต่อประชาสังคม แนวใหม่ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พัชรินทร์ สิทธิภูมิ และคณะ (2564) ศึกษาเรื่องผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านที่มี ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยและคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ห้องเรียนกลับด้านหลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ห้องเรียนกลับด้านอยู่ในระดับคุณภาพดี

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Herold et al. (2012) ได้ศึกษาประสบการณ์ของผู้เรียนและผู้สอนในการใช้ห้องเรียนกลับด้าน ในการสอนวิศวกรรมซอฟต์แวร์ในมหาวิทยาลัยโอไฮโอ สหรัฐอเมริกา โดยไม่มีการบรรยายในชั้นเรียน แต่ให้ นักศึกษานั่งที่กมาล่วงหน้า การส่งเสริมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางโดยใช้เทคนิคการอภิปราย การ ทดสอบประจำสัปดาห์เพื่อเป็นการทดสอบว่านักเรียนได้ชมการบรรยายก่อนที่จะอภิปรายในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยใช้ห้องเรียนกลับทาง ช่วยเพิ่มคุณภาพของการสอน และเพิ่มผลการเรียนของ นักศึกษาได้อย่างชัดเจน

Johnson (2013) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรู้ในการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนกลับด้านของ นักเรียนโรงเรียนมัธยมปลาย 3 แห่ง ในสหรัฐอเมริกา โดยการสำรวจทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเพื่อศึกษา ว่าการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างไร และสิ่งใดที่ทำให้ ผู้เรียนตอบสนองการเรียนรู้เองกับบุคคล ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนได้ทำการบ้านน้อยกว่าการสอนแบบเดิม และทำให้นักเรียนสนุกสนานกับสภาพการจัดการเรียนรู้ ได้ประโยชน์จากการฟังบรรยายจากวิดีโอ การ ใช้ เทคโนโลยี ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบจริง เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้น เกิดการประเมินด้วยการ ค้นพบปัญหา สามารถสร้างการจัดการสภาพการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นการใช้วิดีโอสร้างปฏิสัมพันธ์กัน และเน้น กิจกรรมการเรียนให้ห้องให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้น

Tucker (2013) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของห้องเรียนกลับด้าน ได้ทำการสำรวจและใช้แบบสอบถาม ในการเรียนวิชาชีววิทยาของโรงเรียนมัธยมปลายแห่งหนึ่ง ในรัฐมอนทานา สหรัฐอเมริกา โดยใช้การเรียนผ่านสื่อวีดิทัศน์ เวลา 10 นาที และนำความรู้ไปแลกเปลี่ยนร่วมกับเพื่อนร่วมห้องในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจและสนุกสนานกับการเรียน ชอบแนวทางการเรียนห้องเรียนกลับด้านมากกว่าการเรียนการสอนแบบเดิม

Davies et al. (2013) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การผสมผสานแนวคิดห้องเรียนกลับด้านกับการสอนด้วยเทคโนโลยีของหลักสูตร information systems spreadsheet course ระดับมหาวิทยาลัยในรัฐยูทาห์ สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ทั้งเทคโนโลยีและแนวคิดห้องเรียนกลับด้านสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถประเมินผลได้ชัดเจน ทำให้การเรียนรู้ง่ายยิ่งขึ้น สามารถจูงใจให้ผู้เรียนให้สนใจการเรียนการสอน ได้มากกว่าการเรียนแบบดั้งเดิม

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเป็นสารสนเทศสำหรับครู ผู้บริหาร ในการวางแผนจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้แบบจริง (Master Learning) และเป็นการช่วยนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันให้ก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามความสามารถของตนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นพลเมืองดีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรในการวิจัยนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา เขต 2 ในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ที่มีขนาดกลาง จำนวน 27 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 588 คน

ตารางที่ 3.1 แสดงข้อมูลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา เขต 2 ในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานีทั้ง 27 โรงเรียน

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน(คน)
1	โรงเรียนบ้านสายชล	24
2	โรงเรียนบ้านอินทนิล	20
3	โรงเรียนบ้านประจัน	23
4	โรงเรียนตลาดปรี่กี	20
5	โรงเรียนบ้านบราโอ (สาขากูนิง)	24
6	โรงเรียนบ้านโคกขี้เหล็ก	22
7	โรงเรียนชุมชนบ้านป้อแปปีแเน	20
8	โรงเรียนชุมชนวัดอัมพวนาราม	24
9	โรงเรียนบ้านยะรัง	22
10	โรงเรียนบ้านสายชล (สาขากูแบสีรา)	20
11	โรงเรียนบ้านอึ๊	21

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
12	โรงเรียนต้นพิบูล	20
13	โรงเรียนบ้านต้นแฉะ	22
14	โรงเรียนบ้านบากง	23
15	โรงเรียนชุมชนบ้านพงस्ता	23
16	โรงเรียนบ้านละหารยามู	23
17	โรงเรียนบ้านสีเดชะ	20
18	โรงเรียนวัดเกาะหวาย	22
19	โรงเรียนบ้านบุโกะ	21
20	โรงเรียนตลาดนัดต้นมะขาม	20
21	โรงเรียนบ้านต้นทุเรียน	23
22	โรงเรียนบ้านกรือเซะ	21
23	โรงเรียนบ้านคางา	24
24	โรงเรียนประสานวิทยามูลนิธิ	22
25	โรงเรียนชุมชนบ้านสะนอ	20
26	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 52 (ชุมชนบ้านต้นไผ)	24
27	โรงเรียนบ้านบราโอ	20
รวม		588

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2, ม.ป.ป., จาก <https://pattani2.go.th/web>

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 52 (ชุมชนบ้านต้นไผ) ซึ่งมีนักเรียน 24 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) สุ่มโรงเรียนมา 1 โรงเรียน ได้ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 52 (ชุมชนบ้านต้นไผ) 2) สุ่มห้องเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มา 1 ห้องเรียน ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีนักเรียน 24 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

- 3.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
- 3.2.2 แบบประเมินความเป็นพลเมืองดี

3.2.3 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.3 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

(1) ศึกษาเอกสารหลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เพื่อสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

(2) ศึกษาวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและสาระสำคัญเพื่อวางแผนในการสอน การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและการประเมินผลการเรียนรู้ให้ตรงตามที่หลักสูตรกำหนด

(3) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องตามสาระการเรียนรู้และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และขั้นตอนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผนการเรียนรู้ แผนละ 4 ชั่วโมง ซึ่งใช้เวลาทั้งหมด 16 ชั่วโมง

(3.1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีของชุมชน

(3.2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

(3.3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สิทธิพื้นฐานของเด็ก

(3.4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

(4) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

(5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

พบว่ามีความเฉลี่ยระหว่าง 4.61-5.00 ซึ่งอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด

(6) นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และปรับปรุงแก้ไขแผนการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

(7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วจำนวน 1 แผน ไปทดลองสอน (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 ห้องเรียน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปจัดการเรียนรู้

(8) นำแผนการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับจริง เพื่อนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

3.3.2 แบบประเมินความเป็นพลเมืองดี มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

(1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองดี เพื่อกำหนดนิยามศัพท์

(2) สร้างแบบประเมินความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนซึ่งเป็นแบบบูรณาการตามตัวบ่งชี้พฤติกรรม

ความเป็นพลเมืองดีในระดับ 3 ตาม (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 4 ด้านคือ 1) พลเมืองรู้เคารพสิทธิ 2) พลเมืองรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ 3) พลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ และ 4) พลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง

ลักษณะของแบบประเมินความเป็นพลเมืองดี

5 หมายถึง มีความเป็นพลเมืองดีอยู่ในระดับ ดีมาก

4 หมายถึง มีความเป็นพลเมืองดีอยู่ในระดับ ดี

3 หมายถึง มีความเป็นพลเมืองดีอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีความเป็นพลเมืองดีอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีความเป็นพลเมืองดีอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเป็นพลเมืองดีอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความเป็นพลเมืองดีอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความเป็นพลเมืองดีอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-1.49 หมายถึง มีความเป็นพลเมืองดีอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความเป็นพลเมืองดีอยู่ในระดับน้อยที่สุด

(3) นำแบบประเมินความเป็นพลเมืองดีที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

(4) ปรับปรุงแบบประเมินความเป็นพลเมืองดีตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะแล้วนำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบความเป็นพลเมืองดีวัดตรงตามวัตถุประสงค์

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบความเป็นพลเมืองดีวัดตรงตามวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบความเป็นพลเมืองดีวัดไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

จากการหาค่า IOC พบว่า ได้เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

(5) นำแบบประเมินความเป็นพลเมืองดีที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 ห้องเรียน โรงเรียนชุมชนวัดอัมพวันราม แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาความสอดคล้องระหว่างผู้สังเกตโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ (Correlation) สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.76 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูงสามารถนำไปใช้ได้

3.3.3 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- (1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- (2) สร้างตารางวิเคราะห์การออกข้อสอบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้
- (3) สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้สอดคล้องกับตามตารางวิเคราะห์การออกข้อสอบตามแนวคิดของบลูมที่มีการปรับปรุงแล้ว 3 ระดับ คือ การจำ การเข้าใจ และการประยุกต์ใช้ ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ
- (4) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะ
- (5) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบและให้ข้อเสนอแนะ โดยผู้เชี่ยวชาญมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้
 - ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- (6) นำผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องกับ 1.00 ซึ่งเป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้
- (7) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษามาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดอัมพวนาราม ที่เคยเรียนเนื้อหาที่ใช้ทดลองสอนมาแล้ว จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 24 คน
- (8) นำผลแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย และค่าความเชื่อมั่น มีค่าใกล้เคียงสูตร KR-20 แล้วคัดเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ พบว่าการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษานี้มีค่าความยากง่ายเท่ากับ 0.38-0.78 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.31-0.50 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 แสดงว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาฉบับนี้มีคุณภาพเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้
- (9) จัดพิมพ์แบบทดสอบที่ผ่านการตรวจคุณภาพเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการทดลองจริง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 แบบแผนการเก็บรวบรวม

ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One group pretest posttest design ดังนี้

O₁ X O₂

โดย O₁ หมายถึง การวัดความเป็นพลเมืองดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
X หมายถึง การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
O₂ หมายถึง การวัดความเป็นพลเมืองดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

3.4.2 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- (1) ส่งเค้าโครงวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัย
- (2) ชี้แจงแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านต่อนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- (3) การวัดความเป็นพลเมืองดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
- (4) การจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน ใช้เวลา 16 ชั่วโมง
- (5) การวัดความเป็นพลเมืองดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 3.5.1 เปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ t-test for dependent samples
- 3.5.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ t-test for dependent samples
- 3.5.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้ t-test for one sample

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

- (1) การหาความตรงเชิงเนื้อหา ใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ไพศาล วรคำ, 2562)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

(2) การหาความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและโดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2558)

$$P = \frac{R}{N}$$

P	แทน	ระดับความยาก
R	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมด
N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

(3) การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิธีดัชนี B (B-Index) ที่เสนอโดยเบรนแนน (Brennan) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

B	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
U	แทน	จำนวนรอบรู้ตอบถูก
L	แทน	จำนวนไม่รอบรู้ตอบถูก
N ₁	แทน	จำนวนคนรอบรู้
N ₂	แทน	จำนวนคนไม่รอบรู้

(4) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตร KR-20 (สมนึก ภัททิยธนี, 2558)

$$r_{cc} = 1 - \frac{k \sum x_i - \sum x_i^2}{(k-1) \sum (x_i - c)^2}$$

r _{cc}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
x _i	แทน	คะแนนของผู้สอบแต่ละคน
k	แทน	จำนวนข้อสอบทั้งหมด
C	แทน	คะแนนจุดตัดหรือคะแนนผ่านเกณฑ์

(5) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) โดยใช้สูตรดังนี้ (ยุทธ ไถยวรรณ์ และ กุสุมา ผลาพรม, 2553)

$$r_{xy} = \frac{n\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[n\sum X^2 - (\sum X)^2][n\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x กับ y
	$\sum x$	แทน ผลรวมของคะแนนชุด x
	$\sum y$	แทน ผลรวมของคะแนนชุด y
	$\sum xy$	แทน ผลรวมระหว่างผลคูณชุด x กับ y
	$\sum x^2$	แทน ผลรวมของคะแนนชุด x แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum y^2$	แทน ผลรวมของคะแนนชุด y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	n	แทน จำนวนคู่ของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

3.6.2 สถิติพื้นฐาน

(1) ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (ไพศาล วรคำ, 2562)

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
	$\sum_{i=1}^n X_i$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

(2) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้สูตร (ไพศาล วรคำ, 2562)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum_{i=1}^n X_i^2 - \sum_{i=1}^n (X_i)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
-------	------	----------------------------------

$$\sum_{i=1}^n X_i^2 \quad \text{แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง}$$

$$\sum_{i=1}^n (X_i)^2 \quad \text{แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง}$$

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

(1) t-test for dependent samples เพื่อเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคมศึกษา ก่อนเรียน และหลังเรียน (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}} \quad \text{และ} \quad df = n-1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที
	D	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อน-หลังเรียน
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมยกกำลังสองของความแตกต่างระหว่างคะแนนการสอบก่อน-หลังเรียน
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

(2) t-test for one sample เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคมศึกษา หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560)

$$t = \frac{\bar{x} - \mu}{s/\sqrt{n}} \quad \text{และ} \quad df = n-1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที
	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ยที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง
	μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของประชากร
	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4 ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นพลเมืองดีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน และ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ผู้วิจัยได้การนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

4.1 ผลเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

4.2 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

4.3 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับเกณฑ์ร้อยละ 70

4.1 ผลเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

การเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการเปรียบเทียบไว้ในตารางที่ 4.1-4.5

ตารางที่ 4.1 ผลเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ในภาพรวม (n=24)

รายการ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		df.	t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
ด้านพลเมืองรู้เคารพสิทธิ	3.75	0.15	4.52	0.60	23	9.34*	.000
ด้านพลเมืองรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่	3.74	0.55	4.77	0.41	23	15.46*	.000
ด้านพลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ	3.26	0.62	4.62	0.47	23	9.80*	.000
ด้านพลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง	3.78	0.56	4.72	0.45	23	17.57*	.000
รวมทุกด้าน	3.63	0.46	4.66	0.51	23	13.14*	.000

*p < .05

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความเป็นพลเมืองดีหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านทั้งในภาพรวมและรายด้านสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ตารางที่ 4.2 ผลเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ด้านพลเมืองรู้เคารพสิทธิ (n=24)

รายการ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		df.	t	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
ด้านพลเมืองรู้เคารพสิทธิ							
1. เข้าใจผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนที่มีต่อผู้อื่น	3.88	0.53	4.46	0.59	23	3.44*	.002
2. รู้จักและปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเอง รู้จักเคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น	3.16	0.55	4.58	0.72	23	2.32*	.030
3. ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเห็นว่าการความช่วยเหลืออย่างระมัดระวัง	3.88	0.67	4.50	0.66	23	3.71*	.001
4. มีอิสระในการคิดและแสดงออกที่รับผิดชอบ โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน	3.84	0.55	4.42	0.65	23	3.07*	.005
5. สามารถควบคุมตนเอง ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่น โดยใช้อคติ	3.84	0.47	4.58	0.65	23	4.98*	.000
6. ไม่กลั่นแกล้งเพื่อน ทางร่างกายและ วาจา ทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน	3.76	0.52	4.63	0.58	23	5.37*	.000
7. ให้เกียรติ และช่วยเหลือผู้อื่น เห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น (Empathy) แบ่งปันสิ่งของต่างๆ ของตนให้กับผู้อื่นตามความเหมาะสม	3.72	0.61	4.46	0.51	23	4.33*	.000
8. ตระหนักในสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ	3.92	0.70	4.50	0.51	23	2.80*	.010
รวมด้านพลเมืองรู้เคารพสิทธิ	3.75	0.15	4.52	0.60	23	9.34*	.000

*p < .05

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความเป็นพลเมืองดีด้านพลเมืองรู้เคารพสิทธิ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านทั้งในภาพรวมและรายข้อสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายข้อ

ตารางที่ 4.3 ผลเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (n=24) ด้านพลเมืองรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ (n=24)

รายการ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		df.	t	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
ด้านพลเมืองรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่							
1. รับผิดชอบและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเหมาะสม	3.80	0.41	4.71	0.50	23	7.69*	.000
2. รับผิดชอบและ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตาม บทบาทหน้าที่ ตนเองในฐานะสมาชิกของ ครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน	3.72	0.68	4.58	0.72	23	5.37*	.000
3. รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ	3.44	0.58	4.67	0.56	23	7.23*	.000
4. รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามวิถีวัฒนธรรมของชุมชน และท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย	3.84	0.55	4.88	0.34	23	7.39*	.000
5. รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	3.80	0.65	4.88	0.38	23	8.17*	.000
6. เคารพและปฏิบัติตน ตามกฎ กติกา ข้อตกลง และกฎหมายอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ	3.84	0.47	4.92	0.28	23	9.09*	.000
รวมด้านพลเมืองรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่	3.74	0.55	4.77	0.41	23	15.46*	.000

*p < .05

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความเป็นพลเมืองดีด้านพลเมืองรับผิดชอบ ต่อบทบาทหน้าที่หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านทั้งในภาพรวมและรายข้อสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.4 ผลเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ด้านพลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ (n=24)

รายการ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		df.	t	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
ด้านพลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ							
1.ช่วยเหลือกิจกรรมส่วนรวมของชั้นเรียน	3.88	0.73	4.63	0.49	23	4.09*	.000
2. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวมที่โรงเรียนจัดขึ้น หรือครูมอบหมายหรือกำหนดให้เข้าร่วม	3.84	0.55	4.75	0.44	23	5.79*	.000
3. ติดตามข้อมูล ข่าวสารและ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง ครอบครัว เพื่อนร่วมชั้นเรียน และโรงเรียน	3.80	0.65	4.33	0.48	23	3.68*	.001
4. เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ระดับโรงเรียนหรือชุมชนตามความเหมาะสมกับวัย	3.76	0.66	4.50	0.51	23	4.38*	.000
5. ติดตามข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับตัวเอง โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ	3.80	0.65	4.79	0.41	23	7.43*	.000
6. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ ประเด็นปัญหาของท้องถิ่น ประเทศ	3.76	0.60	4.67	0.48	23	7.96*	.000
7. ใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณในการติดตาม สถานการณ์บ้านเมือง สังคมวัฒนธรรมและ เศรษฐกิจรวมทั้งประเด็นปัญหาระดับท้องถิ่นและภูมิภาค โดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้น	3.84	0.55	4.67	0.48	23	5.00*	.000
รวมด้านพลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ	3.26	0.62	4.62	0.47	23	9.80*	.000

*p < .05

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ความเป็นพลเมืองดีด้านพลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านทั้งในภาพรวมและรายข้อสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.5 ผลเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ด้านพลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง (n=24)

รายการ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		df.	t	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
ด้านพลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง							
1. แจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียน	3.84	0.55	4.75	0.44	23	5.79*	.000
2. ร่วมเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาในโรงเรียนตามความเหมาะสมกับวัย	3.80	0.58	4.58	0.50	23	5.36*	.000
3. หาทางออกร่วมกันกับเพื่อนและครู ในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผล	3.80	0.65	4.67	0.48	23	5.79*	.000
4. หาทางออกร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ในโรงเรียนอย่างมีเหตุผล	3.72	0.61	4.65	0.53	23	7.39*	.000
5. หาทางออกร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง หรือทบทวนกฎ ระเบียบ กติกาในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผลโดยใช้กระบวนการปรึกษาหารือตามวิถีประชาธิปไตย	3.76	0.60	4.75	0.44	23	6.27*	.000
6. กระตือรือร้นในการหาทางออกร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาด้วยสันติวิธีและ วิถีประชาธิปไตย	3.80	0.41	4.79	0.41	23	9.59*	.000
7. มีส่วนร่วมในการสร้างการเปลี่ยนแปลงของห้องถิ่น โดยคำนึงถึงความเท่าเทียม เป็นธรรม ด้วยสันติวิธีและ วิถีประชาธิปไตย	3.76	0.52	4.88	0.34	23	8.10*	.000
รวมด้านพลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง	3.78	0.56	4.72	0.45	23	17.57*	.000

*p < .05

จากตารางที่ 4.5 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ความเป็นพลเมืองดีด้านพลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านทั้งในภาพรวมและรายข้อสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการเปรียบเทียบไว้ในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

คะแนน	จำนวน นักเรียน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	df	T	P
ก่อนเรียน	24	20	13.96	3.16	23	7.08*	.000
หลังเรียน	24	20	17.96	1.26			

*p < .05

จากตารางที่ 4.6 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเฉลี่ยเท่ากับ 13.96 ($\bar{X} = 13.96$, S.D. = 3.16) และหลังเรียนมีเฉลี่ยเท่ากับ 17.96 ($\bar{X} = 17.69$, S.D. = 1.26) เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที่ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

4.3 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการเปรียบเทียบไว้ในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับเกณฑ์ร้อยละ 70

คะแนน	คะแนน เต็ม	เกณฑ์ร้อยละ 70	\bar{X}	S.D.	df	t	P
หลังเรียน	20	14.00	17.96	1.26	23	6.940*	.000

*p < .05

จากตารางที่ 4.7 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับเท่ากับ 17.96 ($\bar{X} = 17.96$, S.D. = 1.26) เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยการหาค่าที่เทียบกับเกณฑ์กำหนดร้อยละ 70 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นพลเมืองดีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีวิธีการศึกษาตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับก่อนเรียน
- (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับก่อนเรียน
- (3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับเกณฑ์ร้อยละ 70

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัย ไว้ดังนี้

- (1) ความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียน
- (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียน
- (3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา เขต 2 ที่มีขนาดกลาง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ที่มีขนาดกลาง จำนวน 27 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 588 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 52 (ชุมชนบ้านต้นไผ่) จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียน 24 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- (1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในรายวิชาสังคม ศึกษา เรื่อง พลเมืองดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 แผนการเรียนรู้ แผนละ 4 ชั่วโมง ซึ่งใช้เวลาทั้งหมด 16 ชั่วโมง

(2) แบบประเมินความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามตัวบ่งชี้พฤติกรรมความเป็นพลเมืองดีในระดับ 3 ตาม (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 4 ด้านคือ พลเมืองรู้เคารพสิทธิ พลเมืองรับผิดชอบ ต่อบทบาทหน้าที่ พลเมืองมีส่วนร่วม อย่างมีวิจารณญาณ และพลเมือง ผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง จำนวน 28 ข้อ

(3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยวัด 3 ระดับ คือ 1) การจำ 2) การเข้าใจ และ 3) การประยุกต์ใช้ ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัยโดยให้นักเรียนตอบแบบสั้นๆ 4 ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 52 (ชุมชนบ้านต้นไทร) จำนวนนักเรียนทั้งหมด 24 คนโดยดำเนินการวัดก่อนเรียนและหลังเรียน และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอน ต่อไปนี้

(1) ส่งเค้าโครงวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัย

(2) ชี้แจงแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านต่อนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(3) การวัดความเป็นพลเมืองดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน

(4) การจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน ใช้เวลา 16 ชั่วโมง

(5) การวัดความเป็นพลเมืองดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) เปรียบเทียบความเป็นพลเมืองดีก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ t-test for dependent samples

(2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ t-test for dependent samples

(3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้ t-test for one sample

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นพลเมืองดีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

5.1.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความเป็นพลเมืองดีหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในภาพรวมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

5.1.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

5.1.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นพลเมืองดีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยมีประเด็นที่อภิปรายดังนี้

5.2.1 การที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความเป็นพลเมืองดีในภาพรวมหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 แสดงว่าการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านทำให้นักเรียนมีความเป็นพลเมืองดีมากขึ้น ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวเองโดยศึกษาเนื้อหาที่จะเรียนมาล่วงหน้าจากคลิปวิดีโอหรือสื่อการเรียนที่ครูส่งให้เกี่ยวกับหน้าที่และการปฏิบัติตนของพลเมืองดีซึ่งนักเรียนสามารถดูซ้ำหลายรอบได้จนกว่าจะเข้าใจ และสามารถสืบค้นความรู้จากสื่อหรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ เพิ่มเติม จนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง และเตรียมคำถามมาถามครูและเพื่อนในขณะร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ผ่านขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ที่แบ่งเป็น 2 ระยะ ซึ่งมี 5 ขั้นตอนดังนี้ ระยะที่ 1 การเตรียมการนอกห้องเรียนก่อนจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นที่ 1 จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง ขั้นนี้ผู้สอนจะจัดเตรียมวีดิทัศน์เกี่ยวกับเรื่องที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนล่วงหน้า ขั้นที่ 2 อธิบายวิธีการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ขั้นนี้ผู้สอนจะอธิบายวิธีการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเรียนก่อนที่จะมาเรียนในห้องเรียน และ ขั้นที่ 3 เผยแพร่สื่อการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ขั้นนี้ผู้สอนจะเผยแพร่วีดิทัศน์เกี่ยวกับเรื่องที่ทำให้ผู้เรียนได้ศึกษามาล่วงหน้าทางอินเทอร์เน็ต ส่วนระยะที่ 2 การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน ประกอบด้วย ขั้นที่ 4 จัดกิจกรรมในห้องเรียน ขั้นนี้ผู้สอนจะจัดกิจกรรมในห้องเรียนดังนี้ 4.1) การถาม-ตอบ เกี่ยวกับเนื้อหาในวีดิทัศน์ที่นักเรียนได้ดูมาล่วงหน้า 4.2) กิจกรรมเรียนรู้ที่ครูมอบหมายหรือให้นักเรียนคิดเอง และ 4.3) กิจกรรมการสรุปความรู้ ขั้นที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้ ขั้นนี้ผู้สอนจะประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน อีกทั้งสื่อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยใช้ให้ผู้เรียนไปศึกษามาล่วงหน้าเป็นคลิปวีดิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองดีซึ่งประกอบด้วย พลเมืองรู้เคารพสิทธิ พลเมืองรับผิดชอบ

ต่อบทบาทหน้าที่ พลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ และพลเมือง ผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีก่อนการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน และเมื่อผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมโดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและเป็นผู้ชี้แนะ รวมถึงได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนจึงทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจความเป็นพลเมืองดีชัดเจนยิ่งขึ้นและนำไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับความเป็นพลเมืองดีหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียน

นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีส่วนช่วยในการพัฒนาความเป็นพลเมืองที่ดีของนักเรียนได้หลายประการ คือ ทำให้นักเรียนรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองนอกห้องเรียน นักเรียนต้องจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ และเตรียมพร้อมสำหรับกิจกรรมในชั้นเรียน สิ่งนี้ส่งเสริมความรับผิดชอบและการควบคุมตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของการเป็นพลเมืองที่ดี นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่ม กิจกรรมการแก้ปัญหา และโครงการความร่วมมือในช่วงเวลาเรียน กิจกรรมเหล่านี้ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ทักษะการสื่อสาร และความร่วมมือระหว่างนักเรียน เมื่อทำงานร่วมกันนักเรียนจะได้เรียนรู้การให้คุณค่ากับมุมมองที่หลากหลาย เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

สอดคล้องกับแนวคิดของ ฐานิตา ลิ้มวงศ์ และ ยุพาภรณ์ แสงฤทธิ์ (2562) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้และนำเสนอทเรียนแก่ผู้เรียนจากการบรรยายหน้าชั้นเรียน เป็นการทบทวนเนื้อหาจากที่บ้าน ผ่านการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาผ่านสื่อเทคโนโลยีที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ก่อนเข้าชั้นเรียน แล้วมาทำกิจกรรมและถามตอบปัญหาในชั้นเรียน ผู้สอนมีหน้าที่ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยเหลือแนะนำ (coaching) ประเมินผลการเรียนรู้ ตอบสนองการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เกิดความสนใจใฝ่รู้ สร้างความรู้ ประยุกต์ความรู้ ได้ลงมือปฏิบัติจริง และสร้างทักษะการเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิตสำหรับศตวรรษที่ 21 และแนวคิดของเชษฐรัฐ กองรัตน์ (2565) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) เป็นแนวคิดสำหรับการจัดการเรียนรู้ในวิถีใหม่ที่เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทสำคัญในปัจจุบัน การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านจึงเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยการเปลี่ยนกระบวนทัศน์จากการจัดการเรียนรู้แบบเดิม (Traditional paradigm) ไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ (New paradigm) ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้จะต้อง เปลี่ยนจากการให้ความรู้ไปสู่การทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ให้ผู้เรียนการศึกษาเนื้อหา ก่อนที่จะเข้าชั้นเรียนผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล จากนั้นจึงนำสิ่งที่ได้จากการศึกษาเรียนรู้นอกชั้นเรียน มาปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นร่วมกันในชั้นเรียน โดยผู้สอนทำหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำ (Coaching) สังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ วัดและประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน ทบทวนเนื้อหาหรือการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้หลังการเรียนรู้อีกด้วย การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านจึงเป็นรูปแบบที่สามารถพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ช่วยสร้างเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อก้าวไปสู่การเรียนรู้ในยุคความปกติถัดไป (Next normal) ได้อย่างมีคุณภาพ

นอกจากนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของชัยยศ จินารัตน์ (2563) ที่ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีตามแนวคิดประชาสังคมแนวใหม่ยังพบว่า แนวทางการพัฒนาการความเป็นพลเมืองดีนั้นควรเน้นการพัฒนาความรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นหลัก และผลการวิจัยของพระมหาศกดิ์ดา สิริเมธี (ทหารเทศ) และคณะ (2563) พบว่า กระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน มีข้อดี คือ เป็นการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ เข้าถึงกับวัยของผู้เรียนและ มีความทันสมัยแบบมีส่วนร่วม ส่วนข้อเสีย คือ ครูผู้สอนต้องเพิ่มความพร้อมและ ความสอดคล้องด้านระบบ IT (Information of Technology)อย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ รวมทั้ง ผลการวิจัยของ พัชรินทร์ สิทธิภูมิ และคณะ (2564) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านช่วยพัฒนาคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการแสดงออกถึงความตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วม กิจกรรมการเรียนรู้และแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5.2.2 การที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และการที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาหลังการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 แสดงว่าการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านทำให้นักเรียนได้มีการศึกษาเนื้อหาที่จะเรียนก่อนเข้าชั้นเรียน โดยศึกษาจากสื่อการเรียนรู้ที่ผู้สอนส่งให้ล่วงหน้า ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาช่วงเวลาที่เหมาะสมกับตนเองและทบทวนได้ตามต้องการ วิธีการเรียนรู้แบบนี้จะส่งเสริมความเข้าใจที่ดีขึ้น สามารถหยุดชั่วคราวย้อนกลับ และทบทวนวิดีโอการสอนหรือเนื้อหาตามที่จำเป็นเพื่อให้เข้าใจแนวคิดได้อย่างเต็มที่ เมื่อผู้เรียนได้ทำงานหรือกิจกรรมในห้องเรียน ผู้เรียนสามารถถามคำถาม และมีส่วนร่วมในการอภิปรายกับเพื่อนและครูช่วยให้ผู้เรียนสามารถมีความรู้ ความเข้าใจและนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้และยังได้ปรับสิ่งที่ยังเข้าใจผิด ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นและผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น นอกจากนี้ผู้สอนจะช่วยอำนวยความสะดวกและชี้แนะผู้เรียนได้รับความสนใจเป็นรายบุคคลมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

สอดคล้องกับผลการวิจัยของหิรัญปรกรณ์ ปลื้มมะลิ่ง และคณะ (2559) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่เรียนโดยห้องเรียนกลับด้านหลังเรียนสูงกว่าที่เรียนโดยห้องเรียนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความคงทนทางการเรียนรู้ ผลการวิจัยของกาญจนา จันทร์ช่วง (2560) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 และสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ผลการวิจัยของวรทยา มณีนรัตน์ (2560) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี เรื่อง กรด-เบส และทักษะกระบวนการแก้โจทย์ปัญหาของนักเรียนห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับ มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของพัชรินทร์ สิทธิภูมิ และคณะ

(2564) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ห้องเรียนกลับด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ห้องเรียนกลับด้านอยู่ในระดับคุณภาพดี

5.3 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ผู้สอนควรเน้นย้ำเรื่องความรับผิดชอบ ของผู้เรียนในการศึกษาเรื่องที่เรียนมาและกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายมาล่วงหน้า เพื่อให้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้

5.3.1.2 การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ผู้สอนต้องผู้เตรียมสื่อวีดิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำความเข้าใจในเนื้อหา ก่อนล่วงหน้า เพื่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีนี้จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.3.1.2 การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ผู้สอนต้องปรับบทบาทจากการถ่ายทอดความรู้ โดยการบรรยาย มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก คอยช่วยเหลือและชี้แนะผู้เรียน รวมทั้งการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนนำไปปรับปรุงตนเอง

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในระดับชั้นอื่นหรือรายวิชาอื่น ๆ

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรตามอื่นที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัญจนา ลินทรตันศิริกุล. (2557). เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัย หลักสูตรและการเรียนการสอน* หน่วยที่ 8-11. (พิมพ์ครั้งที่ 5, น. 1-81). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- กาญจนา จันทร์ช่วง. (2560). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. คลังปัญญามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
<http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/handle/123456789/3299>
- จันทวรรณ ปิยะวัฒน์. (2558). *Flipping Your Class: ห้องเรียนกลับทาง*. สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่. <https://www.eqd.cmu.ac.th/Innovation/media/2558/Jantawan.pdf>
- จันทิมา ปัทมธรรมกุล. (2557, 6 ตุลาคม). *Flipped Classroom*. Piyanutphrasong025.
<https://piyanutphrasong025.wordpress.com>
- ชัยยศ จินารัตน์. (2563). แนวทางการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีตามแนวคิดประชาสังคมแนวใหม่. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 4(3), 327-336. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JLGISRRU/article/view/244298>
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2560). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 13). อมรการพิมพ์.
- เชษฐรัฐ กองรัตน์. (2565). ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom): การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อพัฒนาผู้เรียนในยุคความปกติถัดไป (Next Normal). *วารสารราชพฤกษ์*, 20(2), 1-15.
<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/Ratchaphruekjournal/article/view/256423>
- ฐานิตา ลิ้มวงศ์ และ ยุพาภรณ์ แสงฤทธิ์. (2562). ห้องเรียนกลับด้าน: การเรียนรู้แนวใหม่สำหรับศตวรรษที่ 21. *วารสาร Mahidol R2R e-Journal*, 6(2), 9-17. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/mur2r/article/view/241469>
- ทิพย์พาพร ตันติสุนทร. (2554). *การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง*. สถาบันนโยบายศึกษา.
- ทิตนา แคมมณี. (2559). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 20). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- ปณิดา ปัตตาทานัง. (2556, 27 กรกฎาคม). *พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย*. Panidar7241.
http://panidar7241.blogspot.com/2013/07/blog-post_27.html
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2555). *การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง Civic Education: พัฒนาการเมืองไทยโดยสร้างประชาธิปไตยที่คน*. นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พระมหาศกดิ์ดีดา สิริเมธี (हारतेत), พระวิเทศพรหมคุณ, พระครูอรุณสุตาลังการ, นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ, และ
อภิรักษ์ คำหารพล. (2563). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตเทศบาลวัดเพชรจริก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสาร
มานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(9), 35-47. [https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/
article/view/245159](https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/article/view/245159)
- พัชรินทร์ สิทธิภูมิ. (2561). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
หลักการใช้ภาษาไทย และคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา]. ห้องสมุด มสธ. [https://opac01.stou.ac.th/cgi-bin/koha/
opac-detail.pl?biblionumber=160985](https://opac01.stou.ac.th/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=160985)
- พัชรินทร์ สิทธิภูมิ, อภิรักษ์ อนุมาน, และ สุวรรณี ยะหะกร. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับ
ด้านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลักการใช้ภาษาไทยและคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. *วารสาร
ศึกษาศาสตร์ มสธ.*, 14(1), 153-167. [https://so05.tci-thaijo.org/index.php/edjour_stou/
article/view/216502](https://so05.tci-thaijo.org/index.php/edjour_stou/article/view/216502)
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2550). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). แฮาส์ ออฟ เคอร์มีส์ท์.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2552). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). แฮาส์ ออฟ เคอร์มีส์ท์.
- พิมพ์ประภา พาลพ่าย. (2557). *การใช้สื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อ
ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์]. ศูนย์สารสนเทศการวิจัย สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ.
https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/KU.the.2014.70
- ไพศาล วรคำ. (2562). *การวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 11). ตักสิลาการพิมพ์.
- ยุทธ ไกยวรรณ และ กุสุมา ผลาพรหม. (2553). *พื้นฐานการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 5). ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2544). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สุวีริยาสาส์น.
- ลัทพล ด่านสกุล, ผดุงชัย ภูพัฒน์, ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี, และ บุญจันทร์ สีสันต์. (2558). ผลของการจัดการ
เรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านด้วยพอดคาสต์โดยใช้กลวิธีการกำกับตนเองที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนเรื่องโครงสร้างการโปรแกรมและการกำกับตนเองของนักเรียนห้องเรียนพิเศษ
วิทยาศาสตร์. ใน *เทคโนโลยีการศึกษาสู่อาเซียน.. การประชุมวิชาการระดับชาติ โสตรา-เทคโนโลยี
สัมพันธ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 29* (น. 321-329). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2553). *การเมืองการปกครองของไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วรthyา มณีรัตน์. (2560). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาเคมี เรื่อง กรด-เบส สำหรับนักเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์* [ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. http://search.swu.ac.th/permalink/f/1912klb/ALEPH_MONO000429760
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง* (พิมพ์ครั้งที่ 2). มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2558). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 10). ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2. (ม.ป.ป.). <https://pattani2.go.th/web>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. คลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ. <https://dl.parliament.go.th/handle/20.500.13072/502424>
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2558). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ฉบับราชบัณฑิตยสภา*. สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *กรอบสมรรถนะหลักผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-3)* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2557). *Civic Education พลังเยาวชน พลังพลเมือง: การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย..
- สิริสรณ์ สินธิรินทร์. (2554). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และแรงจูงใจในการแลกเปลี่ยนความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. CMU Intellectual Repository. <http://cmuir.cmu.ac.th/handle/6653943832/26069>
- สุพัตรา เกษมเรืองกิจ. (2551). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดเห็นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง นพบุรีศรีนครพิงค์* [การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. CMU Intellectual Repository. <http://cmuir.cmu.ac.th/handle/6653943832/12606>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุพัตรา อุตมั่ง. (2558). แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน: ภาพฝันที่เป็นจริงในวิชาภาษาไทย. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 16(1), 51-58.
<https://ejournals.swu.ac.th/index.php/jedu/article/view/6667>
- สุภาพร สุดชนิด, สมบัติ ท้ายเรือคำ, และ บังอร กุมพล. (ม.ป.ป.). การเปรียบเทียบ ความรับผิดชอบต่อการเรียน เจตคติต่อการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ. *วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ฉบับพิเศษ*, 164-178. <https://bit.ly/3L9cNxz>
- สุมาลี ชัยเจริญ. (2551). *เทคโนโลยีการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี สู่การปฏิบัติ*. คลังนานาวิทยา.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2556, 21 พฤษภาคม). ห้องเรียนกลับทาง: ห้องเรียนมิติใหม่ในศตวรรษที่ 21. ใน *เอกสารประกอบการประชุมผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต 2*.
<http://phd.mbuisc.ac.th/academic/flipped%20classroom2.pdf>
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2556). *โลกเปลี่ยน ไทยปรับ*. กรุงเทพฯ: รจกิจ.
- หิรัญปกรณ์ ปลื้มมะลัง และ อัญชลี ทองแถม. (2559). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางและแบบห้องเรียนปกติ. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*, 4(3), 945-958. <https://opacdb02.dpu.ac.th/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=177200>
- อนุสร หงษ์ขุนทด. (2556, 17 พฤษภาคม). *ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)*. แนวคิดเทคนิคการเรียนการสอน. <https://bit.ly/44MG1sX>
- อพัชชา ช่างขวัญยืน และ ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบโครงงาน รายวิชาคอมพิวเตอร์สารสนเทศขั้นพื้นฐาน. ใน *วิจัยและนวัตกรรมกับการพัฒนาประเทศ. การประชุมวิชาการระดับชาติ นเรศวรวิจัย ครั้งที่ 12* (น. 1344-1353). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อิสรา ก้านจักร. (2559). *พื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Jureerat Thomthong. (2557, 3 ธันวาคม). *ห้องเรียนกลับด้าน (The Flipped Classroom)*. Prezi.
<https://prezi.com/o1meklxbpyl2/the-flipped-classroom/>
- Bergmann, J., & Sams, A. (2012). *Flip your classroom: reach every student in every class every day*. International Society for Technology in Education.
- Center for Teaching and Learning. (n.d.). *Flipped Classroom*. <https://bit.ly/460j32s>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Davies, R. S., Dean, D. L., & Ball, N. (2013). Flipped the classroom and instructional technology integration in a college-level information systems spreadsheet course. *Educational Technology Research and Development*, 61, 563-580.
<https://doi.org/10.1007/s11423-013-9305-6>
- Herold, M. J., Lynch, T. D., Ramnath, R. & Ramanathan, J. (2012). Student and instructor experiences in the inverted classroom. In *2012 Frontiers in Education Conference Proceedings* (pp. 1-6). IEEE Xplore. <https://doi.org/10.1109/FIE.2012.6462428>
- Johnson, G. B. (2013). *Student perceptions of the flipped classroom* [Master's thesis, The University of British Columbia]. UBC Theses and Dissertations.
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>
- Leopoldo, J. M. (2012, February 25). *The Flipped Classroom Model: a full picture*. Jessleopoldo. <https://bit.ly/466cprK>
- Lo, C. K., & Hwang, G.-J. (2018). How to advance our understanding of flipped learning: directions and a descriptive framework for future research. *Knowledge Management & E-Learning: An International Journal*, 10(4), 441-454.
<https://doi.org/10.34105/j.kmel.2018.10.027>
- Tucker, D. M. (2013). *Investigating the efficacy of flipped science classroom model* [Master's thesis, Montana State University]. ScholarWorks.
<https://scholarworks.montana.edu/xmlui/handle/1/8766>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

อาจารย์ ดร.สุตคณิง นฤพนธ์จิรกุล

อาจารย์ประจำวิทยาลัยครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

อาจารย์มะลิปรี ยามา

อาจารย์ประจำสาขาวิชานวัตกรรมการพัฒนาชุมชน
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

นาย มะรีเป็ง ทะยีและ

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านพงस्ता
ครูชำนาญการพิเศษ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

บันทึก
Memorandum

ที่ วค.0414(1)/281 วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2566
จาก คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์
เรียน อาจารย์ ดร.สุคนธ์ นฤพนธ์จิรกุล
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ฉบับ

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ด้วย นางสาวซอมี กอเดร์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความเป็นพลเมืองดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไสว พัทธขาว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมาก ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.พงษ์กัญญา แม่นโกศล)
คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
โทรศัพท์ 02-954-7300 ต่อ 548
(นางสาวซอมี กอเดร์ 093-045-8297)

ที่ มธบ 0414(1)/1129

31 มกราคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์มะลิรี ยามา

อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการพัฒนาชุมชน
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวซัลมี กอเคร์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความเป็นพลเมืองดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
สังคมศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” โดยมี
รองศาสตราจารย์ ดร.ไสว พิกขาว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในกรณี วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย
ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม้นโกศล)
คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์ ปฏิบัติหน้าที่แทน
อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์
โทร.02-954-7300 ต่อ 427, 648, 649
(นางสาวซัลมี กอเคร์ 093-045-8297)

ที่ มธบ 0414(1)/1129

31 มกราคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายมะริเป็ง ทะยี่และ

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านพงστα

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวซัลมี กอเดร์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความเป็นพลเมืองดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไสว พิภขาว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัยตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.พงษ์กัญญา แม่นโกศล)

คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์ ปฏิบัติหน้าที่แทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขาธิการวิทยาลัยครุศาสตร์
โทร.02-954-7300 ต่อ 427, 648, 649
(นางสาวซัลมี กอเดร์ 093-045-8297)

ภาคผนวก ค

เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ที่ DPU_BSH 140666/2566

วันที่ 14 มิถุนายน 2566

จาก คณะกรรมการพิจารณางานวิจัยด้านพฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพกิจบัณฑิตย (DPU_BSH)
เรียน นางสาวชลิณี กอเนร์

บันทึก

Memorandum

**เรื่อง แจ้งผลการตรวจสอบโครงการวิจัย
ตามแนวปฏิบัติในการดำเนินการวิจัยในมนุษย์ด้านพฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์**

ตามที่ นางสาวชลิณี กอเนร์ สังกัด วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพกิจบัณฑิตย ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ คณะกรรมการพิจารณางานวิจัยด้านพฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ (DPU_BSH) ตรวจสอบเอกสารการประเมินตนเองเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการดำเนินการวิจัยในมนุษย์ด้านพฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ของโครงการวิจัย เรื่อง "การพัฒนาความเป็นพลเมืองดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4"

จากการตรวจสอบโดยพิจารณาเอกสารแนบ ได้แก่ 1) แบบตรวจสอบ DPU_BSH Checklist 2) รายละเอียดสภพ/หัวข้อ "วิธีการดำเนินการวิจัย" และ 3) เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลของโครงการวิจัย

ทางคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาโดยอ้างอิงเกณฑ์ตามประกาศของสำนักคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการวิจัยในมนุษย์ด้านพฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ เลขที่ อว 6309.FB 6.1/1/2564 ลงวันที่ 18 มีนาคม 2564 ข้อ (3) แล้ว เห็นควรว่า การดำเนินการวิจัยของโครงการวิจัยข้างต้น เข้าข่ายการประเมินจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบยกเว้น (Exemption)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ลงนาม.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชวิศวิน แสงพิกุล)

ประธานคณะกรรมการพิจารณางานวิจัยด้านพฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์

วันที่ 14...../.....มิถุนายน...../.....2566.....

โทร. 632, 128 (อ. วุฒพันธ์/ อ.ดร. จตุพร)

DPU_BSH

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

หน่วยการเรียนรู้ที่.....5.....เรื่อง.....พลเมืองดีของชุมชน.....
รายวิชา...สังคมศึกษา..... เวลาเรียน.....2..... ชั่วโมง.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม..... ชั้นประถมศึกษาปีที่...4.....
ผู้จัดทำแผนการสอน....นางสาว ชลมี กอเดร์..... โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๒ (ชุมชนบ้านต้นไผ่)

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีมีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา
ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดชั้นปี

ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน (ส 2.1 ป. 4/1)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกวิธีปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชนได้ (K)
2. นักเรียนเห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน (A)
3. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (P)

สาระสำคัญ

พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย คือ คนที่อยู่ร่วมกันและปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพ เราสามารถเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยในชุมชนได้ เช่น ร่วมพัฒนาชุมชน รับผิดชอบการเลือกตั้งประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รักษาความสะอาดของชุมชน ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

สาระการเรียนรู้

- พลเมืองดีของชุมชน
- การเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยในชุมชน
 - การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มีจิตสาธารณะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง ครูสร้างห้องเรียนออนไลน์บนอินเทอร์เน็ตโดยใช้เฟซบุ๊ก เป็นเครื่องมือในการให้นักเรียนเข้ามาเรียนรู้ โดยใช้ ลิงค์ <https://www.facebook.com/profile.php?id=100090823646172> ให้นักเรียนเข้าไปเรียนรู้วีดิทัศน์จากที่บ้านก่อนเรียน เพื่อเป็นประเด็นในแง่มุมต่างๆ

ขั้นที่ 2 อธิบายวิธีการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน

นักเรียนแต่ละคนจะได้รับมอบหมายให้กลับไปศึกษาเนื้อหาในเรื่องพลเมืองดีตามวิธีประชาธิปไตยผ่านวีดิทัศน์ที่ครูได้แขวนไว้ในกลุ่มเฟซบุ๊กประจำห้อง ซึ่งวีดิทัศน์ดังกล่าวมาจากยูทูป และนักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวได้ด้วยตนเอง จากแหล่งอื่นๆ พร้อมจดบันทึกลงในสมุดและตั้งคำถามคนละ 1 คำถาม

ขั้นที่ 3 เผยแพร่สื่อการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

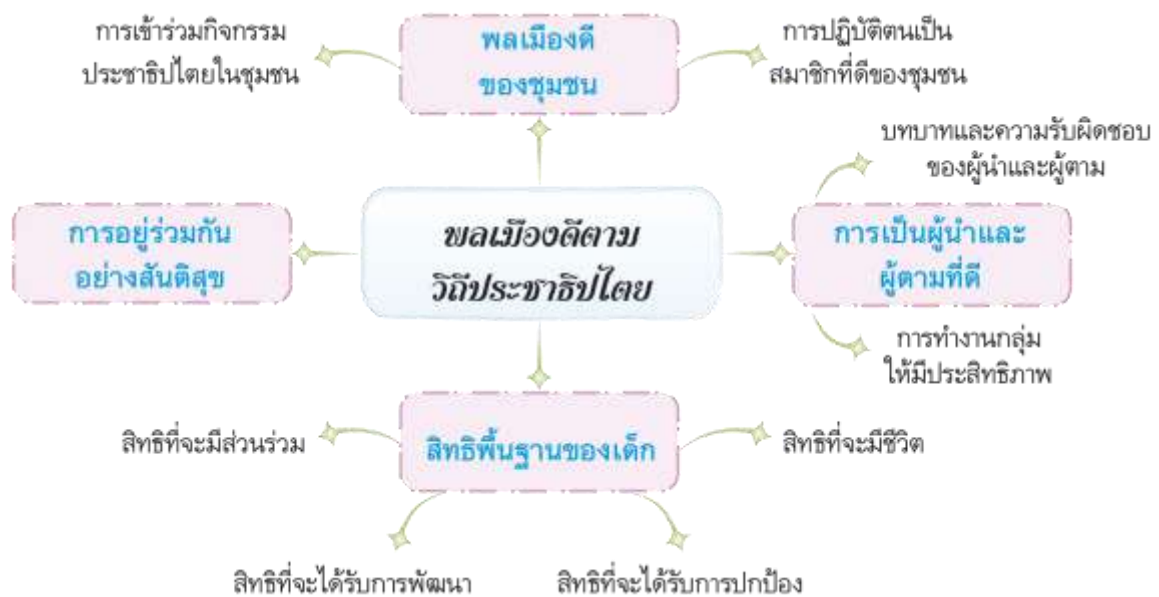
- ครูอภิปรายในประเด็นจากเรื่อง พลเมืองดีตามวิธีประชาธิปไตย ที่ครูได้แขวนไว้ในเฟซบุ๊กประจำห้อง
- เมื่อมีการเข้ามาดูวีดิทัศน์ในกลุ่มเฟซบุ๊กแล้วให้นักเรียนที่เป็นสมาชิกเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้ดูและนักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม หรืออาจจะหาคลิปวิดีโอที่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง แชรส์เสริมไว้ในหัวข้อนี้ได้

ขั้นที่ 4 จัดกิจกรรมในห้องเรียน

4.1 การถาม-ตอบ

- ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับวีดิทัศน์ที่ครูแขวนไว้ในกลุ่ม ซึ่งถามถึงความเข้าใจในวีดิทัศน์ได้พูดถึงเกี่ยวกับอะไรบ้าง (โดยครูมีการแขวนวีดิทัศน์เรื่อง พลเมืองดีตามวิธีประชาธิปไตย ในกลุ่มเฟซบุ๊ก)
- นักเรียนช่วยกันสรุป เรื่อง พลเมืองดีตามวิธีประชาธิปไตยที่มอบหมายให้ศึกษาล่วงหน้าจากวีดิทัศน์เรื่อง พลเมืองดีตามวิธีประชาธิปไตย โดยให้นักเรียนทุกคนศึกษาจากวีดิทัศน์ที่ครูได้แนะนำและแขวนไว้ในกลุ่มเฟซบุ๊กประจำห้องรวมถึงนักเรียนสามารถที่จะหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับพลเมืองดีตามวิธีประชาธิปไตยได้ พร้อมกับจดบันทึกลงในสมุด จากนั้นครูช่วยนักเรียนสรุปอีกครั้งว่า

“การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนย่อมต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามวิถีประชาธิปไตย จะช่วยให้สังคมสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข”

4.2 กิจกรรมเรียนรู้ที่ครูมอบหมายหรือนักเรียนคิดเอง

- นักเรียนตั้งคำถามคนละ 1 คำถามที่ได้เตรียมไว้แล้วล่วงหน้าโดยมาจากการจดบันทึกจากการดูวีดิทัศน์ในช่องการตั้งคำถาม และร่วมกันสืบค้นข้อมูลเพื่อหาคำตอบและอภิปราย จากนั้นเมื่อนักเรียนตั้งคำถามนั้นได้แล้ว คำตอบก็จะเขียนลงในสมุดบันทึกของตนเองในช่องคำตอบ

- ครูชี้แจงเพิ่มเติมว่า พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสังคมไทย เช่นเดียวกับสังคมอื่น ๆ ทุกสังคมย่อมต้องการพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งหมายถึงความมีร่างกายจิตใจดี คิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาได้ มีประสิทธิภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้า ความมั่นคงให้กับประเทศชาติและเป็นพลเมืองดีนี้ย่อมต้องปฏิบัติตามบรรทัดฐานและขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมมีคุณธรรมเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิตอีกด้วย เพื่อการพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน

- แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4-5 คน แบ่งตามความสามารถเก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อทำกิจกรรมร่วมกันในห้องเรียน โดนครูจะมีเกมส์ 4 ตัวเลือกให้แต่ละกลุ่มได้เล่น วิธีการเล่นเกม 1)ครูให้ผู้เล่นเริ่มอ่านเนื้อหาให้เข้าใจก่อน 2)เมื่ออ่านเนื้อหาเสร็จแล้วผู้เล่นเริ่มเล่นเกมได้ 3)เมื่อผู้เล่นตอบผิดให้กลับไปทำใหม่

4.3 การสรุปความรู้

- เมื่อแต่ละกลุ่มได้ศึกษาข้อมูลและพูดคุยร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มแล้ว จากนั้นแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายจากเกมส์ที่ได้เล่นมา

- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอประเด็นคำถามต่างๆหน้าชั้นเรียน และช่วยกันอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นว่ามีความเหมือนหรือต่างกับกลุ่มของตนเองอย่างไร

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้

- ครูจะทำหน้าที่ชี้แนะเพิ่มเติม ร่วมหาคำตอบ อธิบายเหตุผล และอภิปรายลงข้อสรุปร่วมกับนักเรียน
ในชั้นเรียน

- การตั้งคำถามและตอบคำถามในชั้นเรียนของนักเรียน การแสดงความคิดเห็น
- ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้และเข้าใจบทเรียน เขียนสิ่งที่อยากเรียนรู้ลงในสมุดจดบันทึกของตนเอง

สื่อการเรียนรู้

- 1 สื่อคลิปวิดีโอ เรื่อง “พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย” <https://youtu.be/y9zHHHxA-BU>
2. เฟสบุ๊ก กลุ่มห้องเรียน <https://www.facebook.com/profile.php?id=100090823646172>

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การวัดและประเมินผล
ด้านความรู้ นักเรียนสามารถบอกวิธีปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชนได้ (K)	-ตรวจสมุดบันทึก “พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย”	-สมุดบันทึก “พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย”	ต่ำกว่า 10 คะแนนต้องปรับปรุง 10-13 คะแนน พอใช้ 14-17 คะแนน ดี 18-20 คะแนน ดีมาก
ด้านทักษะกระบวนการ นักเรียนปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (P)	-สังเกตทักษะในการปฏิบัติงาน -สังเกตการถามตอบของนักเรียน	-แบบสังเกตทักษะในการปฏิบัติงาน	ต่ำกว่า 10 คะแนนต้องปรับปรุง 10-13 คะแนน พอใช้ 14-17 คะแนน ดี 18-20 คะแนน ดีมาก
คุณลักษณะ นักเรียนเห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน (A)	-สังเกตคุณลักษณะ ความเป็นพลเมืองดี -สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายกลุ่ม	-แบบสังเกต คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี -แบบสังเกตพฤติกรรมรายกลุ่ม	ต่ำกว่า 10 คะแนนต้องปรับปรุง 10-13 คะแนน พอใช้ 14-17 คะแนน ดี 18-20 คะแนน ดีมาก

แบบฟอร์มบันทึกหลังการสอน
หน่วยการเรียนรู้ที่.....
แผนที่.....เรื่อง.....

ผลที่เกิดกับผู้เรียน

.....
.....
.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวซัลมี กอเดร์)

ผู้สอน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตทักษะในการปฏิบัติงาน
(ใช้สำหรับประเมินทักษะในการปฏิบัติการเรียนรู้เป็นรายบุคคล)

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตทักษะในการปฏิบัติงานของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ- นามสกุล	ความตั้งใจ ในการทำงาน				ความตั้งใจ ในการทำงาน				การตรง ต่อเวลา				การถาม - ตอบ				ความ สะอาด เรียบร้อย				รวม 20 คะแนน	
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม..... ชั้น

คำชี้แจง : ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด / ลงในช่องว่างตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การบ่งหน้าอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 – 20	ดีมาก
14 – 17	ดี
10 – 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

(ใช้สำหรับประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล)

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

รายการที่ประเมิน	ผลการประเมิน					คะแนน เต็ม
	1	2	3	4	5	
ด้านพลเมืองรู้เคารพสิทธิ						
1. เข้าใจผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำของคนที่มิต่อผู้อื่น						
2. รู้จักและปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเอง รู้จักเคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น						
3. ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเห็นว่าการความช่วยเหลืออย่างระมัดระวัง						
4. มีอิสระในการคิดและแสดงออกที่รับผิดชอบโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน						
5. สามารถควบคุมตนเอง ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่น โดยใช้อคติ						
6. ไม่กลั่นแกล้งเพื่อน ทางร่างกายและ วาจา ทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน						
7. ให้เกียรติ และช่วยเหลือผู้อื่น เห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น (Empathy) แบ่งปันสิ่งของต่างๆ ของตนให้กับผู้อื่นตามความเหมาะสม						
8. ตระหนักในสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ						
ด้านพลเมืองรับผิดชอบต่อหน้าที่						
1. รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเหมาะสม						
2. รับผิดชอบต่อและ ปฏิบัติตนอย่าง เหมาะสมตาม บทบาทหน้าที่ตนเองในฐานะสมาชิกของ ครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน						
3. รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ						
4. รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามวิถีวัฒนธรรมของชุมชน และท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย						
5. รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข						
6. เคารพและปฏิบัติตน ตามกฎ กติกา ข้อตกลง และกฎหมายอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ						

รายการที่ประเมิน	ผลการประเมิน					คะแนน เต็ม
	1	2	3	4	5	

ด้านพลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณ์ญาณ						
1. ช่วยเหลือกิจกรรมส่วนรวมของชั้นเรียน						
2. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวมที่โรงเรียนจัดขึ้นหรือครุมอบหมายหรือกำหนดให้เข้าร่วม						
3. ติดตามข้อมูล ข่าวสารและ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง ครอบครัว เพื่อนร่วมชั้นเรียน และโรงเรียน						
4. เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ระดับโรงเรียนหรือชุมชนตามความเหมาะสมกับวัย						
5. ติดตามข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับตัวเอง โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ						
6. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ ประเด็นปัญหาของท้องถิ่น ประเทศ						
7. ใช้การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณในการติดตามสถานการณ์บ้านเมือง สังคมวัฒนธรรมและ เศรษฐกิจรวมทั้งประเด็นปัญหาระดับท้องถิ่นและภูมิภาค โดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้น						
ด้านพลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง						
1. แจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียน						
2. ร่วมเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาในโรงเรียนตามความเหมาะสมกับวัย						
3. หาทางออกร่วมกันกับเพื่อนและครู ในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผล						
4. หาทางออกร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง ในโรงเรียนอย่างมีเหตุผล						
5. หาทางออกร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาคความขัดแย้งหรือทบทวนกฎ ระเบียบ กติกาในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผลโดยใช้กระบวนการปรึกษาหารือตามวิถีประชาธิปไตย						
6. กระตือรือร้นในการหาทางออกร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาด้วยสันติวิธีและ วิถีประชาธิปไตย						

รายการที่ประเมิน	ผลการประเมิน					คะแนน เต็ม
	1	2	3	4	5	
7. มีส่วนร่วมในการสร้างการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความเท่าเทียม เป็นธรรม ด้วยสันติวิธีและ วิถีประชาธิปไตย						

หน่วยการเรียนรู้ที่.....5.....เรื่อง.....การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี.....

รายวิชา...สังคมศึกษา..... เวลาเรียน.....2..... ชั่วโมง.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม..... ชั้นประถมศึกษาปีที่...4...

ผู้จัดทำแผนการสอน....นางสาว ชลณี กอเดร์..... โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๒ (ชุมชนบ้านต้นไผ่)

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา
ประเพณีและวัฒนธรรมไทยดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดชั้นปี

ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี (ส 2.1 ป. 4/2)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบาย บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้นำและผู้ตามได้ (K)
2. นักเรียนเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามบทบาทและความรับผิดชอบของผู้นำและผู้ตาม (A)
3. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามบทบาทและความรับผิดชอบของผู้นำและผู้ตามได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม (P)

สาระสำคัญ

ผู้นำและผู้ตามมีหลายระดับ ทั้งชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน โดยผู้นำของชั้นเรียน คือ หัวหน้าชั้น ผู้นำ
ของโรงเรียน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้นำของชุมชน เช่น สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนผู้ตามก็จะเป็นสมาชิกของชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน

ผู้นำและผู้ตามมีบทบาทและหน้าที่ของตนเอง โดยบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของผู้นำ เช่น เป็นตัวแทนของ
เหล่าสมาชิก ตัดสินใจเรื่องสำคัญ ๆ และพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่ รวมทั้งแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของเหล่าสมาชิก
ส่วนผู้ตามมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ เช่น ปฏิบัติตามนโยบายหรือคำสั่งของผู้นำ ให้ความร่วมมือกับผู้นำ และ
เสนอแนะความคิดเห็นหรือให้ข้อมูลที่มีประโยชน์แก่ผู้นำ

สาระการเรียนรู้

การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

-บทบาทและความรับผิดชอบของผู้นำและผู้ตาม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย

2. มุ่งมั่นในการทำงาน
3. มีจิตสาธารณะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง ครูได้แชร์วีดิทัศน์ผ่านทาง เฟสบุ๊ก เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเนื้อหาที่บ้านเพื่อเป็นประเด็นในการเรียนในห้องเรียนผ่าน ลิงค์เฟสบุ๊ก <https://www.facebook.com/profile.php?id=100090823646172> แชร์ลงกลุ่มเฟสบุ๊กประจำห้องป.4

ขั้นที่ 2 อธิบายวิธีการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน

ครูให้นักเรียนเรียนรู้และค้นคว้าด้วยตนเองผ่านวิดีโอการสอนที่ครูได้ลงวีดิทัศน์ผ่าน กลุ่ม เฟสบุ๊ก จากที่บ้าน นักเรียนสามารถเข้ามาคอมเมนต์พูดคุยกับเพื่อนๆคนอื่น หรือถามคำถามครูผ่านระบบออนไลน์ โดยครูมีหน้าที่กำกับดูแลนักเรียน ตอบคำถาม และทำให้บทสนทนาหรือกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปในทิศทางที่วางแผนไว้

ขั้นที่ 3 เผยแพร่สื่อการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

ครูอภิปรายในประเด็นการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีผ่านทางเฟสบุ๊กประจำห้องเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาจากที่บ้านมาล่วงหน้าก่อนการเรียนในห้องเรียนเมื่อมีการเข้ามาดูวีดิทัศน์แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้ดูมาพร้อมกับเขียนชื่อของตนเองลงไป

ขั้นที่ 4 จัดกิจกรรมในห้องเรียน

จากที่นักเรียนได้ศึกษาเนื้อหาที่บ้านแล้วจากวีดิทัศน์เพื่อการศึกษาเรื่อง การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีครูและนักเรียนได้พูดคุยถึงคำถามที่น่าสนใจที่เกิดจากการเรียนล่วงหน้า เพื่อเป็นการนำสู่บทเรียน

4.1 การถาม-ตอบ

ครูให้นักเรียนถามคำถามจากดูวีดิทัศน์เรื่อง การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ที่ได้มอบหมายให้นักเรียนได้ไปศึกษามาก่อนล่วงหน้าจากที่บ้าน ซึ่งครูได้กำหนดให้นักเรียนตั้งคำถามมาจากการดูวีดิทัศน์คนละ 1 คำถามจากนั้นร่วมกันหาคำตอบและครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนได้เข้าใจในความเป็นมาและความสำคัญของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

4.2 กิจกรรมเรียนรู้ที่ครูมอบหมายหรือให้นักเรียนคิดเอง

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน โดยการแบ่งกลุ่มจะแบ่งเป็น เก่ง ปานกลาง อ่อน นักเรียนจะเรียนกันเป็นกลุ่มและภายในกลุ่มต้องช่วยกันอภิปรายและสรุปเรื่อง การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี โดยสมาชิกภายในกลุ่มต้องทำความเข้าใจในเนื้อหาในทุกประเด็น เพื่อทำกิจกรรมร่วมกันในห้อง

4.3 การสรุปความรู้

ครูจะเข้าหานักเรียนทีละแต่ละกลุ่มโดยมีหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษายามที่นักเรียนมีปัญหา หรือถามในสิ่งที่สงสัยหรือไม่เข้าใจ และนักเรียนสามารถเรียกถามครูได้ตลอดเวลา

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้

การตั้งคำถามและตอบคำถามในชั้นเรียน การแสดงความคิดเห็น และการทำกิจกรรมในห้องเรียนของนักเรียน นักเรียนให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อคลิปวิดีโอ เรื่อง “การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี” <https://youtu.be/9-RG-y0NBco>
2. เฟสบุ๊ก กลุ่มห้องเรียน <https://www.facebook.com/profile.php?id=100090823646172>

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การวัดและประเมินผล
ด้านความรู้ นักเรียนสามารถอธิบายบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้นำและผู้ตามได้ (K)	-ตรวจสอบสมุดบันทึก “การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี”	-สมุดบันทึก “การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี”	ต่ำกว่า 10 คะแนน ต้องปรับปรุง 10-13 คะแนน พอใช้ 14-17 คะแนน ดี 18-20 คะแนน ดีมาก
ด้านทักษะกระบวนการ นักเรียนมีรับผิดชอบและปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม (P)	-สังเกตทักษะในการปฏิบัติงาน -สังเกตการถามตอบของนักเรียน	-แบบสังเกตทักษะในการปฏิบัติงาน	ต่ำกว่า 10 คะแนน ต้องปรับปรุง 10-13 คะแนน พอใช้ 14-17 คะแนน ดี 18-20 คะแนน ดีมาก

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การวัดและประเมินผล
-----------------------	------------------------	------------	-------------------------

<p>คุณลักษณะ</p> <p>นักเรียนเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามบทบาทและความรับผิดชอบของผู้นำและผู้ตาม (A)</p>	<p>-ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบและความคิดสร้างสรรค์ ในการทำงานของนักเรียน</p> <p>-สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายกลุ่ม</p>	<p>-แบบวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี</p> <p>-แบบสังเกตพฤติกรรมรายกลุ่ม</p>	<p>ต่ำกว่า 10 คะแนน ต้องปรับปรุง</p> <p>10-13 คะแนน พอใช้</p> <p>14-17 คะแนน ดี</p> <p>18-20 คะแนน ดีมาก</p>
--	--	--	--

แบบฟอร์มบันทึกหลังการสอน
หน่วยการเรียนรู้ที่.....
แผนที่.....เรื่อง.....

ผลที่เกิดกับผู้เรียน

.....
.....
.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวชัลมี กอเดร์)

ผู้สอน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ...

แบบสังเกตทักษะในการปฏิบัติงาน
(ใช้สำหรับประเมินทักษะในการปฏิบัติการเรียนรู้เป็นรายบุคคล)

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตทักษะในการปฏิบัติงานของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ความตั้งใจในการทำงาน				ความตั้งใจในการทำงาน				การตรงต่อเวลา				การถาม - ตอบ				ความสะอาดเรียบร้อย				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม..... ชั้น

คำชี้แจง : ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด / ลงในช่องว่างตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การบ่งหน้าอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
(ใช้สำหรับประเมินพฤติกรรมกรเรียนรู้เป็นรายบุคคล)

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

รายการที่ประเมิน	ผลการประเมิน					คะแนน เต็ม
	1	2	3	4	5	
ด้านพลเมืองรู้เคารพสิทธิ						
1. เข้าใจผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำของคนที่มิต่อผู้อื่น						
2. รู้จักและปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเอง รู้จักเคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น						
3. ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเห็นว่าการความช่วยเหลืออย่างระมัดระวัง						
4. มีอิสระในการคิดและแสดงออกที่รับผิดชอบโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน						
5.. สามารถควบคุมตนเอง ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่น โดยใช้อคติ						
6. ไม่กลั่นแกล้งเพื่อน ทางร่างกายและ วาจา ทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน						
7. ให้เกียรติ และช่วยเหลือผู้อื่น เห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น (Empathy) แบ่งปันสิ่งของต่างๆ ของตนให้กับผู้อื่นตามความเหมาะสม						
8. ตระหนักในสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ						
ด้านพลเมืองรับผิดชอบต่อหน้าที่						
1. รับผิดชอบและปฏิบัติตนตามคำแนะนำอย่างเหมาะสม						
2. รับผิดชอบและ ปฏิบัติตนอย่าง เหมาะสมตาม บทบาทหน้าที่ตนเองในฐานะสมาชิกของ ครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน						
3. รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ						
4. รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามวิถีวัฒนธรรมของชุมชน และท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย						
5. รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข						
6. เคารพและปฏิบัติตน ตามกฎ กติกา ข้อตกลง และกฎหมายอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ						

รายการที่ประเมิน	ผลการประเมิน					คะแนน เต็ม
	1	2	3	4	5	
ด้านพลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณ์ญาณ						
1. ช่วยเหลือกิจกรรมส่วนรวมของชั้นเรียน						
2. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวมที่โรงเรียนจัดขึ้นหรือครูมอบหมายหรือกำหนดให้เข้าร่วม						
3. ติดตามข้อมูล ข่าวสารและ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง ครอบครัว เพื่อนร่วมชั้นเรียน และโรงเรียน						
4. เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ระดับโรงเรียนหรือชุมชนตามความเหมาะสมกับวัย						
5. ติดตามข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับตัวเอง โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ						
6. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ ประเด็นปัญหาของท้องถิ่น ประเทศ						
7. ใช้การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณในการติดตามสถานการณ์บ้านเมือง สังคมวัฒนธรรมและ เศรษฐกิจรวมทั้งประเด็นปัญหาระดับท้องถิ่นและภูมิภาค โดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้น						
ด้านพลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง						
1. แจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียน						
2. ร่วมเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาในโรงเรียนตามความเหมาะสมกับวัย						
3. หาทางออกร่วมกันกับเพื่อนและครู ในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผล						
4. หาทางออกร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง ในโรงเรียนอย่างมีเหตุผล						
5. หาทางออกร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาคความขัดแย้งหรือทบทวนกฎ ระเบียบ กติกาในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผลโดยใช้กระบวนการปรึกษาหารือตามวิถีประชาธิปไตย						
6. กระตือรือร้นในการหาทางออกร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาด้วยสันติวิธีและ วิถีประชาธิปไตย						

รายการที่ประเมิน	ผลการประเมิน					คะแนน เต็ม
	1	2	3	4	5	
7. มีส่วนร่วมในการสร้างการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น โดยคำนึงถึง ความเท่าเทียม เป็นธรรม ด้วยสันติวิธีและ วิถีประชาธิปไตย						

หน่วยการเรียนรู้ที่.....5.....เรื่อง.....สิทธิพื้นฐานของเด็ก.....

รายวิชา...สังคมศึกษา..... เวลาเรียน.....2..... ชั่วโมง.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.4...
ผู้จัดทำแผนการสอน....นางสาว ชลมี กอเดร์..... โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๒ (ชุมชนบ้านต้นไผ)

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษา
ประเพณี และวัฒนธรรมไทยดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดชั้นปี

วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย (ส 2.1 ป 4/3)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายสิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมายได้ (K)
2. นักเรียนเห็นความสำคัญของสิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย (A)
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมายได้ (P)

สาระสำคัญ

สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับมีหลายด้าน ได้แก่ เด็กต้องได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน เด็กต้อง
ได้รับประโยชน์สูงสุด เด็กมีสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่รอดและได้รับการพัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่ง
ประกอบด้วยสิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา และสิทธิที่จะมีส่วนร่วม
รวมทั้งเด็กมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็น

สาระการเรียนรู้

สิทธิพื้นฐานของเด็ก

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร

2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง ครูสร้างห้องเรียนออนไลน์บนอินเทอร์เน็ตโดยใช้ Facebook เป็นเครื่องมือในการให้นักเรียนเข้ามาเรียนรู้ โดยใช้ ลิงค์ <https://www.facebook.com/profile.php?id=100090823646172> ให้นักเรียนเข้าไปเรียนรู้วิดีโอก่อนเรียน เพื่อเป็นประเด็นในแง่มุมต่างๆ

ขั้นที่ 2 อธิบายวิธีการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน

ครูให้นักเรียนเรียนรู้และค้นคว้าด้วยตนเองผ่านวิดีโอที่ครูได้ลงคลิปผ่านเฟซบุ๊กประจำห้องจากที่บ้าน นักเรียนสามารถพูดคุยกับเพื่อนๆคนอื่น หรือถามคำถามครูผ่านระบบออนไลน์ โดยครูมีหน้าที่กำกับดูแลนักเรียน ตอบคำถาม และทำให้บทสนทนาหรือกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปในทิศทางที่วางแผนไว้

ขั้นที่ 3 เผยแพร่สื่อการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

ครูอภิปรายในประเด็นสิทธิพื้นฐานของเด็กผ่านทางเฟซบุ๊กประจำห้องเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาจากที่บ้านมาล่วงหน้าก่อนการเรียนในห้องเรียนเมื่อมีการเข้ามาดูวิดีโอที่ค้นแล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้ดูมาพร้อมกับเขียนชื่อของตนเองลงไป

ขั้นที่ 4 จัดกิจกรรมในห้องเรียน

จากที่นักเรียนได้ศึกษาเนื้อหาที่บ้านแล้วจากวิดีโอที่ค้นเพื่อการศึกษาเรื่อง สิทธิพื้นฐานของเด็กครูและนักเรียนได้พูดคุยถึงคำถามที่น่าสนใจที่เกิดจากการเรียนล่วงหน้า เพื่อเป็นการนำสู่บทเรียน

4.1 การถาม-ตอบ

ครูให้นักเรียนถามคำถามจากวิดีโอที่ค้นสิทธิพื้นฐานของเด็ก ที่ได้มอบหมายให้นักเรียนได้ไปศึกษามาก่อนล่วงหน้าจากที่บ้าน ซึ่งครูได้กำหนดให้นักเรียนตั้งคำถามมาจากการดูวิดีโอที่ค้นคนละ 1 คำถาม จากนั้นร่วมกันหาคำตอบและครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนได้เข้าใจในความเป็นมาและความสำคัญของสิทธิพื้นฐานของเด็ก

4.2 กิจกรรมเรียนรู้ที่ครูมอบหมายหรือนักเรียนคิดเอง

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน นักเรียนจะเรียนกันเป็นกลุ่มและภายในกลุ่มต้องช่วยกันอภิปรายและสรุปเรื่อง สิทธิพื้นฐานของเด็ก โดยสมาชิกภายในกลุ่มต้องทำความเข้าใจในเนื้อหาในทุกประเด็น เพื่อทำกิจกรรมร่วมกันในห้อง

4.3 การสรุปความรู้

ครูจะเข้าหานักเรียนที่โต๊ะแต่ละกลุ่มโดยมีหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษายามที่นักเรียนมีปัญหา หรือถามในสิ่งที่สงสัยหรือไม่เข้าใจ และนักเรียนสามารถเรียกถามครูได้ตลอดเวลา

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้

การมีส่วนร่วมในการทำงาน การอภิปรายเป็นกลุ่มของนักเรียน การเล่นเกมตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อคลิปวิดีโอ เรื่อง “สิทธิพื้นฐานของเด็ก” <https://youtu.be/y8U8LnYt0x4>
2. เฟสบุ๊ก กลุ่มห้องเรียน <https://www.facebook.com/profile.php?id=100090823646172>

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การวัดและประเมินผล
ด้านความรู้ นักเรียนสามารถอธิบายสิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมายได้ (K)	-ตรวจสอบสมุดบันทึก “สิทธิพื้นฐานของเด็ก”	-สมุดบันทึก “สิทธิพื้นฐานของเด็ก”	ต่ำกว่า 10 คะแนนต้องปรับปรุง 10-13 คะแนน พอใช้ 14-17 คะแนน ดี 18-20 คะแนน ดีมาก
ด้านทักษะกระบวนการ นักเรียนสามารถวิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมายได้ (P)	-สังเกตทักษะในการปฏิบัติงาน -สังเกตการถามตอบของนักเรียน	-แบบสังเกตทักษะในการปฏิบัติงาน	ต่ำกว่า 10 คะแนนต้องปรับปรุง 10-13 คะแนน พอใช้ 14-17 คะแนน ดี 18-20 คะแนน ดีมาก
คุณลักษณะ นักเรียนเห็นความสำคัญของสิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย (A)	-ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานของผู้เรียน -สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายกลุ่ม	-แบบวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี -แบบสังเกตพฤติกรรมรายกลุ่ม	ต่ำกว่า 10 คะแนนต้องปรับปรุง 10-13 คะแนน พอใช้ 14-17 คะแนน ดี 18-20 คะแนน ดีมาก

แบบฟอร์มบันทึกหลังการสอน
หน่วยการเรียนรู้ที่.....
แผนที่.....เรื่อง.....

ผลที่เกิดกับผู้เรียน

.....
.....
.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวซัลมี กอเดร์)

ผู้สอน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตทักษะในการปฏิบัติงาน
(ใช้สำหรับประเมินทักษะในการปฏิบัติการเรียนรู้เป็นรายบุคคล)

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตทักษะในการปฏิบัติงานของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ความตั้งใจในการทำงาน				ความตั้งใจในการทำงาน				การตรงต่อเวลา				การถาม - ตอบ				ความสะอาดเรียบร้อย				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม..... ชั้น

คำชี้แจง : ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด / ลงในช่องว่างตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การบ่งหน้าอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
(ใช้สำหรับประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล)

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

รายการที่ประเมิน	ผลการประเมิน					คะแนน เต็ม
	1	2	3	4	5	
ด้านพลเมืองรู้เคารพสิทธิ						
1. เข้าใจผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำของคนที่มิต่อผู้อื่น						
2. รู้จักและปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเอง รู้จักเคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น						
3. ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเห็นว่าการความช่วยเหลืออย่างระมัดระวัง						
4. มีอิสระในการคิดและแสดงออกที่รับผิดชอบโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน						
5. สามารถควบคุมตนเอง ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่น โดยใช้อคติ						
6. ไม่กลั่นแกล้งเพื่อน ทางร่างกายและ วาจา ทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน						
7. ให้เกียรติ และช่วยเหลือผู้อื่น เห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น (Empathy) แบ่งปันสิ่งของต่างๆ ของตนให้กับผู้อื่นตามความเหมาะสม						
8. ตระหนักในสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ						
ด้านพลเมืองรับผิดชอบต่อหน้าที่						
1. รับผิดชอบและปฏิบัติตนตามคำแนะนำอย่างเหมาะสม						
2. รับผิดชอบและ ปฏิบัติตนอย่าง เหมาะสมตาม บทบาทหน้าที่ตนเองในฐานะสมาชิกของ ครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน						
3. รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ						
4. รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามวิถีวัฒนธรรมของชุมชน และท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย						
5. รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข						
6. เคารพและปฏิบัติตน ตามกฎ กติกา ข้อตกลง และกฎหมายอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ						

รายการที่ประเมิน	ผลการประเมิน					คะแนน เต็ม
	1	2	3	4	5	
ด้านพลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณ์ญาณ						
1. ช่วยเหลือกิจกรรมส่วนรวมของชั้นเรียน						
2. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวมที่โรงเรียนจัดขึ้นหรือक्रमอบหมายหรือกำหนดให้เข้าร่วม						
3. ติดตามข้อมูล ข่าวสารและ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง ครอบครัว เพื่อนร่วมชั้นเรียน และโรงเรียน						
4. เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ระดับโรงเรียนหรือชุมชนตามความเหมาะสมกับวัย						
5. ติดตามข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับตัวเอง โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ						
6. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ ประเด็นปัญหาของท้องถิ่น ประเทศ						
7. ใช้การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณในการติดตามสถานการณ์บ้านเมือง สังคมวัฒนธรรมและ เศรษฐกิจรวมทั้งประเด็นปัญหาระดับท้องถิ่นและภูมิภาค โดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้น						
ด้านพลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง						
1. แจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียน						
2. ร่วมเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาในโรงเรียนตามความเหมาะสมกับวัย						
3. หาทางออกร่วมกันกับเพื่อนและครู ในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผล						
4. หาทางออกร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง ในโรงเรียนอย่างมีเหตุผล						
5. หาทางออกร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาคความขัดแย้งหรือทบทวนกฎ ระเบียบ กติกาในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผลโดยใช้กระบวนการปรึกษาหารือตามวิถีประชาธิปไตย						
6. กระตือรือร้นในการหาทางออกร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาด้วยสันติวิธีและ วิถีประชาธิปไตย						

รายการที่ประเมิน	ผลการประเมิน					คะแนน เต็ม
	1	2	3	4	5	
7. มีส่วนร่วมในการสร้างการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความเท่าเทียม เป็นธรรม ด้วยสันติวิธีและ วิถีประชาธิปไตย						

หน่วยการเรียนรู้ที่.....5.....เรื่อง.....การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข.....

รายวิชา...สังคมศึกษา..... เวลาเรียน.....2..... ชั่วโมง.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม..... ชั้นประถมศึกษาปีที่..4...

ผู้จัดทำแผนการสอน....นางสาว ชลมี กอเดร์..... โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๒ (ชุมชนบ้านต้นไผ่)

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทยดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดชั้นปี

เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน (ส 2.1 ป. 4/5)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถระบุปัญหาและสาเหตุของความขัดแย้ง รวมทั้งบอกแนวทางการแก้ปัญหา ความขัดแย้ง เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวันได้ (K)
2. นักเรียนมีจิตสำนึกที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข (A)
3. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข (P)

สาระสำคัญ

การอยู่ร่วมกันในสังคมอาจจะเกิดความขัดแย้งระหว่างกันได้ ซึ่งหากเกิดปัญหานี้ขึ้น คนในสังคมจะต้องร่วมมือกันแก้ไขเพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้

การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. มีวินัย
3. มีจิตสาธารณะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ชิ้นงานหรือภาระงาน

1. การอภิปรายเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2. การทำใบงานที่ 2 เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง ครูสร้างห้องเรียนออนไลน์บนอินเทอร์เน็ตโดยใช้ เฟสบุ๊กเป็นเครื่องมือในการให้นักเรียนเข้ามาเรียนรู้ โดยใช้ ลิงค์ <https://www.facebook.com/profile.php?id=100090823646172> ให้นักเรียนเข้าไปเรียนรู้วิดีโอก่อนเรียน เพื่อเป็นประเด็นในแง่มุมต่างๆ

ขั้นที่ 2 อธิบายวิธีการเรียนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน

ครูให้นักเรียนเรียนรู้และค้นคว้าด้วยตนเองผ่านวีดิทัศน์การสอนที่ครูได้ลงคลิปผ่านเฟสบุ๊กประจำห้องจากที่บ้าน นักเรียนสามารถพูดคุยกับเพื่อนๆคนอื่น หรือถามคำถามครูผ่านระบบออนไลน์ โดยครูมีหน้าที่กำกับดูแลนักเรียน ตอบคำถาม และทำให้บทสนทนาหรือกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปในทิศทางที่วางแผนไว้

ขั้นที่ 3 เผยแพร่สื่อการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

ครูอภิปรายในประเด็นต่างๆบนอินเทอร์เน็ตหรือทางสื่อต่างๆ ล่วงหน้าก่อนการเรียนในห้องเรียนผ่านเฟสบุ๊กประจำห้อง

เมื่อมีการเข้ามาชมให้นักเรียนที่เป็นแต่ละคนเข้ามาคอมเมนต์และในชื่อตนเองลงในช่องคอมเมนต์และร่วมแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้ดูนักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม หรืออาจจะหาวีดิทัศน์ที่เป็นเรื่องเกี่ยวข้อง แשרเสริมไว้ในหัวข้อนี้ได้

ขั้นที่ 4 จัดกิจกรรมในห้องเรียน

ครูทบทวนเรียนก่อนหน้านี้อธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นว่าการกระทำของบุคคลตัวอย่างนั้นสอดคล้องกับ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขอย่างไร

4.1 การถาม-ตอบ

ครูให้นักเรียนถามคำถามจากคู่มือวีดิทัศน์ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ที่ได้มอบหมายให้นักเรียนได้ไปศึกษามาก่อนล่วงหน้าจากที่บ้าน ซึ่งครูได้กำหนดให้นักเรียนตั้งคำถามมาจากการดูวีดิทัศน์คนละ 1 คำถาม แล้วจดบันทึกลงในสมุดของตนเองจากนั้นร่วมกันหาคำตอบและครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนได้เข้าใจในความเป็นมาและความสำคัญ “การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข”

4.2 กิจกรรมเรียนรู้ที่ครูมอบหมายหรือนักเรียนคิดเอง

นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลและศึกษาบทความตามหัวข้อที่ได้รับ โดยที่

- กลุ่มที่ 1 เรื่อง หลักการอยู่ร่วมกันในสังคม
- กลุ่มที่ 2 เรื่อง การสร้างทักษะทางอารมณ์
- กลุ่มที่ 3 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- กลุ่มที่ 4 เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- กลุ่มที่ 5 เรื่อง บทบาทของพลเมืองดี

แต่ละกลุ่มตั้งคำถามกลุ่มละ 1 คำถาม เพื่อให้กลุ่มอื่นได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและอภิปรายต่อประเด็นนั้นๆ

นักเรียนแต่ละคนจดบันทึกลงในสมุดเป็นแผนผังความคิดของตนเองในหัวข้อที่ได้รับมอบหมายเป็นกลุ่ม และนักเรียนตั้งคำถามคนละ 1 คำถามที่ได้เตรียมไว้แล้วล่วงหน้าโดนมาจากการจดบันทึกจากการดูวีดีทัศน์ ในช่องการตั้งคำถาม และร่วมกันสืบค้นข้อมูลเพื่อหาคำตอบและอภิปราย จากนั้นเมื่อนักเรียนที่ตั้งคำถามนั้นๆ ได้คำตอบแล้วก็จะเขียนคำตอบลงในสมุดบันทึกของตนเอง

4.3 การสรุปความรู้

ครูแจกปากกาสีต่างกันให้แต่ละกลุ่ม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มยื่นที่ประเด็นคำถามแรกและระดมความคิดเขียนลงบนกระดาษนั้น

นักเรียนแต่ละกลุ่มเดินวนศึกษาบทความของกลุ่มอื่นไปเรื่อยๆ จนกว่าจะครบทุกเรื่อง โดยใช้กลวิธีหมาหมู่ กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือหัวข้อที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้รับไป โดยให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ เวียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม หลังจากนั้นเจ้าของกลุ่มกลับไปพิจารณาความคิดของกลุ่มและที่เพื่อนมาเพิ่มเติมเพื่ออภิปราย สรุปความคิดเห็นของกลุ่ม

เมื่อครูให้สัญญาณ ทุกกลุ่มเดินไปยังประเด็นถัดไปแล้วอ่านศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ อภิปราย ผลงานของเพื่อนที่เขียนไว้ และทำเครื่องหมายถูกในหัวข้อแนวความคิดที่กลุ่มเห็นด้วย รวมทั้งเพิ่มเติมข้อคิดเห็นและประเด็นต่างๆ จนครบทุกกลุ่ม

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้

การตอบคำถามการอภิปรายเป็นรายกลุ่มในชั้นเรียนของนักเรียน การนำเสนอเนื้อหาหน้าชั้นเรียนดีอย่างถูกต้อง และส่งบทความพร้อมการอภิปรายของแต่ละกลุ่ม

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อคลิปวิดีโอ เรื่อง “การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข” <https://youtu.be/QXj5jSejNC8>
2. เฟสบุ๊ก กลุ่มห้องเรียน <https://www.facebook.com/profile.php?id=100090823646172>

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การวัดและประเมินผล
ด้านความรู้ นักเรียนสามารถระบุปัญหาและสาเหตุของความขัดแย้ง รวมทั้งบอกแนวทางการแก้ปัญหา ความขัดแย้ง เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวันได้ (K)	-ตรวจสมุดบันทึก “การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข”	-สมุดบันทึก “การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข”	ต่ำกว่า 10 คะแนนต้องปรับปรุง 10-13 คะแนน พอใช้ 14-17 คะแนน ดี 18-20 คะแนน ดีมาก

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การวัดและประเมินผล
ด้านทักษะกระบวนการ นักเรียนสามารถปฏิบัติตนอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข (P)	-สังเกตทักษะในการปฏิบัติงาน -สังเกตการถามตอบของนักเรียน	-แบบสังเกตทักษะในการปฏิบัติงาน	ต่ำกว่า 10 คะแนนต้องปรับปรุง 10-13 คะแนน พอใช้ 14-17 คะแนน ดี 18-20 คะแนน ดีมาก
คุณลักษณะ นักเรียนมีจิตสำนึกที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข (A)	-ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานของผู้เรียน -สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายกลุ่ม	-แบบวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี -แบบสังเกตพฤติกรรมรายกลุ่ม	ต่ำกว่า 10 คะแนนต้องปรับปรุง 10-13 คะแนน พอใช้ 14-17 คะแนน ดี 18-20 คะแนน ดีมาก

แบบฟอร์มบันทึกหลังการสอน
หน่วยการเรียนรู้ที่.....
แผนี่.....เรื่อง.....

ผลที่เกิดกับผู้เรียน

.....
.....
.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวชัลมี กอเดร์)

ผู้สอน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตทักษะในการปฏิบัติงาน

(ใช้สำหรับประเมินทักษะในการปฏิบัติการเรียนรู้เป็นรายบุคคล)

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตทักษะในการปฏิบัติงานของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ความตั้งใจในการทำงาน				ความตั้งใจในการทำงาน				การตรงต่อเวลา				การถาม - ตอบ				ความสะอาดเรียบร้อย				รวม 20 คะแนน	
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม..... ชั้น

คำชี้แจง : ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด / ลงในช่องว่างตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การบ่งหน้าอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างบ่อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

(ใช้สำหรับประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล)

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

รายการที่ประเมิน	ผลการประเมิน					คะแนนเต็ม
	1	2	3	4	5	
ด้านพลเมืองรู้เคารพสิทธิ						
1. เข้าใจผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำของคนที่มิต่อผู้อื่น						
2. รู้จักและปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเอง รู้จักเคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น						
3. ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเห็นว่าการความช่วยเหลืออย่างระมัดระวัง						
4. มีอิสระในการคิดและแสดงออกที่รับผิดชอบโดยไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน						
5. สามารถควบคุมตนเอง ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่น โดยใช้อคติ						
6. ไม่กลั่นแกล้งเพื่อน ทางร่างกายและ วาจา ทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน						
7. ให้เกียรติ และช่วยเหลือผู้อื่น เห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น (Empathy) แบ่งปันสิ่งของต่างๆ ของตนให้กับผู้อื่นตามความเหมาะสม						
8. ตระหนักในสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ						
ด้านพลเมืองรับผิดชอบต่อหน้าที่						
1. รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเหมาะสม						
2. รับผิดชอบต่อ และ ปฏิบัติตนอย่าง เหมาะสมตาม บทบาทหน้าที่ตนเองในฐานะสมาชิกของ ครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน						
3. รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ						
4. รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามวิถีวัฒนธรรมของชุมชน และท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย						
5. รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข						
6. เคารพและปฏิบัติตน ตามกฎ กติกา ข้อตกลง และกฎหมายอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ						

รายการที่ประเมิน	ผลการประเมิน					คะแนน เต็ม
	1	2	3	4	5	

ด้านพลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณ์ญาณ						
1. ช่วยเหลือกิจกรรมส่วนรวมของชั้นเรียน						
2. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวมที่โรงเรียนจัดขึ้นหรือครุมอบหมายหรือกำหนดให้เข้าร่วม						
3. ติดตามข้อมูล ข่าวสารและ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง ครอบครัว เพื่อนร่วมชั้นเรียน และโรงเรียน						
4. เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ระดับโรงเรียนหรือชุมชนตามความเหมาะสมกับวัย						
5. ติดตามข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับตัวเอง โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ						
6. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ ประเด็นปัญหาของท้องถิ่น ประเทศ						
7. ใช้การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณในการติดตามสถานการณ์บ้านเมือง สังคมวัฒนธรรมและ เศรษฐกิจรวมทั้งประเด็นปัญหาระดับท้องถิ่นและภูมิภาค โดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้น						
ด้านพลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง						
1. แจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียน						
2. ร่วมเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาในโรงเรียนตามความเหมาะสมกับวัย						
3. หาทางออกร่วมกันกับเพื่อนและครู ในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผล						
4. หาทางออกร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง ในโรงเรียนอย่างมีเหตุผล						
5. หาทางออกร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาคความขัดแย้งหรือทบทวนกฎ ระเบียบ กติกาในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผลโดยใช้กระบวนการปรึกษาหารือตามวิถีประชาธิปไตย						
6. กระตือรือร้นในการหาทางออกร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาด้วยสันติวิธีและ วิถีประชาธิปไตย						

รายการที่ประเมิน	ผลการประเมิน					คะแนน เต็ม
	1	2	3	4	5	
7. มีส่วนร่วมในการสร้างการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความเท่าเทียม เป็นธรรม ด้วยสันติวิธีและ วิถีประชาธิปไตย						

ภาคผนวก จ

ผลการประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผลการประเมินคุณภาพความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินคุณภาพความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นพลเมืองดีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมินแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			\bar{X}	SD	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีของชุมชน						
ผลการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
สาระสำคัญสอดคล้องกับประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถประเมินได้จริงหรือเสริมให้เกิดผลสัมฤทธิ์	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
กิจกรรมสามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
สื่อการเรียนรู้ทันสมัยเหมาะสมกับแนวคิดและระดับผู้เรียน	4	5	5	4.33	1.15	เหมาะสมมากที่สุด
การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
รวม				4.72	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี						
ผลการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
สาระสำคัญสอดคล้องกับประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถประเมินได้จริงหรือเสริมให้เกิดผลสัมฤทธิ์	3	5	5	4.33	1.15	เหมาะสมมากที่สุด
กิจกรรมสามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
สื่อการเรียนรู้ทันสมัยเหมาะสมกับแนวคิดและระดับผู้เรียน	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
รวม				4.72	0.57	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการประเมินแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			\bar{X}	SD	แปลผล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สิทธิพื้นฐานของเด็ก						
ผลการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
สาระสำคัญสอดคล้องกับประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถประเมินได้จริงหรือเสริมให้เกิดผลสัมฤทธิ์	3	5	5	4.33	1.15	เหมาะสมมากที่สุด
กิจกรรมสามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
สื่อการเรียนรู้ทันสมัยเหมาะสมกับแนวคิดและระดับผู้เรียน	3	5	5	4.33	1.15	เหมาะสมมากที่สุด
การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3	5	5	4.33	1.15	เหมาะสมมากที่สุด
รวม				4.61	0.78	เหมาะสมมากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข						
ผลการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
สาระสำคัญสอดคล้องกับประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถประเมินได้จริงหรือเสริมให้เกิดผลสัมฤทธิ์	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
กิจกรรมสามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
สื่อการเรียนรู้ทันสมัยเหมาะสมกับแนวคิดและระดับผู้เรียน	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
รวม				5	0	เหมาะสมมากที่สุด

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ตารางที่ 2.1 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นพลเมืองดีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 2.2 แสดงหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นพลเมืองดีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ

2.2.1 แสดงผลหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	ความยากง่าย	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก	แปลผล	สรุปผล
1	0.56	ใช้ได้	0.38	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
2	0.63	ใช้ได้	0.38	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
3	0.78	ใช้ได้	0.31	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
4	0.63	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
5	0.53	ใช้ได้	0.56	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
6	0.50	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
7	0.59	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
8	0.53	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
9	0.47	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
10	0.53	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
11	0.44	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
12	0.50	ใช้ได้	0.38	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
13	0.56	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
14	0.41	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
15	0.41	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
16	0.38	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
17	0.66	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
18	0.59	ใช้ได้	0.31	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
19	0.63	ใช้ได้	0.38	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้
20	0.47	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้เป็นข้อสอบได้

2.2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้สูตร KR-20 ได้เท่ากับ 0.81

ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบวัดความเป็นพลเมืองดี

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของแบบวัดความเป็นพลเมืองดี ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นพลเมืองดีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมินความเป็นพลเมืองดี	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านพลเมืองรู้เคารพสิทธิ						
1. เข้าใจผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนที่มีต่อผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. รู้จักและปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเอง รู้จักเคารพสิทธิ เสรีภาพของ ผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเห็นว่าการความช่วยเหลืออย่างระมัดระวัง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. มีอิสระในการคิดและแสดงออกที่รับผิดชอบโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.. สามารถควบคุมตนเอง ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่น โดยใช้อคติ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. ไม่กลั่นแกล้งเพื่อน ทางร่างกายและ วาจา ทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. ให้อภัย และช่วยเหลือผู้อื่น เห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น (Empathy) แบ่งปันสิ่งของต่างๆ ของตนให้กับผู้อื่นตามความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. ตระหนักในสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการประเมินความเป็นพลเมืองดี	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านพลเมืองรับผิดชอบหน้าที่						
1. รับผิดชอบและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. รับผิดชอบและ ปฏิบัติตนอย่าง เหมาะสมตาม บทบาทหน้าที่ ตนเองในฐานะสมาชิกของ ครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตาม วิถีวัฒนธรรมของชุมชน และท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. รับผิดชอบและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในฐานะพลเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. เคารพและปฏิบัติตน ตามกฎ กติกา ข้อตกลง และกฎหมายอย่างเหมาะสมตาม บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านพลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ						
1.ช่วยเหลือกิจกรรมส่วนรวมของชั้นเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวมที่โรงเรียนจัดขึ้นหรือครุมอบหมายหรือกำหนดให้เข้าร่วม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ติดตามข้อมูล ข่าวสารและ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวครอบครัว เพื่อนร่วมชั้นเรียน และโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการประเมินความเป็นพลเมืองดี	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4. เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเป็นอาสาสมัคร ในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ระดับ โรงเรียนหรือชุมชนตามความเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. ติดตามข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับตัวเอง โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง ทาง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ ประเด็นปัญหาของท้องถิ่น ประเทศ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. ใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณในการ ติดตามสถานการณ์บ้านเมือง สังคม วัฒนธรรมและ เศรษฐกิจรวมทั้งประเด็น ปัญหาระดับท้องถิ่นและภูมิภาค โดย คำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านพลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง						
1. แจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหาหรือความ ขัดแย้งในชั้นเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ร่วมเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาใน โรงเรียนตามความเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. หาทางออกร่วมกันกับเพื่อนและครู ใน การแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียน อย่างมีเหตุผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการประเมินความเป็นพลเมืองดี	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4. หาทางออกร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ใน โรงเรียนอย่างมีเหตุผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. หาทางออกร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง หรือทบทวนกฎระเบียบ กติกาในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผลโดยใช้กระบวนการปรึกษาหารือตามวิถีประชาธิปไตย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. กระตือรือร้นในการหาทางออกร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาด้วยสันติวิธีและ วิถีประชาธิปไตย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. มีส่วนร่วมในการสร้างการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมเป็นธรรม ด้วยสันติวิธีและ วิถีประชาธิปไตย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความเป็นพลเมืองดี

ตารางที่ 4 แสดงผลการหาค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้สังเกตของแบบทดสอบความเป็นพลเมืองดี ในวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นพลเมืองดีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านใน วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

รายการประเมินความเป็นพลเมืองดี	ผลการประเมินของผู้สังเกตคนที่ 1 และผู้สังเกตคนที่ 2		
	Pearson Correlation (r)	p	ระดับความสัมพันธ์
ด้านพลเมืองรู้เคารพสิทธิ			
1. เข้าใจผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนที่มีต่อผู้อื่น	.964	.000	สัมพันธ์สูงมาก
2. รู้จักและปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเอง รู้จักเคารพสิทธิ เสรีภาพของ ผู้อื่น	.736	.000	สัมพันธ์สูงมาก
3. ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเห็นว่าการความช่วยเหลืออย่างระมัดระวัง	.611	.000	สัมพันธ์สูงมาก
4. มีอิสระในการคิดและแสดงออกที่รับผิดชอบ โดยไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน	.502	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
5. สามารถควบคุมตนเอง ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่น โดยใช้อคติ	.786	.000	สัมพันธ์สูงมาก
6. ไม่กลั่นแกล้งเพื่อน ทางร่างกายและ วาจา ทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน	.946	.000	สัมพันธ์สูงมาก
7. ให้เกียรติ และช่วยเหลือผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) แบ่งปันสิ่งของต่างๆ ของตนให้กับผู้อื่นตามความเหมาะสม	.692	.000	สัมพันธ์สูงมาก
8. ตระหนักในสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ	.695	.000	สัมพันธ์สูงมาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการประเมินความเป็นพลเมืองดี	ผลการประเมินของผู้สังเกตคนที่ 1 และผู้สังเกตคนที่ 2		
	Pearson Correlation (r)	p	ระดับความสัมพันธ์
ด้านพลเมืองรับผิดชอบหน้าที่			
1. รับผิดชอบและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเหมาะสม	.574	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
2. รับผิดชอบต่อและ ปฏิบัติตนอย่าง เหมาะสมตาม บทบาทหน้าที่ ตนเองในฐานะสมาชิกของ ครอบครัว ชั้นเรียน และโรงเรียน	.787	.000	สัมพันธ์สูงมาก
3. รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ	.627	.000	สัมพันธ์สูง
4. รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตาม วิถีวัฒนธรรมของชุมชน และท้องถิ่นที่มีความ หลากหลาย	.953	.000	สัมพันธ์สูงมาก
5. รับผิดชอบต่อและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมใน สถานะพลเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข	1.000	.000	สัมพันธ์สูงมาก
6. เคารพและปฏิบัติตน ตามกฎ กติกา ข้อตกลง และกฎหมายอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อ	.695	.000	สัมพันธ์สูงมาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการประเมินความเป็นพลเมืองดี	ผลการประเมินของผู้สังเกตคนที่ 1 และผู้สังเกตคนที่ 2		
	Pearson Correlation (r)	p	ระดับความสัมพันธ์
ด้านพลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ			
1. ช่วยเหลือกิจกรรมส่วนรวมของชั้นเรียน	.959	.000	สัมพันธ์สูงมาก
2. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวมที่โรงเรียนจัดขึ้น หรือครุมอบหมายหรือกำหนดให้เข้าร่วม	1.000	.000	สัมพันธ์สูงมาก
3. ติดตามข้อมูล ข่าวสารและ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวครอบครัว เพื่อนร่วมชั้นเรียน และ โรงเรียน	.677	.000	สัมพันธ์สูง
4. เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมเป็นอาสาสมัครใน กิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ระดับโรงเรียนหรือ ชุมชนตามความเหมาะสมกับวัย	.691	.000	สัมพันธ์สูงมาก
5. ติดตามข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับตัวเอง โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ	.850	.000	สัมพันธ์สูงมาก
6. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ข่าวสารที่ เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ ประเด็นปัญหา ของท้องถิ่น ประเทศ	.736	.000	สัมพันธ์สูงมาก
7. ใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณในการติดตาม สถานการณ์บ้านเมือง สังคมวัฒนธรรมและ เศรษฐกิจรวมทั้งประเด็นปัญหาระดับท้องถิ่น และภูมิภาค โดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะ เกิดขึ้น	1.000	.000	สัมพันธ์สูงมาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการประเมินความเป็นพลเมืองดี	ผลการประเมินของผู้สังเกตคนที่ 1 และผู้สังเกตคนที่ 2		
	Pearson Correlation (r)	p	ระดับความสัมพันธ์
ด้านพลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง			
1. แจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียน	.787	.000	สัมพันธ์สูงมาก
2. ร่วมเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาในโรงเรียนตามความเหมาะสมกับวัย	.854	.000	สัมพันธ์สูงมาก
3. หาทางออกร่วมกันกับเพื่อนและครู ในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผล	.964	.000	สัมพันธ์สูงมาก
4. หาทางออกร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ใน โรงเรียนอย่างมีเหตุผล	.697	.000	สัมพันธ์สูงมาก
5. หาทางออกร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง หรือทบทวนกฎ ระเบียบ กติกาในชั้นเรียนอย่างมีเหตุผลโดยใช้กระบวนการปรึกษาหารือตามวิถีประชาธิปไตย	.953	.000	สัมพันธ์สูงมาก
6. กระตือรือร้นในการหาทางออกร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาด้วยสันติวิธีและ วิถีประชาธิปไตย	.945	.000	สัมพันธ์สูงมาก
7. มีส่วนร่วมในการสร้างการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความเท่าเทียม เป็นธรรม ด้วยสันติวิธีและ วิถีประชาธิปไตย	.681	.000	สัมพันธ์สูงมาก

ภาคผนวก ฉ

การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการประเมินแบบวัดความเป็นพลเมืองดี

ตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินแบบวัดความเป็นพลเมืองดี ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเป็นพลเมืองดีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้สังเกต

ด้านพลเมืองรู้เคารพสิทธิ																
ก่อนเรียน									หลังเรียน							
คนที่/ ข้อที่	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8
1	4	3	4	4	4	4	3	4	5	5	4	4	5	5	5	4
2	4	4	3	3	4	4	4	4	4	5	4	5	5	5	4	5
3	4	4	3	4	4	3	4	5	5	5	5	4	5	5	4	4
4	3	4	4	4	3	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4	5
5	4	5	5	4	3	4	3	5	3	5	4	3	3	3	4	4
6	4	5	4	4	4	5	4	4	4	5	5	3	3	4	5	5
7	4	4	5	3	3	4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	5
8	4	5	3	3	4	3	4	3	5	5	5	4	5	5	5	4
9	5	4	3	3	4	3	4	3	4	3	4	5	4	4	4	5
10	3	4	3	3	4	4	2	4	4	3	3	5	5	5	4	5
11	3	4	4	3	3	3	4	4	4	3	3	5	4	5	4	5
12	4	4	4	4	4	3	3	3	5	4	4	4	4	4	5	4
13	4	5	4	5	4	4	4	4	4	4	5	4	5	5	4	5
14	5	5	4	4	5	4	4	2	4	5	4	4	5	4	5	5
15	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	5	5	4
16	4	4	5	4	3	3	4	4	4	5	5	5	5	4	5	4
17	4	4	4	5	4	4	3	4	5	4	4	5	5	4	4	5
18	4	5	4	4	4	4	4	5	4	5	5	5	5	5	5	4
19	4	4	4	4	4	4	3	4	5	5	5	5	4	4	5	4
20	4	4	5	4	4	4	4	5	5	5	5	4	4	5	4	4
21	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4
22	3	4	3	4	4	3	4	4	5	5	5	4	5	5	5	5
23	3	4	3	4	4	4	5	4	4	4	4	5	5	5	5	4
24	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4	5
รวม	97	104	97	96	96	94	93	98	107	110	108	106	110	111	107	108
\bar{X}	3.88	4.16	3.88	3.84	3.84	3.76	3.72	3.92	4.46	4.58	4.50	4.42	4.58	4.63	4.46	4.50
S.D.	0.53	0.55	0.67	0.55	0.47	0.52	0.61	0.70	0.59	0.72	0.66	0.65	0.65	0.58	0.51	0.51

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ด้านพลเมืองรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่												
คนที่/ ข้อที่	ก่อนเรียน						หลังเรียน					
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6
1	4	4	4	4	4	4	5	4	5	5	5	5
2	4	3	3	4	4	4	5	5	5	5	5	5
3	4	4	4	4	3	4	5	5	5	5	5	5
4	4	4	4	5	3	4	5	5	5	5	5	5
5	4	4	3	4	3	5	5	4	5	5	5	5
6	3	4	4	5	4	4	5	4	5	4	5	5
7	4	3	3	4	3	4	4	4	5	5	5	5
8	3	3	4	4	4	4	5	5	3	5	4	5
9	4	3	2	4	4	4	4	4	4	5	5	5
10	4	3	4	4	4	4	5	5	5	5	5	4
11	4	4	3	4	5	4	5	4	5	5	5	5
12	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	5	5
13	4	4	3	4	3	3	5	5	5	5	4	5
14	4	4	4	3	4	4	4	4	4	5	5	5
15	3	4	3	4	4	4	4	4	5	5	5	4
16	4	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	5
17	4	3	4	3	5	4	5	4	4	5	5	5
18	4	3	3	3	5	3	4	5	4	4	5	5
19	4	3	3	3	4	3	5	4	4	5	5	5
20	3	4	4	4	4	4	5	5	4	5	5	5
21	3	5	3	4	3	3	4	5	5	5	4	5
22	4	5	3	3	3	3	5	5	5	5	5	5
23	4	3	3	3	4	4	5	5	5	5	5	5
24	4	5	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5
รวม	95	93	86	96	95	96	113	110	112	117	117	118
\bar{x}	3.8	3.72	3.44	3.84	3.8	3.84	4.71	4.58	4.67	4.88	4.88	4.92
S.D.	0.41	0.68	0.58	0.55	0.65	0.47	0.46	0.50	0.56	0.34	0.34	0.28

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ด้านพลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณ์ญาณ														
คนที่/ ข้อที่	ก่อนเรียน							หลังเรียน						
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7
1	3	4	3	4	4	4	4	5	5	4	4	5	5	5
2	5	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	5	5	4
3	4	4	4	4	5	4	4	5	5	4	5	5	5	4
4	3	4	3	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5
5	4	3	4	2	3	4	4	5	5	4	5	5	4	4
6	4	4	5	4	4	3	4	5	5	4	5	4	4	5
7	3	4	4	4	4	4	4	5	5	4	4	5	5	4
8	3	4	3	4	4	3	4	5	5	4	5	5	5	5
9	4	3	4	4	3	4	4	5	5	5	4	4	5	5
10	4	3	3	4	3	4	3	4	5	5	4	5	5	5
11	4	4	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4
12	4	4	4	4	4	3	4	4	5	4	5	5	4	5
13	3	4	4	4	4	4	4	5	4	5	5	5	5	5
14	4	4	3	3	3	3	3	4	5	4	5	5	4	5
15	3	3	3	3	3	3	3	4	5	4	4	4	4	5
16	3	5	4	3	3	4	4	5	4	5	5	5	4	4
17	5	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	5	4	5
18	4	4	3	3	4	3	3	4	4	4	4	5	5	5
19	4	3	4	4	3	3	3	4	4	4	5	5	4	5
20	3	3	4	3	3	4	3	5	5	4	5	4	5	4
21	5	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	5	5	4
22	5	4	5	4	5	3	4	5	5	4	5	5	5	5
23	5	5	4	4	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5
24	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	4	5	5	5
รวม	97	96	95	94	95	94	96	111	114	104	108	115	112	112
\bar{X}	3.88	3.84	3.8	3.76	3.8	3.76	3.84	4.63	4.75	4.33	4.50	4.79	4.67	4.67
S.D.	0.73	0.55	0.65	0.66	0.65	0.60	0.55	0.49	0.44	0.48	0.51	0.41	0.48	0.48

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ด้านพลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง														
ก่อนเรียน								หลังเรียน						
คนที่/ ข้อที่	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7
1	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5
2	5	5	4	4	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5
3	4	4	5	4	4	4	4	4	5	4	5	5	5	5
4	4	4	5	4	3	4	4	5	5	5	5	5	5	5
5	3	4	4	2	4	3	3	5	5	5	5	4	5	5
6	4	3	4	3	4	4	4	5	5	5	5	4	5	5
7	3	4	3	4	3	4	4	5	4	5	5	5	5	5
8	4	4	4	3	3	4	4	5	4	5	5	5	4	4
9	3	3	4	4	4	4	3	5	5	4	5	4	5	5
10	3	3	3	4	3	4	4	5	5	4	5	5	5	5
11	4	3	3	4	4	3	3	4	4	5	5	5	4	5
12	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5
13	3	3	4	4	4	4	4	5	5	5	5	4	5	5
14	4	3	3	4	4	3	4	5	5	5	4	5	5	5
15	4	4	3	4	4	4	3	4	4	5	5	5	5	5
16	4	4	4	4	4	4	3	5	4	4	5	5	5	5
17	4	3	3	3	5	4	4	5	4	4	4	5	5	5
18	4	4	3	3	4	4	4	4	4	5	4	4	5	5
19	3	4	3	4	4	4	4	5	5	4	4	5	4	4
20	4	4	4	3	3	4	4	4	4	5	3	5	4	5
21	4	4	4	3	3	4	3	5	4	5	5	5	5	5
22	4	4	4	5	3	3	4	5	4	4	5	5	4	4
23	5	4	4	4	3	3	3	5	5	5	5	4	5	5
24	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5
รวม	114	110	112	114	114	115	117	96	95	95	93	94	95	94
\bar{X}	4.75	4.58	4.67	4.75	4.75	4.79	4.88	3.84	3.8	3.8	3.72	3.76	3.8	3.76
S.D.	0.44	0.50	0.48	0.53	0.44	0.41	0.34	0.55	0.58	0.65	0.61	0.60	0.41	0.52

ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน

ตารางที่ 6 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังการจัดการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้าน

นักเรียนคนที่	ก่อนเรียน (20)	หลังเรียน (20)
1	18	19
2	16	19
3	15	18
4	19	20
5	16	18
6	11	17
7	15	19
8	16	20
9	10	15
10	15	18
11	16	19
12	13	18
13	15	18
14	10	18
15	19	19
16	14	18
17	11	18
18	15	17
19	10	16
20	16	19
21	10	18
22	12	19
23	10	18
24	10	16
รวม	335	431
\bar{X}	13.96	17.96
S.D.	3.16	1.26

ภาคผนวก ช
ภาพบรรยากาศชั้นเรียน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวซัลมี กอเดร์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2563

- ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

พ.ศ. 2566

- ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต